

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Arkivsak: 23/210
Møtedato/tid: 04.05.2023 kl. 10:00 – 14.00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Jorunn Sund på telefon 959 85 828, eller e-post: jorunn.sund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 25.04.2023

Lars Ketil Aasland (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jorunn Sund
førstekonsulent
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
13/23	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2022
14/23	Orientering fra administrasjonen - legetjenesten
15/23	Tilbakemelding - oppfølging av forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt-IKS
16/23	Referatsaker
17/23	Eventuelt
18/23	Godkjenning av protokoll

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

04.05.2023

Saknr

13/23

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 22/245 - 5

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunekassens årsregnskap og kommunens årsberetning 2022.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet. Uttalelsen skal følge kommunens behandling av årsregnskap og årsberetning.

Vedlegg

Revisors beretning 2022

Årsregnskap 2022

Årsberetning 2022

Kontrollutvalgets uttalelse

Saksopplysninger

Kommunestyret er ansvarlig for å forvalte kommunens økonomi, herunder vedta årsregnskap og årsberetning, jf. kommuneloven § 14-2. Årsregnskapet skal vise kommunens inntekter og bruk av midlene den har til rådighet. Årsregnskapet må sees i sammenheng med kommunens årsberetning. Sammen utgjør disse noen av de viktigste dokumentene kommunestyret behandler i løpet av året.

Fristen for å levere årsregnskap og årsberetning er henholdsvis 22.02. og 31.03, jf. kommuneloven §14-6 og 14-7. Revisjonsberetningen skal avlegges innen 15.04. Kommunestyret må behandle årsregnskap og årsberetning innen 30.06.

Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomisk oversikt og noteopplysninger. Årsregnskapet skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Kommunekassens årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, og avlagt/ ikke avlagt innen fristen.

Noen kommentarer til årsregnskapet:*Driftsregnskapet*

- Driftsregnskapet viser at kommunekassen hadde kr 160 mill til fordeling netto drift i 2022.
- Brutto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, er på 3,9 mill.
- Netto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag og er på 2,9 mill.
- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene er på 1,1 %. Kommunens måltall er minimum 2 %
- Teknisk beregningsutvalg (TBU) sier at resultatet helst bør være over 4%

Av ansvarsområdene hadde utvikling hadde et merforbruk, mens barnehage, familiesentralen og personal/organisasjon hadde et mindreforbruk. Kommunen kommer godt ut grunnet god skatteinntang og overføringer/tilskudd fra andre.

Investeringsregnskapet

- Kommunens totale investeringer i anleggsmidler for 2022 var på kr 11,4 mill mot kr 42,3 mill i 2021. Investeringene ble ca. kr 3 mill lavere enn revidert budsjett.
- Lånefinansieringen av anleggsmidler ble i 2022 på kr 10,6 mill mot kr 34,3 mill i 2021.
- Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse og det har ikke vært udekket beløp fra tidligere.

Største investeringen var avløpsanlegget på Vegset på ca. 6,7 mill. kr.

Balanseregnskapet

Balansen består av anleggsmidler, omløpsmidler, gjeld og egenkapital.

- Egenkapitalen er på 235,8 mill. kr, samme som i 2021. Egenkapitalandelen er på 26,6 %.
- Disposisjonsfond drift er gjennom året økt fra 36,7 mill til kr 41,5 mill og utgjør nå 16% av driftsinntekten..
- Bundne driftsfond er redusert fra kr 14,4 mill til kr 12,5 mill.
- Ubundet investeringsfond utgjør kr 122.000.-, samme som i 2021
- Bundet investeringsfond utgjør kr 209.000.-, samme som i 2021

Noter til regnskapet

Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal bidra til å øke forståelsen av regnskapet, og skal ha en klar henvisning til postene i regnskapet som kommenteres. Sekretariatet har ingen kommentarer til disse.

Konsolidert årsregnskap

Kommunen skal også levere et konsolidert regnskap ifølge kommuneloven. Kommunen har ingen særregnskap som skal konsolideres, slik at kommunekassens årsregnskap oppfyller lovkravene.

Kommunens årsberetning

Kommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet.

Årsberetningen er avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Dette gjøres ofte sammen med eller i årsberetningen.

Andre kommentarer

De grunnleggende kravene til økonomiforvaltningen skal bidra til at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, at planene er realistiske, at finans- og gjeldsforvaltningen ikke innebærer vesentlig risiko og at betalingsforpliktelsene kan innfris ved forfall. (Se vedlagt skjema for vurdering av kommunaløkonomisk bærekraft)

- Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld i balansen, og er et uttrykk for kommunens handlingsrom. Arbeidskapitalen er på 13,7 % mot 15,3 % året før.
- Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet en kommune har. Likviditet er et mål for betalingsevne. Likviditetsgrad 1 er på 2,4..
- Gjeldsgraden viser hvor mye samlet lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover. Gjeldsgraden er på 103,1 % når en korreterer for pensjonsforpliktelse

Revisjonsberetning

Kommunekassens årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA.

Revisjonsberetningen er datert den 15.04.2023, og er avgitt som ren beretning.

Nummererte brev

Ifølge kommuneloven § 24-7 plikter revisor å påpeke en del nærmere angitte forhold i nummerert brev. Dette gjelder vesentlige forhold, som for eksempel forhold som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet eller mangler i rutiner for økonomisk intern kontroll. Kommunen har ikke mottatt nummerert brev.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kommuneloven og kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften sier at kontrollutvalget skal avgis uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet før de avgir innstilling om årsregnskap og årsberetning.

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet er revidert på betryggende måte, utført i samsvar med lov, forskrift og god (kommunal) revisjonsskikk samt kontrollutvalgets eventuelle instruks og avtaler med revisor. Uttalelsen skal også omfatte årsberetningen, om den omtaler forhold loven krever.

Kommunes årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA, og avgitt innen fristen. Oppdragsansvarlig revisor tilfredsstiller de kravene som er stilt i lov og forskrift. Sekretariatet vil trekke fram følgende om avlagt årsregnskap og årsberetning:

- Gjeldsgraden er noe redusert, men fortsatt godt over TBU sin rødstreke på 90% av driftsinntektene.
- Netto driftsresultat er på 1,1%, som er under kommunens eget mål på 1,5%. Den bør være over 4% ifølge TBU.
- Økt disposisjonsfond

På grunnlag av momentene over, vil sekretariatet peke på at dagens drifts- og investeringsnivå synes å være noe høyt til å kunne ivareta den økonomiske handleevnen over tid.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til kommunestyret i Snåsa kommune

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658
M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Snåsa kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på kr.2 881 076. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Arsberetningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Årsberetning er pliktige opplysninger i årsberetning etter kommuneloven§ 14-7, og øvrig informasjon er all annen informasjon i samme dokument eller annen årsrapport som følger årsberetning og årsregnskap. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning signert 29.03.2023 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Snåsa kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Namsos den 15.04.2023

0a,!J, — < — —

Heidi Galguften
Statsautorisert revisor
Oppdragsansvarlig revisor

ÅRSREGNSKAP 2022

Snåsa Kommune

Snåasen tjielte
Snåsa kommune

INNLEDNING

Dette dokumentet er deler av Snåsa kommunes årsoppgjør for regnskapsåret 2022 og iMe holder regnskapstall for 2022 for alle kommunens virksomhetsområder.

Dokumentet vil sammen med årsrapport presentere årsoppgjøret for 2022.

Regnskapet er i henhold til regnskapsforskriften for kommuner av 07.06.2019. Regnskapet er ført i samsvar med god kommunal regnskapsskikk i henhold til Kommunelova, fi14- og samt GKRS sine standarder og forskrifter om KOSTRA. Det betyr i praksis at regnskapet er ført slik at det skal gi tilstrekkelig god informasjon om ressursbruk ved ulike aktiviteter og virksomheter.

Snåsa, 31.1.2023
22.02.2023

Hemming
Kommunedirektør

Jp. Ja, cl.,
Soltj:2 Grotan Aasland
KonSL Leder Inn-Trøndelag Regj. Skap og Lønn

Obligatoriske oppstillinger / rapporter

Ihht Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner

§ 5-4. Bevilgningsoversikt – Driftsregnskap

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-109 222	-111 400	-108 764	-112 356
Inntekts- og formuesskatt		-58 510	-48 071	-48 071	-50 633
Eiendomsskatt		-7 781	-7 746	-8 546	-8 510
Andre generelle driftsinntekter		-1 235	-1 880	-1 880	-1 121
Sum generelle driftsinntekter		-176 749	-169 097	-167 261	-172 620
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		160 053	159 834	157 298	147 060
Avskrivninger	5	12 846	10 190	10 190	11 994
Sum netto driftsutgifter		172 899	170 024	167 488	159 054
Brutto driftsresultat		-3 850	927	227	-13 566
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-1 552	-548	-548	-742
Utbytter		-1 691	-200	-200	-1 360
Renteutgifter		5 723	5 300	5 300	4 143
Avdrag på lån	10	11 333	9 000	9 000	9 407
Netto finansutgifter		13 814	13 552	13 552	11 448
Motpost avskrivninger		-12 846	-10 189	-10 189	-11 994
Netto driftsresultat		-2 881	4 290	3 590	-14 112
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14	4 663	0	0	4 211
Bruk av bundne driftsfond	14	-6 619	-388	-388	-1 756
Avsetninger til disposisjonsfond	14	4 837	0	0	11 657
Bruk av disposisjonsfond		0	-3 902	-3 202	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		2 881	-4 290	-3 590	14 112
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Regnskap til fordeling pr ansvar

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Fra bevilgningsoversikt:				
Til fordeling drift	160 053	159 834	157 298	147 060
1100 Politisk virksomhet	2 708	2 754	2 686	3 000
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
1200 Sentraladministrasjon	5 796	5 782	5 758	5 402
av dette netto fondsbruk/avsetning	6	-	-	-
1300 Flyktningetjenesten	251	1 080	1 057	-7
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
2000 Personal og organisasjon	4 805	5 404	8 116	5 039
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
2500 Enhet for sørsamisk språk og kultur	-	-	-	-
av dette netto fondsbruk/avsetning	-731	-	-	-117
2750 Plan og økonomi	13 944	14 200	13 933	13 583
av dette netto fondsbruk/avsetning	-951			950
3000 Snåsa skole	21 361	21 264	20 577	19 868
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
3250 Samisk enhet	2 043	1 684	1 556	1 894
av dette netto fondsbruk/avsetning	1 792	-	-	317
3500 Snåsa barnehage	11 851	12 672	12 325	11 613
av dette netto fondsbruk/avsetning	-14	-	-	-22
5000 Pleie og omsorgstjenesten	54 408	51 668	49 367	53 588
av dette netto fondsbruk	-1 287	-	-	-295
5500 Familiesentralen	21 156	24 454	24 159	23 238
av dette netto fondsbruk/avsetning	-709	-	-	725
6500 Kirka	2 518	2 515	2 458	2 451
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
7000 Utvikling	23 015	20 663	19 620	21 921
av dette netto fondsbruk/avsetning	-1 750	-388	-388	-358
8000 Finansposter	-7 449	-8 598	-7 906	-418
av dette netto fondsbruk/avsetning	6 527	-3 902	-3 202	12 912
SUM inkl fondsdisp	162 934	155 542	153 706	161 172
Netto fondsbruk	2 881	-4 292	-3 592	14 112
Sum eksl fondsbruk - nettobevilgning drift	160 053	159 834	157 298	147 060

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – Investeringsregnskap

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig Budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler		11 405	14 469	2 800	42 331
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		584	650	650	558
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	46 278
Sum investeringsutgifter		11 989	15 119	3 450	89 166
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift		-883	-750	-500	-8 368
Tilskudd fra andre		-540	0	0	-46 278
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	-258
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0
Bruk av lån		-10 606	-14 369	-2 950	-34 262
Sum investeringsinntekter		-12 029	-15 119	-3 450	-89 166
Videreutlån					
Videreutlån		461	2 000	2 000	780
Bruk av lån til videreutlån		-461	-2 000	-2 000	-780
Avdrag på lån til videreutlån		526	500	500	646
Mottatte avdrag på videreutlån		-486	-500	-500	-646
Netto utgifter videreutlån		40	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift		0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		0	0	0	0
Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)					
Inntekter til fordeling		0	0	0	0
Utgifter til fordeling		11 989	15 119	3 450	42 888
Sum til fordeling (netto)		11 989	15 119	3 450	42 888

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap til fordeling pr prosjekt

Tall i 1000 kroner		R- 2022	RB 2022	B- 2022	R- 2021
Fra bevilgningsoversikt:					
Brutto investeringer til fordeling:		11 989	15 119	3 450	42 888
Prosjektoversikt brutto oversikt jfr forskrift linje 1-4					
7436	Møbler sykeheimen	0	0	0	591
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	591
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7461	Biovarmeanlegg Snåsa skole	61	1 982	0	18
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	61	1 982	0	18
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7488	Tilbygg sykeheim fase 3	131	0	0	23470
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	131	0	0	23 470
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7496	Forprosjekt kjøkkenløsning Sy	136	300	-	-
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	136	300	-	-
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7510	Flerbrukshall	1 299	994	-	15 297
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	1 299	994	-	15 297
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7530	Oppgraderingsplan Snåsa me	423	739	500	192
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	423	739	500	192
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7531	Hovedplan VA og grunnvanns	107	1 103	1 000	97
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	107	1 103	1 000	97
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0

7540	IKT - investeringer	605	395	400	505
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	605	395	400	505
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7544	Kjøp av naboeiendom sjukeh	0	-	-	355
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	355
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7555	Digitalisering eiendomsarkive	0	-	-	454
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	454
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7561	Avløpsanlegg på Vegset	6 696	7 055	-	45
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	6 696	7 055	0	45
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7570	Velferdsteknologi	367	381	400	329
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	367	381	400	329
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7571	Sisterne Nordsia vassverk	0	-	-	112
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	112
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7573	Digitale tjenester Inn-Trøndel	0	-	-	865
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	865
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7582	Ballbinge Snåsa skole	1 334	1 020	-	-
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	1 334	1 020	0	0
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0

7583	Oppgrderingsplan omsorgsbo	0	500	500	-
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	500	500	0
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7600	Oppgradering av tak Snåsa ki	221	-	-	-
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	221	0	0	0
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7601	Oppgradering av murverk Sn	25	-	-	-
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	25	0	0	0
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7901	Videreformidlingslån	0	-	-	-
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	0
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	0	0	0	0
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
7104	Kjøp aksjer, andeler og egen	584	650	650	558
	herav.				
L-1	Investering i varige driftsmidler	0	0	0	0
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	584	650	650	558
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
Oppsummering forskriftsoppstilling linje 1-4					
L-1	Investering i varige driftsmidler	11 405	14 469	2 800	42 330
L-2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
L-3	Investering i aksjer og andeler	584	650	650	558
L-4	Utlån egne midler	0	0	0	0
SUM investeringsutgifter		11 989	15 119	3 450	42 888

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – Driftsregnskap

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter					
Rammetilskudd		-109 222	-111 400	-108 764	-112 356
Inntekts- og formuesskatt		-58 510	-48 071	-48 071	-50 633
Eiendomsskatt		-7 781	-7 746	-8 546	-8 510
Andre skatteinntekter		-1 235	-1 880	-1 880	-1 121
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-20 903	-18 485	-18 485	-19 887
Overføringer og tilskudd fra andre		-36 450	-23 116	-23 116	-34 778
Brukerbetalinger		-9 027	-10 127	-10 127	-7 685
Salgs- og leieinntekter		-15 997	-15 707	-15 707	-15 870
Sum driftsinntekter		-259 126	-236 532	-234 696	-250 840
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter		131 494	126 682	125 200	123 255
Sosiale utgifter		21 271	25 518	25 275	21 246
Kjøp av varer og tjenester		75 105	65 411	64 658	67 077
Overføringer og tilskudd til andre		14 560	9 659	9 601	13 701
Avskrivninger	5	12 846	10 190	10 190	11 994
Sum driftsutgifter		255 276	237 460	234 924	237 274
Brutto driftsresultat		-3 850	927	227	-13 565
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-1 552	-548	-548	-742
Utbytter		-1 691	-200	-200	-1 360
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
Renteutgifter		5 723	5 300	5 300	4 143
Avdrag på lån	10	11 333	9 000	9 000	9 407
Netto finansutgifter		13 814	13 552	13 552	11 448
Motpost avskrivninger		-12 846	-10 189	-10 189	-11 994
Netto driftsresultat		-2 881	4 291	3 591	-14 112
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14	4 663	0	0	4 211
Bruk av bundne driftsfond	14	-6 619	-388	-388	-1 756
Avsetninger til disposisjonsfond	14	4 837	0	0	11 657
Bruk av disposisjonsfond		0	-3 902	-3 202	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		2 881	-4 290	-3 590	14 112
Fremsført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	5	404 674	406 257
Faste eiendommer og anlegg		392 252	402 458
Utstyr, maskiner og transportmidler		12 421	3 799
Finansielle anleggsmidler		37 133	36 562
Aksjer og andeler (eiendeler)	6	27 723	27 194
Obligasjoner (eiendeler)		0	0
Utlån		9 410	9 369
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler	4	343 487	322 396
Sum anleggsmidler		785 293	765 215
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		56 127	55 931
Finansielle omløpsmidler		0	0
Aksjer og andeler (omløpsmidler)		0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)		0	0
Sertifikater		0	0
Derivater (omløpsmidler)		0	0
Kortsiktige fordringer		44 413	48 082
Kundefordringer		3 129	0
Andre kortsiktige fordringer		16 243	25 224
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	4	25 041	22 858
Sum omløpsmidler		100 540	104 013
Sum eiendeler		885 833	869 228

<i>Tall i 1000 kroner</i>	<i>Noter</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2021</i>
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital drift	14	-53 963	-51 081
Disposisjonsfond		-41 493	-36 656
Bundne driftsfond		-12 470	-14 426
Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
Egenkapital investering	14	-330	-330
Ubundet investeringsfond		-122	-122
Bundne investeringsfond		-209	-209
Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
Annen egenkapital		-181 566	-184 450
Kapitalkonto	3	-185 124	-188 008
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	15	3 558	3 558
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
Sum egenkapital		-235 859	-235 862
Langsiktig gjeld			
Lån		-267 691	-270 747
Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-267 691	-270 747
Obligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Pensjonsforpliktelse	4	-341 192	-317 438
Sum langsiktig gjeld		-608 883	-588 185
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-17 527	0
Likviditetslån		0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-23 564	-45 181
Premieavvik (kortsiktige gjeld)		0	0
Sum kortsiktig gjeld		-41 091	-45 181
Sum egenkapital og gjeld		-885 833	-869 228
MEMORIAKONTI			
Ubrukte lånemidler		8 714	10 978
Andre memoriakonti		-25	414
Motkonto for memoriakontiene		-8 689	-11 392
Sum memoriakonti		0	0
Sum balanse		0	0

§ 5-9. Oversikt budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022
Driftsregnskapet	
Netto driftsresultat	-2 881
Avsetninger til bundne driftsfond	4 663
Bruk av bundne driftsfond	-6 619
Overføring til investering ihht budsjett	
Avsetninger til disp.fond ihht budsjett	
Bruk av disp.fond ihht budsjett	-3 902
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	
Årets budsjettavvik (mer-/mindreforbruk før strykninger)	-8 739
Strykning av bruk av disp.fond	3 902
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-4 837
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disp.fond	4 837
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0
Investeringsregnskapet	
Sum inv.utgifter, inv.inntekter og netto utg videreutlån	11 067
Avsetninger til bundne inv.fond	
Bruk av bundne inv.fond	
Budsjettert bruk av lån	-16 369
Overføring fra drift ihht budsjett	
Avsetninger til ubundet inv.fond ihht budsjett	
Bruk av ubundet inv.fond ihht budsjett	
Dekning av tidl. års udekket beløp	
Årets budsjettavvik	-5 302
Strykning av bruk av lån	5 302
Udisponert beløp etter styrkninger	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarter (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Snåsa kommune har ikke kommunale foretak (KF), lånefond eller er vertskommune for interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekt. Kommunen har dermed ikke regnskap som skal konsolideres.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens virksomhet (regnskapsenheter)

Politisk organisering:

Kommunestyre, formannskap og to hovedutvalg jf sak KOM 44/19

Administrativ organisering i "2-nivå-modell"

Kommunedirektør, kommunalsjefer og enhetsledere

Oppgaver som løses av andre samarbeidsparter:

Kommunehelse	Steinkjer kommune
Legevaktjeneste	Steinkjer kommune
DMS	Steinkjer kommune
Barneverntjeneste	Steinkjer kommune
PPT	Steinkjer kommune
Kommuneadvokat	Steinkjer kommune
Arkiv	IKA Trøndelag IKS
Revisjon	Revisjon Midt-Norge SA
Kontrollutvalg	KonSek Trøndelag IKS
Økonomi-tjenester	Inderøy kommune
Innkjøp	Inderøy kommune
IKT-tjenester	Steinkjer kommune
Byggesaksbehandling	Steinkjer kommune
Kart / GIS	Grong kommune
Renovasjon	Steinkjer kommune
IIUA	Steinkjer kommune
Brann, feiing	Brannvesenet Midt IKS

Note 1 Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.2022	01.01.2022	Endring
2.1 Omløpsmidler	100 539 874	104 012 305	
2.3 Kortsiktig gjeld	-41 090 923	-45 180 564	
Arbeidskapital	59 448 951	58 831 741	617 210

Drifts- og investeringsregnskapet :	Sum
Driftsregnskapet	
Sum driftsutgifter u/avsk	242 430 145
Sum driftsinntekter	-259 125 690
Netto finansutgifter	13 814 469
Netto driftsresultat	-2 881 076
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	11 988 741
Sum investeringsinntekter	-12 028 741
Netto utgifter videreutlån	40 000
Netto utgifter i investeringsregnskapet	0
Endring ubrukte lånemidler (økning -/reduksjon+)	2 263 866
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	
Endring arbeidskapital i drifts- og	-617 210

Note 2 Ant årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Antall årsverk i kommunen i regnskapsåret var 174

Ytelser til ledende personer	2022	2021
Lønn til rådmann	1 008 200	957 600
Godtgjørelse til ordfører	883 100	839 800

Godtgjørelse til revisor	2022	2021
Revisjon Midt-Norge SA	515 000	509 000

Note 3 Kapitalkonto

KAPITALKONTO			
		01.01.2022 Balanse	188 007 827
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
Salg av anleggsmidler		Aktivering av anleggsmidler	10 737 451
Nedskrivninger anleggsmidler		Oppskrivning anleggsmidler	
Avskrivning av anleggsmidler	12 426 417	Diff anleggsmidler	105 525
Salg av aksjer og andeler		Kjøp av aksjer og andeler	583 639
Nedskrivning av aksjer og andeler	54 402	Oppskrivning av aksjer og andeler	
Avdrag på utlån	500 558	Utlån	542 026
Avskrivning sosial utlån		Korr saldo lån	
Avskrevet andre utlån		Avdrag lån - inv	
Bruk av midler fra eksterne lån	11 066 856	Avdrag lån - drift	11 858 976
Endring pensjonsforpliktelser	23 753 774	Endring pensjonsmidler	21 090 728
Urealisert kurstap utenlandslån		Urealisert kursgevinst utenlandslån	
31.12.2022 Balanse	185 124 164		
Sum	232 926 171		232 926 172

Note 4 Pensjon

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2022	2021
Innestående på fondet 01.01	-12 930 391	-867 709
Tilført premiefond i løpet av året	-5 990 933	-14 395 194
Bruk av premiefond i løpet av året	5 953 421	2 332 512
Innestående på premiefond 31.12	-12 967 903	-12 930 391

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavvik tilbakeføres igjen neste år med 1/7 pr år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 pr år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet. For 2022 innebærer dette at regnskapsførte pensjonsutgifter er **kr 6.384.942 lavere** enn faktisk betalte pensjonspremier.

Økonomiske forutsetninger 2022	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,98 %	1,98 %
Forventet pensjonsregulering	1,22 %	
Amorteringstid	7 år	7 år

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad	2022	2021
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	12 872 011	12 005 561
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	10 074 136	9 379 326
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-11 478 513	-10 664 215
Administrasjonskostnader	630 676	651 591
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	12 098 310	11 372 263
Betalt premie i året	18 483 252	23 302 213
Årets premieavvik	6 384 942	11 929 950

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, akkumulert premieavvik

	2022		2021	
		Arb.giveravg.		Arb.giveravg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	341 192 014	17 400 793	317 736 450	20 335 133
Pensjonsmidler pr. 31.12.	343 486 713	17 517 822	322 395 985	20 633 343
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	-2 294 699	-117 030	-4 659 535	-298 210
Årets premieavvik	6 384 942	325 632	11 929 950	763 517
Sum premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	21 447 442	1 410 275	13 075 012	874 440
Sum amortisert premieavvik dette året	-4 307 763	-219 696	-3 557 520	-227 682
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	23 524 621	1 516 211	21 447 442	1 410 275

	2022		2021	
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Estimatavvik 01.01	13 181 725	13 059 477	-20 896 343	-20 311 229

Medlemsstatus KLP	01.01.2022	01.01.2021
Antall aktive	284	269
Antall oppsatte	452	445
Antall pensjoner	219	209
Gj.snitts pensjonsgrunnlag, aktive	328.629	317.103
Gj.snitts alder, aktive	44,61	44,93
Gj.snitts tjenestetid, aktive	10,87	11,47

Note 5 Anleggsmidler

Er gruppert etter levetid - A5 = 5år. A10 = 10 år osv. T = tomter

	A5	A10	A20	A40	A50	T	Sum
Ansk. kost. 1.1.2022	2 168 702	1 630 732	8 256 511	203 187 485	170 339 870	20 779 263	406 362 562
Aktivering / tilgang	604 862	0	1 763 972	8 238 063	130 554	0	10 737 451
Salg / avgang						0	0
Ansk. kost. 31.12.2022	2 773 564	1 630 732	10 020 483	211 425 548	170 470 424	20 779 263	417 100 013
Avskrivning	-855 360	-274 468	-873 657	-7 600 985	-2 821 949	0	-12 426 419
Opp-/nedskrivning							0
Bokført verdi 31.12.2022	1 918 204	1 356 264	9 146 826	203 824 563	167 648 475	20 779 263	404 673 594

Økonomisk levetid 5år 10år 20år 40år 50år
 Avskrivningsplan Lineær Lineær Lineær Lineær

Forklaring differanse på 105 525,- mellom ank.kost for anleggsgruppe A40 per 31.12.21 og 1.1.22:

I gammel database er det kjørt manuell avskrivning utenom anleggsmodul som gir en differanse.
 Etter overgang til ny database vil det ikke lenger være differanse fra og med regnskapsåret 2023.

Note 6 Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Hen- visning balansen	Eierandel i selskapet	Ev markeds- verdi	Balanseført verdi 31.12.2022	Balanseført verdi 01.01.2022
		0 %			
KLP Egenkapital	22141608			10 504 982	9 921 343
Lierne Nasjonalparksenter	22166002			25 000	25 000
KonSek	22166004			25 000	25 000
NTE HOLDING AS	22166008			15 982 500	15 982 500
A/S SNÅSAPRODUKTER (50 x 100,-)	22170102			0	50 000
INN-TRØNDELAGE VEKST AS	22170104			0	285 000
REVISJON MIDT-NORGE SA	22170105			30 000	30 000
SAMISK AVIS A/L ,SAGAT(4 x 50,	22170201			200	200
A/L FRITIDSSTEDER (2 x 100,-)	22170302			1	1
NORSKE SKOGIND. ASA A (198 x	22170401			0	3 600
NORSKE SKOGIND. ASA B (22 x 20)	22170402			0	400
SNÅSA-TRÅKK A/L (80 x 1000,-)	22170403			0	1
IN-FO SNÅSA A/L (5 x 1000,-)	22170407			0	1
MILJØ-SERVICE TR.LAG AS (2 x	22170409			2 000	2 000
INDRE NAMDAL TRAFIKK AS (4 x	22170411			0	400
KOMMUNEKRAFT A/S (1 x 1000,-)	22170414			1 000	1 000
JØRSTAD ELVEEIERLAG AL (23 x	22170415			1 150	1 150
Snåsadagan BA	22170419			3 000	3 000
Krogsgården BA	22170420			1 000	1 000
AL BIBLIOTEKSENTRALEN (2 x	22170501			600	600
A/L SNÅSAHALLEN (10 x 1000,-)	22170502			10 000	10 000
SNÅSA VANNVERK A/L (94 x 750,-)	22170601			37 250	37 250
ØVERBYGDA VASSVERK AL (8 x	22170602			24 000	24 000
BERG VASSLAG A/L (1 x 1000,-)	22170603			1 000	1 000
Snåsavann AS	22170610			20 000	20 000
Reko AS	22170611			1 054 240	769 240
Sum			0	27 722 923	27 193 686

Note 7 Salg av finansielle anleggsmidler

Snåsa kommune har ikke solgt finansielle anleggsmidler i 2022

Note 8 Tap på utlån og forskutteringer

Kommunen har i regnskapsåret ikke hatt tap på utlån og forskutteringer

Note 9 Langsiktig gjeld

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2022	01.01.2022	Neste års avdrag	Gj.snittlig løpetid (år)
Gjeldsbrevslån/banklån	254 166 175	258 762 740	9 000 000	12,17
Obligasjonslån	0	0	-	0
Sertifikatlån	0	0	-	0
Husbanklån	13 525 022	11 984 182	500 000	12
Finansielle leieavtaler	0	0	0	0
Sum bokført langsiktig gjeld	267 691 197	270 746 922	9 500 000	
Herav selvfinansierende gjeld	15 163 000	16 910 000		
Langsiktig gjeld i særregnskap				
Brann Midt	0	0		
Sum bokført langsiktig gjeld i særregnskap	0	0		
Kommunens samlede eksterne lånegjeld	0	0		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.2022	Gj.sn. rente
Langsiktig gjeld med fast rente :	49 431 960	3,08 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	218 259 237	2,50 %

Balanse'kont Benevning		saldo 31.12.21	saldo 31.12.22
24519442	Husbanken Startlån 2012 14633929	-787 500	-712 500
24519443	Husbanken Startlån 2013 14634580	-1557634	-1 494 987
24519444	Husbanken Startlån 2014 14635336	-1 000 000	-1 000 000
24519445	Husbanken Startlån 2015 14636198	-2 322 314	-2211547
24519446	Husbanken Startlån 2016 14637201	-1 216 360	-1 163 278
24519447	Husbanken Startlån 2017 14637855	-1 230 000	-1 170 000
24519448	Husbanken Startlån 2019 14638765	-1 900 000	-1 860 000
24519449	Husbanken Startlån 2021 14639411	-1 970 634	-1 912 710
24519450	Husbanken Startlån 2022 14639753	-	-2 000 000
24519907	Kommunalbanken 2006 nr 2060640	-3 280 000	-2 952 000
24519909	Kommunalbanken 2008, 20080419	-5 126 400	-4 699 200
24519910	Kommunalbanken 2009, 20090608	-18 812 040	-17 364 960
24519911	Kommunalbanken 2013, lånenr. 20130773	-7 480 000	-7 040 000
24519912	Kommunalbanken 2013, lånenr. 20130775	-7 740 270	-7 284 960
24519913	Kommunalbanken 2017, 20170178	-22 000 000	-22 000 000
24519914	Kommunalbanken 2012, 20220220	-	-6 802 991
24520013	KLP 2010 - 25 år, 8317.50.41942	-1 119 926	-1 041 334
24520014	KLP 2010 - 25 år, 8317.50.41950	-2 064 580	-1917110
24520015	KLP 2011 - 25 år, 8317.52.45181	-21 698 326	-20 251 770
24520016	KLP 2012 - 25 år, 8317.52.84403	-15 126 144	-14 180 760
24520017	KLP 2017 - 8317.55.36607	-7 500 000	-7 500 000
24520018	KLP 2018 - 8317.55.95832	-5 000 000	-5 000 000
24520020	KLP 2020 - 8317.57.10178	-55 555 554	-52 592 590
24520021	KLP 2020 - 8317.57.63212	-29 000 000	-28 000 000
24520022	KLP 2021 - 8317.57.82330	-31 624 000	-30 552 000
24520023	KLP 2021 - 8317.58.24297	-25 635 500	-24 986 500
Sum lånegjeld		-270747182	-267 691197

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{\text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2022	2021
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	11 333 418	9 406 820
Bergnet minimumsavdrag	8 623 034	8 230 429
Avvik	2 710 384	1 176 391

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Dersom slike mottatte avdrag benyttes til å betale avdrag på lån etter KL § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal dette ikke redusere minimumsavdraget, jf KL § 14-18 tredje ledd.

	2022	2021
Mottatte avdrag på startlån	525 558	646 414
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	525 558	646 414
Avsetning til/bruk av avdragsfond	-	-
Saldo avdragsfond 31.12.	-	-

Note 11 Kommunens garantiansvar

Gitt overfor - navn	Garanti-ramme	Garantiansvar per		Utløper dato
		31.12.2022	31.12.2021	
Klp kommunekreditt 8317.50.28199, I-T Brannvesen	kr -	kr 17 100	kr 28 500	2024
Klp kommunekreditt 8317.50.45662, I-T Brannvesen	kr -	kr 50 225	kr 82 225	2024
Klp kommunekreditt 8317.52.80998, I-T Brannvesen		kr 79 999	kr 95 999	2027
Klp kommunekreditt 8317.53.19576, I-T Brannvesen		kr 4 950	kr 9 900	2023
Klp kommunekreditt 8317.53.62927, I-T Brannvesen		kr 22 200	kr 33 300	2024
Sum garantiansvar		kr 174 474	kr 249 924	

Note 12 Andre vesentlige forpliktelser

Snåsa kommune har ingen langsiktige forpliktelser ut over det som fremgår som langsiktig gjeld og garantiforpliktelse i egne note.

Note 13 Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Snåsa kommune har ikke finansielle omløpsmidler

Note 14 Avsetning og bruk av fond

Fond samlet	Beholdning 01.01.2022	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv.regnskapet	Beholdning 31.12.2022
Disposisjonsfond	36 655 705	4 837 189			41 492 894
Bundne driftsfond	14 425 748	4 663 222	-6 619 336		12 469 634
Ubundne investeringsfond	121 892				121 892
Bundne investeringsfond	208 570				208 570
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	51 411 915	9 500 411	-6 619 336	0	54 292 990

Note 15 Endringer i regnskapsprinsipp

Konto for endring av regnskapsprinsipp

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Konto for endring av regnskapsprinsipp	31.12.2022	01.01.2022
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	3 558 005	3 558 005
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	0	0
Sum	3 558 005	3 558 005

Note 16 Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner

Snåsa kommune ingen ekstraordinære poster eller transaksjoner av vesentlig karakter i 2022

Note 17 Investeringsprosjekter

Prosjekt	Vedtatt utgifts- ramme	Regnskaps- ført tidligere år	Årets budsjett	Regnskaps- ført i år	Sum regnskaps- ført	Gjenstår av utgifts- ramme
7540 IKT Investeringer	400 000	-	395 000	604 862	604 862	-204 862
7570 Velferdsteknologi	381 000	-	381 000	367 208	367 208	13 793
7530 Oppgraderingswplan menighets	739 000	-	739 000	669 331	669 331	69 669
7510 Flerbrukshall	48 568 492	48 306 441	994 000	498 506	48 804 947	-236 455
7496 Forprosjekt kjøkken	300 000	-	300 000	136 434	136 434	163 566
7461 Biovarme Snåsa skole	1 982 000	-	1 982 000	60 862	60 862	1 921 138
7488 Tilbygg sykeheimen	-	-	-	130 555	130 555	-130 555
7531 Hovedplan VA	1 000 000	-	1 103 000	106 920	106 920	893 080
7561 Avløpsanlegg Vegset	7 055 000	-	7 055 000	6 696 352	6 696 352	358 648
7582 Ballbinge	1 019 500	-	1 019 500	1 334 072	1 334 072	-314 572
7583 Oppgradering omsorgsboliger	500 000	-	500 000	-	-	500 000
7104 Kjøp av aksjer og anlegg	650 000	-	650 000	583 639	583 639	66 361
	-	-	-	11 188 741	-	-

Snåsa kommune har investert i anleggsmidler til en samlet kostnad på ca 11,4 millioner i 2022. I tillegg er det investert i aksjer og egenkapital for nesten 0,58 millioner kroner. De største investeringsprosjektene i året fremgår i tabellen over.

Note 18 Tilskudd/bidrag til finansiering av investeringer

Det er i 2022 mottatt 0,5 millioner i tilskudd til finansiering av investeringer - dette gjelder spillemidler til kostnader med til sosialrom i Snåsa hallen. Det er i tillegg innvilget 300 tusen i spillemidler til ballbingen som utbetales i 2023.

Note 19 Selvkostområder

Etterkalkyle selvkost 2022	Vann	Avløp	Sjømtemnin g	Totalt
Direkte driftsutgifter	1 369 467	2 398 772	927 183	4 695 422
Avskrivningskostnad	204 636	781 434	0	985 970
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	157 615	261 266	0	418 880
Indirekte driftsutgifter (netto)	66 222	194 538	48 634	309 395
Indirekte avskrivningskostnad	210	376	51	639
Indirekte kalkulatorisk rente	9	16	1	25
Driftskostnader	1 798 059	3 636 403	976 069	6 410 531
- Øvrige driftsinntekter	-12 973	-15 132	0	-28 105
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	1 785 086	3 621 271	976 069	6 382 426
Gebyrinntekter	1 868 745	3 410 526	1 231 642	6 511 113
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	83 659	-210 745	255 573	128 487
Finansiell dekningsgrad i %	105 %	94 %	126 %	102 %
Selvkostfond 01.01	-513 938	517 070	-5 716	-102 584
+/- Bruk av/avsetning til selvkostfond	83 659	-210 745	255 573	128 487
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-20 230	14 558	4 320	-1 352
Selvkostfond 31.12	-550 510	320 883	254 377	24 750

Etterkalkyle selvkost 2022	Private planforetag	Bygge- og deleaksbeholdning	Oppmåling	Totalt
Direkte driftsutgifter	539 911	647 846	288 760	1 476 518
Avskrivningskostnad	0	45 378	0	45 378
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	0	15 244	0	15 244
Indirekte driftsutgifter (netto)	11 407	60 919	30 074	122 401
Indirekte avskrivningskostnad	27	131	15	174
Indirekte kalkulatorisk rente	0	6	0	7
Driftskostnader	551 346	789 525	318 850	1 659 721
+ Tilskudd/subsidiering	516 325	563 195	250 753	1 330 273
- Øvrige driftsinntekter	-33 021	-920	0	-33 941
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	518 325	788 605	318 850	1 625 780
Gebyrinntekter	0	225 410	68 097	293 507
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	-518 325	-563 195	-250 753	-1 332 273
Finansiell dekningsgrad i %	0 %	29 %	21 %	18 %

	Resultat					Balansen	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Slam	1 231 842	976 069	255 773	126,2 %	100,0 %	0	254 377
Vann	1 868 745	1 785 086	83 659	104,7 %	100,0 %	0	-550 510
Avløp	3 410 526	3 621 271	-210 745	94,2 %	100,0 %	0	320 883
Kart og oppmåling	68 097	318 850	-250 753	21,4 %	ingen vedtak	0	0
Plan- og byggesak	225 410	1 306 930	-1 081 520	17,2 %	ingen vedtak	0	0

1) Årets dekningsgrad før ev.avsetning/bruk av dekningsgradsfond/memoriaføringer.

2) Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. På områder med pålagt selvkost (renovasjon), eller hvor kommunestyret forut for inntektsåret har fattet prinsippvedtak om egenbetaling ut fra selvkost, kan kommunen ha fremførbart underskudd. 3-5 års perioden kan fravikes hvis det er særegne forhold i kommunen og det er gjort vedtak i kommunestyret hvor disse særegne forholdene blir synliggjort.

Feiing ivaretas av Brannvesenet Midt IKS, og renovasjon ivaretas av Steinkjer kommune, og er således med i Steinkjer kommunes regnskap.

Selvkostregnskap feiing og boligtilsyn kommunevis 2022

	Inderøy	Steinkjer	Verdal	Snåsa	Osen	Lierne	Røyrvik	Sum	Beskrivelse
Driftsinntekter									
Gebyrinntekter	1 582 736,36	4 619 006,11	2 842 465,30	602 947,18	323 007,42	592 180,27	204 571,37	10 766 914,00	Fakturerte gebyrinntekter
Div. innt./ref./kompensasjoner	80 727,77	245 697,96	149 383,49	33 814,85	18 119,00	36 499,95	12 595,98	576 839,00	Fordelt % av fakt. gebyrinntekt
Overført fond fra kommune									
Sum driftsinntekter	1 663 464,13	4 864 704,07	2 991 848,78	636 762,03	341 126,42	628 680,22	217 167,34	11 343 753,00	
Driftsutgifter									
Lønn inkl sosiale kostnader(tilsyn)	498 336,87	1 217 322,89	950 892,79	155 355,02	37 525,37	214 645,10	150 851,97	3 224 930,00	Fordeles kommune
Lønn inkl sosiale kostnader(feiing)	509 516,56	1 334 200,59	1 045 121,26	117 051,10	89 940,00	75 738,95	53 361,53	3 224 930,00	Fordeles kommune
Kjøp av varer/tjenester	432 776,84	1 317 172,34	800 836,10	181 279,43	97 134,88	195 674,11	67 526,29	3 092 400,00	Fordeles kommune
Sum driftsutgifter	1 440 630,27	3 868 695,83	2 796 850,15	453 685,55	224 600,25	486 058,16	271 739,80	9 542 260,00	
Finansutgifter	57 968,78	176 430,13	107 268,89	24 281,68	13 010,84	26 209,79	9 044,89	414 215,00	Fordeles ant.piper
Finansinntekter	598,56	1 821,74	1 107,61	250,72	134,34	270,63	93,39	4 277,00	Fordeles ant.piper
Tidl. Akku.regnskapsmessig res.	348 341,00	311 593,00	0,00	215 629,00	137 955,00	115 767,00	142 794,00	1 272 079,00	Fond fra 2021
Bruk av fond	165 463,64	821 399,85	88 837,35	159 045,53	103 649,68	116 682,91	-63 523,95	1 391 555,00	Bruk av bundet driftsfond
Akku.regnskapsmessig res.	513 804,64	1 132 992,85	88 837,35	374 674,53	241 604,68	232 449,91	79 270,05	2 663 634,00	Selvkostfond kommunevis 2022
Regnskapsmessig resultat	165 463,64	821 399,85	88 837,35	159 045,53	103 649,68	116 682,91	-63 523,95	1 391 554,00	

Selvkostberegning 2022 - Renovasjon

Fordeling mellom kommunene

Kostnadsdekning område renovasjon

Felles renovasjon fordelt på kommunene Steinkjer og Snåsa

(i tusen kr)	Samlet	Steinkjer	Snåsa
Direkte driftsutgifter	35 820	32 699	3 121
Henførbare indirekte driftsutgifter	1 292	1 180	112
Kalkulatoriske rentekostnader	940	858	82
Kalkulatoriske avskrivninger	3 898	3 559	339
Gebyrgrunnlag	41 950	38 296	3 654
Gebyrinntekter og andre inntekter	-44 136	-40 326	-3 810
Årets finansielle resultat	-2 186	-2 030	-156
Dekning av fremført underskudd	0	0	0
Avsetning til selvkostfond	2 186	2 030	156
Bruk av selvkostfond			
Saldo selvkostfond pr. 01.01	-6 729	-6 175	-554
Saldo selvkostfond pr. 31.12	-8 915	-8 205	-710
Underskudd til framføring senere år			
Årets finansielle dekningsgrad i %	105,2	105,3	104,3

Note 20 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Usikre forpliktelser

Kommunen har ingen usikre forpliktelser.

Betingede eiendeler

Kommunen har ingen betingede eiendeler.

Hendelser etter balansedagen

Kommunen har ikke informasjon om vesentlige hendelser etter balansedagen.

TJÏELKE • BOEREHKE • MAVVAS
EKTE • RAUS • MODIG

SNÅASE SNÅSA

ÅRSBERETNING

FOR SNÅSA KOMMUNE

2022

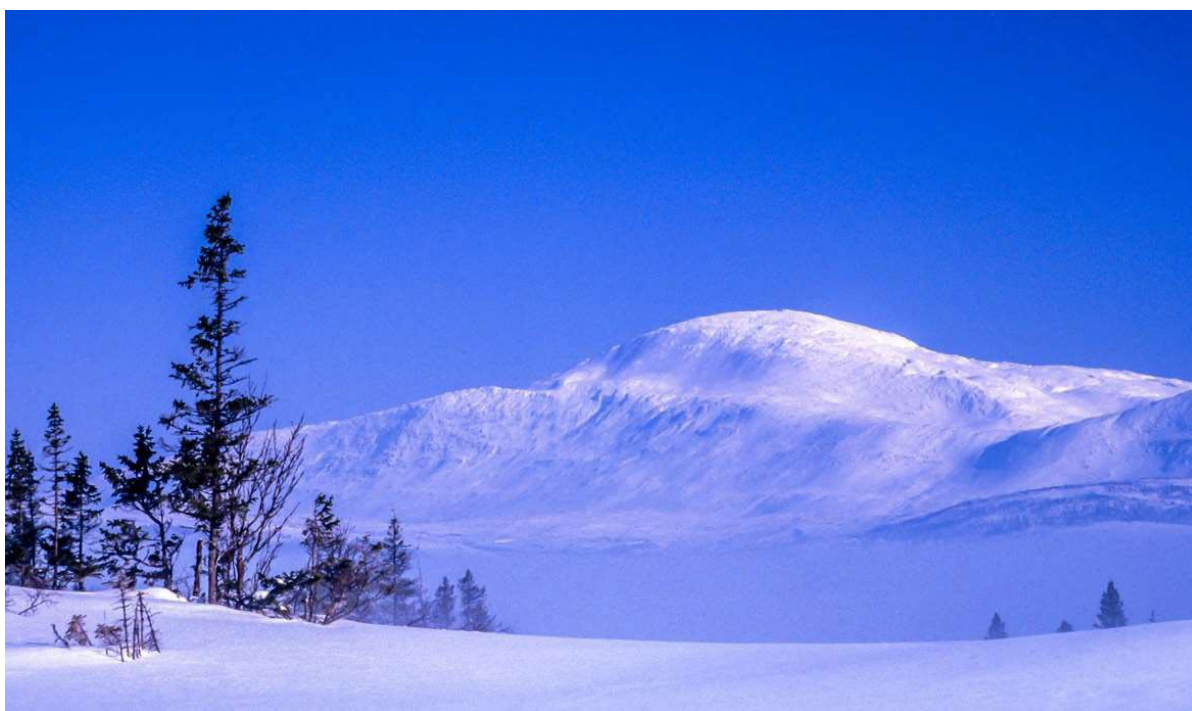

Foto Olgeir Haug

Vedtatt av Snåsa kommunestyre i møte den i sak .../23.

INNHold

Innledning	s.	3
Årsberetning 2022	s.	4
Bevilgningsoversikt drift	s.	5
Driftsinntekter og -utgifter	s.	8
Finansutgifter	s.	9
Netto driftsresultat og disponering	s.	10
Investeringer	s.	11
Bevilgningsoversikt investering	s.	12
Balanseregnskapet	s.	14
Nøkkeltall med kommentarer	s.	16
Redegjørelse om likestilling og mangfold i kommunen	s.	21
Redegjørelse om diskriminering og tilgjengelighet	s.	22
Redegjørelse om etiske standarder	s.	23
Rapportering om internkontrollen	s.	24
Interkommunalt samarbeid	s.	24
Pågående rettstvister	s.	26

Samlet årsmelding med redegjøring i hovedtrekk for aktivitet og måloppfyllding i de ulike enhetene i 2022 leveres som separat dokument.

INNLEDNING

Kommunedirektøren legger med dette fram årsberetning for 2022.

Årsmeldinga fra Snåsa kommune har i lengre tid bestått av en melding der de lovpliktige delene som skal vurderes av kommunerevisjonen har vært fordelt på flere kapitler. På bakgrunn av henstillinger fra revisjonen, er meldinga nå utformet slik at de lovpliktige delene er samlet i et eget dokument. Den samlede årsmeldinga består dermed at to deler:

- 1) Årsberetning - den obligatoriske delen som er utarbeidet i.h.t. lov, forskrift og god regnskapsskikk og inneholder de redegjørelser og opplysninger som er obligatoriske, og som oversendes revisjonen sammen med regnskap etter avtalt framdrift (dette dokumentet).
- 2) Årsmeldingen - der det i egen sak redegjøres i hovedtrekk for aktiviteten og måloppfylling i de ulike enhetene i 2022.

Året som har gått har på mange måter vært noe mer uforutsigbart enn det som er normalt. Spesielt gjelder dette påvirkningen fra krigen i Ukraina i forhold til inflasjon og renter, samtidig som påvirkningen fra koronapandemien har vart lengre enn forventet. Dette har da gitt noe høyere kostnader enn forventet, mens det samtidig har vært betydelig større økning innen skatteinntekter. Totalt sett er Snåsa kommune godt tilfreds med det økonomiske resultat for året som har gått.

Koronarelaterte forhold er sammen med lønnsoppgjør hovedårsaken til de budsjettmessige endringene i drift. For investeringssiden skyldes justeringene i det alt vesentlig tidsforskyvning av budsjettet for reetablering av ballbinge og slutføring av flerbrukshall med innkjøp av ekstra stoler og alternativt gulvdekke slik at bruksområdet kan utvides..

Et betydelig bedre driftsresultat enn forventet skyldes i hovedsak to forhold:

- Frie inntekter som er nesten 7,7 millioner høyere enn budsjett. Hovedsakelig knyttet til bedre skatteinntang som mer enn kompenserer nedgang i rammetilskudd
- Regnskapsmessig forbruk til fordeling om lag som forventet

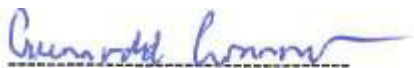
At driften har gått bedre enn forventet medfører at det er muligheter for å nedbetale gjeld noe raskere enn strengt sett nødvendig. Reduksjon i gjeld er en av kommunens hovedmålsettinger for å kunne beholde en bærekraftig kommuneøkonomi over tid.

Det ble det i 2022 investert for vel 11,4 mill. kroner i regi av kommunen. Av dette er 6,7 millioner knyttet til arbeidet med nytt kloakkrenseanlegg på Vegset. Ekstra gulv og stoler i flerbrukshallen på knappe 1,3 og flytting av ballbingen utgjør noe tilsvarende.

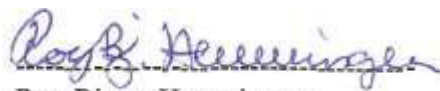
- IKT- investeringer	kr 605 tusen
- Velferds teknologi	kr 367 tusen
- Prosjekter i tilknytning til menighetsrådet (Tak)	kr 669 tusen

I tillegg er det i 2022 foretatt pliktig innskudd av egenkapital i pensjonsselskapet KLP på 584 tusen kroner. Samlet egenkapital etter året innskudd er på 10,5 millioner.

Snåsa 29.03.2023

Gunnvald Granmo
(Økonomijef / økonomisjef)

Roy-Bjarne Hemmingsen
(Tjefeltdirektør / kommunedirektør)

Årsberetning 2022

Årsregnskapet for 2022 er avlagt etter forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Regnskapsåret 2022 ble avsluttet med brutto driftsresultat, dvs. resultatet fra driften før man tar hensyn til finansposter på 3,85 millioner. Redusert for finansposter og justert for avskrivninger gir dette et netto driftsoverskudd på 2,88 millioner. Netto driftsresultat med tillegg av netto fondsdisponering medfører økning av kommunens disposisjonsfond med 4,8 millioner.

Spesielle forhold i 2022:

Uventet stor økning i priser og lånerente:

Utbruddet av krigen i Ukraina var en medvirkende årsak til at inflasjonen skjøt fart og at prisene, og da spesielt prisen på energi steg raskt. Økt inflasjon og lav arbeidsledighet ga så i neste omgang insentiver til at lånerenten begynte å røre på seg. Renteøkningen kom raskere og har blitt større enn det de fleste økonomene kunne forutse.

Økt innvandring til Snåsa:

Snåsa har i de siste årene ikke fått forespørsel om bosetting av flyktninger. Denne situasjonen ble endret gjennom krigsutbruddet vinteren 2022. Ut fra forespørsel fra myndighetene sa Snåsa kommune seg villig til å bosette 20 flyktninger og ga samtidig signaler om at flere kunne bli vurdert etter behov. Snåsa kommune bosatte 10 ukrainere i kommunen. Mange av disse var enslige, noe som gir utfordringer i forhold til tilgjengelig boligmasse.

Koronapandemien gir fortsatt utfordringer:

Pandemien gjorde sitt inntog på Snåsa i midten av mai 2021, og skapte da betydelige utfordringer. Forventet effekt av vaksinerings utover i 2021 var slik at har pandemien skulle gi betydelig mindre utfordringer i 2022. Det var da heller ikke gitt signaler om at kompensasjonsordningen fra staten ville bli videreført. Virkeligheten var det motsatte, og økt sykefravær og behov for ekstra innleie av vikarer vedvarte. Spesielt var helg- og natt samt perioden med sommerferie utfordrende innen pleie og omsorg. Situasjonen var slik at det var forventet ekstra kostnader i millionklassen, mens signalene om kompensasjon var helt til midten av november veldig uklare. Fasiten for året er at Snåsa fikk kompensert kostnader i tilknytning til korona med ca. 2,7 millioner kroner gjennom økt innbyggertilskudd og skjønnsmidler fra Staten. Siste del av disse midlene ble utbetalt like før jul slik at det var vanskelig å få oppjustert alt i tilknytning til budsjett. Den samlede kompensasjonen er med

dette langt på veg i tråd med de direkte kostnadene kommunen har hatt i tilknytning til korona i 2022.

1.1 Bevilgningsoversikt drift

§ 5-4. Bevilgningsoversikt – Driftsregnskap					
Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-109 222	-111 400	-108 784	-112 358
Inntekts- og formuesskatt		-58 510	-48 071	-48 071	-50 633
Eiendomsskatt		-7 781	-7 748	-8 548	-8 510
Andre generelle driftsinntekter		-1 235	-1 880	-1 880	-1 121
Sum generelle driftsinntekter		-176 749	-169 097	-167 261	-172 620
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		160 053	159 834	157 298	147 080
Avskrivninger	5	12 846	10 190	10 190	11 994
Sum netto driftsutgifter		172 899	170 024	167 488	159 054
Brutto driftsresultat		-3 850	927	227	-13 566
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-1 552	-548	-548	-742
Utbytter		-1 691	-200	-200	-1 380
Renteutgifter		5 723	5 300	5 300	4 143
Avdrag på lån	10	11 333	9 000	9 000	9 407
Netto finansutgifter		13 814	13 552	13 552	11 448
Motpost avskrivninger		-12 846	-10 189	-10 189	-11 994
Netto driftsresultat		-2 881	4 290	3 590	-14 112
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	14	4 683	0	0	4 211
Bruk av bundne driftsfond	14	-8 619	-388	-388	-1 758
Avsetninger til disposisjonsfond	14	4 837	0	0	11 657
Bruk av disposisjonsfond		0	-3 902	-3 202	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		2 881	-4 290	-3 590	14 112
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0

1.2

Bevilgningsoversikt drift viser knappe 7,7 million mer i generelle driftsinntekter enn budsjett. Inntektene øker i forhold til regnskap 2021 med 4,1 millioner, eller 2,4 %. I forhold til budsjett er det merinntekt hovedsakelig i form av skatteinntekter. Forventede rammeinntekter var forutsatt å gå ned som følge av redusert kompensasjon i tilknytning til korona. Økt skatteinngang påvirker også inntektsfordelingen gjennom redusert inntektsutjevning som en del av rammetilskuddet. Økningen på skatt er på hele 10,4 mill. og resultatet viser en økt skatteinngang der prognosene i utgangspunktet viste et nærmest uendret beløp i forhold til året før. Økt skatteinngang medførte at kommunen fikk et trekk på ca. 3,4 millioner i rammetilskudd i revidert nasjonalbudsjett. Koronakompensasjon mot slutten av året har redusert dette trekket betydelig. Eiendomsskatten ligger regnskapsmessig noe under nivået fra 2021, noe som i hovedsak skyldes lavere verdsetting av kraftverk.

Fordelte nettobevilgninger i regnskapet er samlet 219 tusen over bevilgningen i regulert budsjett for året. Samlet ressursbruk er med dette knappe 13 millioner høyere enn i 2021. Årsaken til dette er økte kostnader i forhold til lønns- og prisvekst, samtidig som at aktiviteter

finansiert gjennom eksterne tilskuddsmidler nå er i ferd med å komme i gjenge igjen. Dette vises da også i form av reduksjon i midler avsatt på bundne fond. Økte avskrivninger på en knapp million gir også bidrag til at netto driftsutgifter øker med 8,75%. Den generelle konsumprisindeksen var for samme periode 7,0%, mens prisøkning kun på varer er på hele 9,1% jfr. SSB sin statistikk. Regnskapsåret 2022 avsluttes med brutto driftsresultat, dvs. resultatet fra driften før man tar hensyn til finansposter på 3,85 mill. Brutto driftsresultat er 4,8 millioner bedre enn budsjett, men nesten 9,7 millioner svakere enn det som ble fasiten i regnskapet fra året før.

Finansområdet viser ca. 260 tusen høyere netto utgifter enn budsjettet. Selv om lånegjeld er i ferd med å bli redusert, medfører uventede endringer i verdensøkonomien at rentekostnaden øker noe mer enn forventet. Økningen i rente gir seg også utslag i forhold til renteinntektene som lang på veg demmer opp for økte renteutgifter. Behovet for redusert gjeld er årsaken til at kommunen i sitt budsjett valgte å øke avdragene noe ut over minsteavdrag, og bedre resultat enn forventet medfører at nedbetalingen av gjelde er økt noe ut over dette. Posten utbytte gjelder i det vesentlige avkastning på kommunes eierskap i NTE. Dette svinger i takt med overskuddet i selskapet, og utbetalingene i 2022 er vel det doble av det som ble regnskapsført i 2021. Hele utbytte for 2021 er avsatt til bundne fond.

Netto driftsresultat er enkelt forklart, brutto driftsresultat fratrasket netto finanskostnader og justert for motpost avskrivninger. Regnskapsført netto driftsresultat for 2022 er på 2,88 millioner, som er 7,2 millioner bedre enn budsjett, og som er forklart gjennom tallene som nå er gjennomgått. Resultatet er betydelig lavere enn det man oppnådde i 2021, men et positivt resultat vil gi en god grunnmur for bærekraftig kommuneøkonomi i Snåsa.

Netto driftsresultat disponeres etter de nye forskriftene allerede i forbindelse med avleggelse av regnskapet, og resultatet fra driftsregnskap er derfor allerede avsatt. Kommunen har gjennom overskudd på drift fått styrket sine fondsreserver betydelig mer enn det budsjettet la opp til.

1.3 Nettobevilgningsramme fordelt pr ansvar.

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Regnskap til fordeling pr ansvar

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Fra bevilgningsoversikt:				
1100 Politisk virksomhet	2 708	2 754	2 686	3 000
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
1200 Sentraladministrasjon	5 796	5 782	5 758	5 402
av dette netto fondsbruk/avsetning	6	-	-	-
1300 Flyktningetjenesten	251	1 080	1 057	-7
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
2000 Personal og organisasjon	4 805	5 404	8 116	5 039
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
2500 Enhet for sørsamisk språk og kultur	-	-	-	-
av dette netto fondsbruk/avsetning	-731	-	-	-117
2750 Plan og økonomi	13 944	14 200	13 933	13 583
av dette netto fondsbruk/avsetning	-951			950
3000 Snåsa skole	21 361	21 264	20 577	19 868
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
3250 Samisk enhet	2 043	1 684	1 556	1 894
av dette netto fondsbruk/avsetning	1 792	-	-	317
3500 Snåsa barnehage	11 851	12 672	12 325	11 613
av dette netto fondsbruk/avsetning	-14	-	-	-22
5000 Pleie og omsorgstjenesten	54 408	51 668	49 367	53 588
av dette netto fondsbruk	-1 287	-	-	-295
5500 Familiesentralen	21 156	24 454	24 159	23 238
av dette netto fondsbruk/avsetning	-709	-	-	725
6500 Kirka	2 518	2 515	2 458	2 451
av dette netto fondsbruk/avsetning	-	-	-	-
7000 Utvikling	23 015	20 663	19 620	21 921
av dette netto fondsbruk/avsetning	-1 750	-388	-388	-358
8000 Finansposter	-7 449	-8 598	-7 906	-418
av dette netto fondsbruk/avsetning	6 527	-3 902	-3 202	12 912
SUM inkl fondsdisp	162 934	155 542	153 706	161 172
Netto fondsbruk	2 881	-4 292	-3 592	14 112

Fordelingen over viser slik vi var inne på under omtalen av forrige oppstilling et lite avvik mellom samlet regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett på 219 tusen, og vil totalt utgjøre knappe 0,14% av regulert budsjett. Tre ansvarsområder har overforbruk av noe størrelse. Dette er ansvar 7000 Utvikling, 5000 Pleie og omsorg og 2500 Samisk enhet i form av aktiviteten ved den samiske barnehagen Suaja. Snåsa skole har et mindre overforbruk, som utgjør knappe 0,5% av tildelt ramme. Ansvar 5000 Pleie- og omsorgstjenesten og ansvar 7000 Utvikling hadde også betydelig merforbruk i 2021.

For pleie og omsorg utgjør avvik i kroner både i 2021 og 2022 ca. 2,7 millioner, noe som utgjør vel 5% av regulert budsjetttramme. En stor del av dette avviket skyldes i 2022 økte vikarutgifter og økte behov innenfor gruppen ressurskrevende brukere.

For ansvar 7000 viser utviklingen en økning i merforbruk fra 2021 og avviket målt mot budsjett er nå på vel 10%. En betydelig del av dette skyldes bruk av utbetalte tilskuddsmidler fra tidligere år knyttet til Coronastøtte til næringslivet, samt aktiviteter og tilskudd finansiert gjennom bruk av bundne midler fra utbyttefond. Disse forholdene forklarer nesten 1,4 millioner av avviket. Resterende avvik skyldes større kostnadsvekst enn forventet, noe som spesielt har gitt seg utslag i sterkere prisvekst enn forventet. Spesielt gjelder dette økninger knyttet til energipriser og kostnader på innkjøpte anleggstjenester.

For den samiske barnehagen Suaja har veksten i antall barn medført behov for økt bemanning. Selv om kostnaden her vokser er utviklingen med flere barn gledelig. Barnehagen er samtidig sammen med sørsamisk språksenter en kompetansekilde som når langt ut over kommunes grenser. God søkning til barnehagen vil på sikt også kunne stimulere til økning i elevtallet på sameskolen. Barnehagen er nå i ferd med å bli oppdaget av både staten og Sametinget, noe som kan gi forhåpninger om mer offentlig finansiering i årene som kommer.

For øvrige ansvarsområde ligger regnskapsførte kostnader innenfor tildelte budsjetttrammer, og spesielt ansvar 5500 Familiesentralen har god margin. En stor del av årsaken til dette skyldes lavere kostnader på barnevern enn det som var forventet.

I forhold til regnskap 2021 er det som nevnt tidligere relativt betydelig vekst i samlede bevilgninger. Veksten gjenspeiler i stor grad kostnadsveksten i samfunnet, og viser samtidig at følger av pandemien fortsatt påvirker aktiviteten også i 2022. Ekstrakostnader knyttet til pandemien er anslått til ca. 2,7 millioner kroner.

2.1 Driftsinntekter

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-109 222	-111 400	-108 764	-112 356
Innteks- og formuesskatt	-58 510	-48 071	-48 071	-50 633
Eiendomsskatt	-7 781	-7 746	-8 546	-8 510
Andre skatteinntekter	-1 235	-1 880	-1 880	-1 121
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-20 903	-18 485	-18 485	-19 887
Overføringer og tilskudd fra andre	-36 450	-23 116	-23 116	-34 778
Brukerbetalinger	-9 027	-8 401	-8 401	-7 685
Salgs- og leieinntekter	-15 997	-15 707	-15 707	-15 870
Sum driftsinntekter	-259 126	-234 806	-232 970	-250 840

Samlede driftsinntekter for 2022 er på vel 259 millioner mot budsjettert knappe 238. Differansen på 21 millioner i forhold til budsjett er i størst grad knyttet til postene inntekt og formuesskatt og overføringer og tilskudd fra andre. Skatteinntgangen er som vi har vært inne på tidligere betydelig bedre enn forventet, Høg skatteinntgang medførte da også at vi i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett fikk et trekk i rammetilskuddet med ca. 3,2 millioner, noe som da samtidig forklarer mindre inntekt enn forventet i denne posten. Siden disse skatt og

rammeoverføringer har gjensidig påvirkning er det greit å ha med seg at merinntekt samlet for disse to er 8,26 millioner målt mot budsjett. Prognosene både fra Finansdepartementet og KS var i 2022 mangelfull og det kom ingen signaler til kommunene om utviklingen knyttet til skatteinntektene før utpå senhøsten, noe som er veldig spesielt siden forholdet både er betydelig og berørte de fleste av landets kommuner. Noe tilsvarende gjelder også størrelsen på kompensasjon knyttet til kommunes kostnader i forbindelse med korona. Her kom de siste midlene på plass i form av en ekstra revidering av satsbudsjettet mot slutten av november, og siste del av utbetalingen kom så sent som to dager før jul. Disse økte inntektene er hovedårsaken til at kommunen har et betydelig bedre resultat enn forventet, og unngår å bruke av oppsparte midler fra fond for å komme ut i balanse. Posten overføringer og tilskudd fra andre er i stor grad knyttet til aktiviteten til enheten for Sørsamisk språk og kultur som fullfinansieres hovedsakelig fra Sametinget og aktiviteten til Samisk enhet i knyttet til drift av Sameskole og internat finansiert gjennom midler fra Undervisningsdirektoratet (Udir). For begge disse aktiviteten vil normalsituasjonen være at økte tilskudd medfører økte aktivitet/kostnader, og at avvik på inntektssiden oppveies av tilsvarende økninger på kostnadssiden.

Målt mot regnskap 2021 er utviklingen i rammetilskudd negativ. Endringen er i sin helet knyttet til redusert utgifts kompensasjon knyttet til pandemihåndteringen. Forventningen til skatteinntekter var samtidig ut fra prognosene til KS en svak nedgang knyttet til forventet utvikling i folketallet. Fasiten viser slik tidligere omtalt at disse forventningene ikke var riktige, samtidig som omlegginger i skattesystemet medført betydelig vekst. Lokal vekst i egen kommune var også ut fra stedege forhold betydelig høyere enn veksten på landsbasis, uten at dette har vesentlig betydning i forhold til kommunes endelige inntektsnivå. Eiendomsskatteinntektene ble langt på veg som forventet, men har samtidig en betydelig nedgang fra året før. Årsaken til dette er nedgang i verdigrunnlag på kraftverk. Andre skatteinntekter består i hovedsak av naturressursskatt og konsesjonsavgift. For de to postene knyttet til tilskudd og overføringer, fra henholdsvis staten og andre, er det slik at økte tilskudd har også en utgiftsside og at netto resultatvirkning da blir null.

Utviklingen i regnskapsført brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter vokser svakt fra 2021, og ligger også noe over budsjett. Årsaken til dett skyldes justering av priser, relativ stabil etterspørsel i forhold til barnehage, boliger og sykeheimsplasser.

2.2 Driftsutgifter

Driftsutgifter - tall i hele 1000	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Lønnsutgifter	131 494	126 682	125 200	123 255
Sosiale utgifter	21 271	25 518	25 275	21 246
Kjøp av varer og tjenester	75 105	65 411	64 658	67 077
Overføringer og tilskudd til andre	14 560	9 659	9 601	13 701
Avskrivninger	12 846	10 190	10 190	11 994
Sum driftsutgifter	255 276	237 460	234 924	237 274

Totale driftsutgifter i regnskapet for 2022 er på 255,3 millioner, som er hele 17,8 millioner over regulert budsjett for samme periode. Avvikene her har samme årsaksforhold som det som er nevnt når det gjelder driftsinntekter, og en stor del av avvik skyldes kostnader i forbindelse med aktiviteter finansiert med eksterne midler, gjennomføring av prosjekter med tilknytning til øremerkede tilskudd og koronarelaterte tiltak med egen finansiering. Når det gjelder aktivitet der finansieringen med egne midler, eller i form av prosjekt med inntekter i form av øremerkede tilskudd, er disse i stor grad mangelfullt budsjettert. Denne situasjonen er også en gjenganger, som det tar tid å få tilstrekkelig forståelse for i organisasjonen.

Når det gjelder de store postene som lønn, inkludert sosiale utgifter, er regnskapsførte kostnader på lønn noe over budsjett, mens sosiale utgifter ligger betydelig under. Totale når begge postene ses i sammenheng blir overforbruket på disse posene på 565 tusen kroner og må vel da betegnes som et forbruk som forventet. I forhold til regnskap 2021 er veksten på 8,3 millioner eller 5,7%. Økningen er noe høyere enn forventningen ut fra lønnsoppgjør og indikerer noen flere årsverk enn i 2021.

Kostnadene til kjøp av varer og tjenester ligger knappe 9,7 millioner over revidert budsjett og viser samtidig en økning på vel 8 millioner fra 2021. Selv med en betydelig prisvekst på enkelte varer, er økningen på knappe 12% noe over forventningen. Situasjonen indikerer dermed at mye av aktiviteten som har gått for redusert maskin i koronaårene nå er i ferd med å komme i gang igjen.

Posten overføringer og tilskudd til andre består i stor grad av merverdiavgift, tilskudd til private og økonomisk sosialhjelp. Avvik målt i forhold til budsjett gjelder i stor grad utbetaling til næringslivet av kompensasjonssaker knyttet til korona og noe forsiktig beregning av kostnaden i forhold til merverdiavgift. Utgifter til økonomisk sosialhjelp ligger godt innenfor budsjett, og viser samtidig en betydelig nedgang fra året før.

2.3 Brutto driftsresultat

Driftsutgifter - tall i hele 1000	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Brutto driftsresultat	-3 850	2 654	1 954	-13 566

Driftsinntekter minus driftsutgifter gir brutto driftsresultat. Brutto driftsresultat er for regnskap 2022 et overskudd på 3,85 millioner mot budsjettert underskudd på 2,7. Endringen fra regnskap 2021 er en derimot en reduksjon i overskudd på knappe 10 millioner og skyldes i hovedsak at kostnader vokser mer enn inntektene.

2.4 Netto finansutgifter

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2022	budsjett 2022	budsjett 2022	Regnskap 2021
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-1 552	-548	-548	-742
Utbytter	-1 691	-200	-200	-1 360
Renteutgifter	5 723	5 300	5 300	4 143
Avdrag på lån	11 333	9 000	9 000	9 407
Netto finansutgifter	13 814	13 552	13 552	11 448

Eksterne finansinntekter fratrasket eksterne finansutgifter gir netto finansutgifter. Netto finansutgifter er for 2022 på 13,8 million og er da knappe 300 tusen over budsjett. Hovedsaken til dette er noe høyere rentekostnader og samtidig mer i betalte avdragsutgifter enn det budsjettet la opp til. Minimumsavdrag for 2022 var beregnet til 8,6 millioner og faktisk innbetaling som er regnskapsført er knappe 2,7 millioner mer. Dette med bakgrunn i kommunes overordnede målsetting om rasket mulig reduksjon av gjeld i retning av kommunes måltall for en bærekraftig kommuneøkonomi. Ekstra utbytteinntekter er i sin helhet knyttet til eierposten i NTE og er ut fra det avsatt til fond for senere bruk

Renteinntektene er noe bedre enn budsjett, og skyldes delvis økte renter og delvis noe bedre likviditet.

2.5 Netto driftsresultat

Tall i 1000 kroner	Regulert		Opprinnelig	
	Regnskap 2022	budsjett 2022	budsjett 2022	Regnskap 2021
Motpost avskrivninger	-12 846	-10 189	-10 189	-11 994
Netto driftsresultat	-2 881	4 290	3 590	-14 112

Brutto driftsresultat korrigert for eksterne finanstransaksjoner og motpost avskrivninger gir netto driftsresultat. Netto driftsresultat i regnskap 2022 er et overskudd på 2,9 million mot et underskudd i regulert budsjett på 4,3 millioner. Resultatet er dermed vel 7,2 million bedre enn det budsjetterte. Målt mot driftsinntektene er overskuddet på litt over 1,1 % og er dermed veldig skjært selv om det er betydelig høyere enn forventet. Resultatet er samtidig lavere enn både anbefalingene fra KS og kommunes måltall på 1,5%. Det kan da også bemerkes at en stor del av overskuddet er knyttet til uventede inntekter, og at kostnadene i sum er om lag som forventet.

2.6 Disponering og dekning av resultat.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	4 663	0	0	4 211
Bruk av bundne driftsfond	-6 619	-388	-388	-1 756
Avsetninger til disposisjonsfond	4 837	0	0	11 657
Bruk av disposisjonsfond	0	-3 902	-3 202	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	2 881	-4 290	-3 590	14 112

Snåsa kommune har i 2022 avsatt mer enn det som er brukt av oppsparte midler fra tidligere. Mens bundne fond ble redusert med knappe 2 millioner, økte frie disposisjonsfond 4,6 millioner. Budsjettet for året la opp til at disposisjonsfondet ville bli redusert med knappe 4,3 millioner, hovedsakelig i forhold til bruk av flyktningefondet til pågående integreringstiltak for flyktninger som ble bosatt for en tid tilbake. I tillegg ble posten for vedlikehold av kommunale veger styrket med finansiering fra disposisjonsfond. Kommuneloven sine regnskapsregler medfører at når kommunen har driftsoverskudd vil bruk av disposisjonsfond gi strykning av budsjettert bruk av disposisjonsfond og samtidig medføre videre avsetning til fond frem til overskuddet fullt ut er disponert. Metoden medfører som vi ser til et budsjettavvik på avsetning til disposisjonsfond på 8,7 millioner. Det er denne størrelsen som for tidligere år hadde blitt benevnt som mindre forbruk, og som i neste omgang skulle disponeres av kommunestyret ved behandling av regnskap. Slik regimet er nå er alle disponeringer gjort allerede når regnskapet fremmes for behandling. For å gi en fullstendig oversikt over slike avvik er det også etter nytt regelverk utarbeidet en egen oppstilling jfr kommunelovens §5-9.

§ 5-9. Oversikt budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2022
Driftsregnskapet	
Netto driftsresultat	-2 881
Avsetninger til bundne driftsfond	4 663
Bruk av bundne driftsfond	-6 619
Overføring til investering ihht budsjett	
Avsetninger til disp.fond ihht budsjett	
Bruk av disp.fond ihht budsjett	-3 902
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	
Årets budsjettavvik (mer-/mindreforbruk før strykninger)	-8 739
Strykning av overføring til investering	
Strykning av avsetning til disp.fond	
Strykning av dekning tidl års merforbruk	
Strykning av bruk av disp.fond	3 902
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-4 837
Bruk av disp.fond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	
Bruk av disp.fond for inndekning av tidligere års merforbruk	
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidl års merforbruk	
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disp.fond	4 837
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0
Investeringsregnskapet	
Sum inv.utgifter, inv.inntekter og netto utg videreutlån	11 067
Avsetninger til bundne inv.fond	
Bruk av bundne inv.fond	
Budsjettert bruk av lån	-16 369
Overføring fra drift ihht budsjett	
Avsetninger til ubundet inv.fond ihht budsjett	
Bruk av ubundet inv.fond ihht budsjett	
Dekning av tidl. års udekket beløp	
Årets budsjettavvik	-5 302
Strykning av avsetninger til ubundet inv.fond	
Strykning av bruk av lån	5 302
Strykning av overføring fra drift	
Strykning av bruk av ubundet inv.fond	
Udisponert beløp etter styrkninger	0
Avsetning av udisponert beløp etter styrkninger til ubundet inv.fond	
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

3. Investeringsregnskapet.

Bevilgningsoversikt investering viser at det i 2022 er gjort investeringer i varige driftsmidler med 11,4 millioner kroner, samt investert aksjer og andeler med 584 tusen kroner. Samlede

investeringsutgifter blir med dette på knappe 12 millioner kroner. Utgiftene er dermed ca. 3 millioner lavere enn regulert budsjett for året. Avviket skyldes hovedsakelig prosjekter som er budsjettet, men fortsatt ikke kommet i gang eller som fortsatt ikke er avsluttet.

Investeringsnivået i 2022 beveger seg mot et tenkt normalnivå ved at bruk av lånemidler ligger nært opp til nivået på innbetalte avdrag. Samlede investeringer var til sammenligning i 2021 på nesten 90 millioner og i 2020 nesten 111 millioner.

Finansiering av investeringene er i det alt vesentlige bruk av eksterne lånemidler, med en mindre sum i tilskudd og merverdiavgiftskompensasjon. Det er i 2022 ikke solgt eiendom eller anleggsmidler.

Snåsa kommune har gjennom Husbankens ordning for videre utlån (startskudd) gitt lån til kjøp av bolig med kr. 461.000, -. Det er samtidig innbetalt 526 tusen i avdrag og langt likelydende beløp mottatt som avdrag med videre fra lånekundene. Kostnaden med avdrag er i sin helhet finansiert gjennom mottatte avdrag fra låntakerne.

3.1 Bevilgningsoversikt investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – Investeringsregnskap					
Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig Budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler		11 405	14 469	2 800	42 331
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		584	650	650	558
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	46 278
Sum investeringsutgifter		11 989	15 119	3 450	89 166
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift		-883	-750	-500	-8 368
Tilskudd fra andre		-540	0	0	-46 278
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	-258
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0
Bruk av lån		-10 606	-14 369	-2 950	-34 262
Sum investeringsinntekter		-12 029	-15 119	-3 450	-89 166
Videreutlån					
Videreutlån		461	2 000	2 000	780
Bruk av lån til videreutlån		-461	-2 000	-2 000	-780
Avdrag på lån til videreutlån		526	500	500	646
Mottatte avdrag på videreutlån		-486	-500	-500	-646
Netto utgifter videreutlån		40	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift		0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)					
Inntekter til fordeling		0	0	0	0
Utgifter til fordeling		11 989	15 119	3 450	42 888
Sum til fordeling (netto)		11 989	15 119	3 450	42 888

3.2 Bevilgninger fordelt på investeringsprosjekt

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap til fordeling

Tall i 1000 kroner		Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Fra bevilgningsoversikt:					
Netto investeringer i varige driftsmidler:		11 405	14 469	2 800	42 330
Prosjekt Investering i varige driftsmidler:					
7436	Møbler sykeheimen	0	0	0	591
7461	Biovarmeanlegg Snåsa skole	61	1 982	0	18
7488	Tilbygg sykeheim fase 3	131	0	0	23 470
7496	Forprosjekt kjøkkenløsning Sykeheimer	136	300	0	0
7510	Flerbrukshall	1 299	994	0	15 297
7530	Oppgraderingsplan Snåsa menighetsråd	423	739	500	192
7531	Hovedplan VA og grunnvannsforsyning	107	1 103	1 000	97
7540	IKT - investeringer	605	395	400	505
7544	Kjøp av naboeiendom sjukeheimen	0	0	0	355
7555	Digitalisering eiendomsarkivet	0	0	0	454
7561	Avløpsanlegg på Vegset	6 696	7 055	0	45
7570	Velferdsteknologi	367	381	400	329
7571	Sisterne Nordsia vassverk	0	0	0	112
7573	Digitale tjenester Inn-Trøndelag	0	0	0	865
7582	Ballbinge Snåsa skole	1 334	1 020	0	0
7583	Oppgraderingsplan omsorgsboliger	0	500	500	0
7600	Oppgradering av tak Snåsa kirke	221	0	0	0
7601	Oppgradering av murverk Snåsa kirke	25	0	0	0
Investering i aksjer/andeler:					
7104	Kjøp aksjer, andeler og egenkapital	584	650	650	558
Sum fordelt		11 989	15 119	3 450	42 888

Det desidert største prosjektet i 2022 var etablering av nytt avløpsanlegg på Vegset. Prosjektet er langt på veg ferdig, og ligger an til å bli slutført innenfor budsjett nå i 2023. Det andre store prosjektet i 2022 er reetableringen av ballbingen ved Snåsa skole. Budsjettet ble regulert i forbindelse med oppstart, men utgiftene ble noe større enn forventet. Det er i 2023 mottatt spillemidler med kr 300.000,- til prosjektet, og disse vil bidra til at sluttfinansieringen kommer på plass.

Tilbygg sykeheimen prosjekt 7488 og prosjekt 7510 Flerbrukshall Prosjektene har gått over flere år, men er nå i det alt vesentlige avsluttet. Sluttregnskap ble fremlagt før sommerferien 2022 og for prosjekt 7510 ble resterende midler besluttet anvendt til innkjøp av stoler og ekstra varegulv. Ettårsbefaringen på sykeheimen medførte et det påløp kostnader også etter at prosjektet var avsluttet og inndekkingen på disse må derfor reguleres inn i 2023. Ut over dette er det to prosjekter som ikke kom helt godt i gang i 2022. Disse er restaureringen av omsorgsboliger og videre arbeid med vannforsyningen på Vestbygda. Når det gjelder utskifting av vannledning er mye av prosjekteringen for den første etappen i ferd med å bli klar. Prosjektet forventes å bli igangsatt vår/sommer 2023. For prosjektet knyttet til omsorgsboliger har oppstart blitt forskjøvet med bakgrunn i kapasitetsproblemer innenfor Utviklingsenheten. Det er nå fattet igangsettingsvedtak for prosjektet og det forventes at etterslepet fra 2022 kan bli innarbeidet i løpet av 2023. For prosjektet 7461 Biovarme ved Snåsa skole ble valgt løsning å ikke inneholde flere investeringskostnader og midlene er derfor omdisponert til andre tiltak i forbindelse med budsjettet 2023.

For prosjektene i tilknytning til Snåsa menighetsråd har prosjekteringen av tiltak for utbedring av kirketaket på Snåsa tatt betydelig lengre tid enn forventet. Arbeidet fortsetter utover vinteren 2023 med håp om byggestart vår/sommer.

4. Balanseregnskapet

§ 5-8. Balanseregnskapet			
Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	5	404 674	406 257
Faste eiendommer og anlegg		392 252	402 458
Utstyr, maskiner og transportmidler		12 421	3 799
Finansielle anleggsmidler		37 133	36 562
Aksjer og andeler (eiendeler)	6	27 723	27 194
Obligasjoner (eiendeler)		0	0
Utlån		9 410	9 369
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler	4	343 487	322 396
Sum anleggsmidler		785 293	765 215

Samlede anleggsmidler har økt med vel 20 millioner kroner fra 31.12.2021. Økningen er hovedsakelig knyttet til kommunes pensjonsmidler. For varige driftsmidler er statusen en liten nedgang siden avskrivningen er større enn investeringene, mens postene aksjer og utlån har en liten økning.

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		56 127	55 931
Finansielle omløpsmidler		0	0
Aksjer og andeler (omløpsmidler)		0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)		0	0
Sertifikater		0	0
Derivater (omløpsmidler)		0	0
Kortsiktige fordringer		44 413	48 082
Kundefordringer		3 129	0
Andre kortsiktige fordringer		16 243	25 224
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	4	25 041	22 858
Sum omløpsmidler		100 540	104 013

Kommunens samlede omløpsmidler er redusert med om lag 3,5 millioner fra 2021. Kommunens likviditetsbeholdning er i samme periode relativt uforandret. Årsaken til reduksjonen er derfor knyttet til kortsiktige fordringer på samlet 3,7 millioner kroner. Kundefordringer og premieavvik viser noe økning, mens andre kortsiktige reduseres. Kundefordringer er for 2021 slått sammen med andre kortsiktige fordringer og utgjorde den gang 2,5 millioner og økningen er dermed ca. 500 tusen for 2022. Hoveddelen av andre fordringer gjelder sykelønnsrefusjoner, momskompensasjon og periodiserte skatteinntekter. Nedgang i disse postene er i stor grad også årsaken til at fordringsmengden er redusert. Premieavviket øker med 2,2 millioner, men utviklingen står i sterk kontrast til utviklingen i 2021 da posten vokste med nesten 9 millioner kroner.

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Sum eiendeler		885 833	869 228

Summen av anleggsmidler og omløpsmidler gir sum eiendeler. Summen av eiendeler øker i 2022 med 16,6 millioner, og som vi har vært inne på tidligere skyldes dette i det alt vesentlige økning i pensjonsmidler. Likviditeten er relativt sett rimelig uforandret fra året før

Egenkapital

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital drift	14	-53 963	-51 081
Disposisjonsfond		-41 493	-36 656
Bundne driftsfond		-12 470	-14 426
Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
Egenkapital investering	14	-330	-330
Ubundet investeringsfond		-122	-122
Bundne investeringsfond		-209	-209
Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
Annen egenkapital		-181 566	-184 450
Kapitalkonto	3	-185 124	-188 008
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	15	3 558	3 558
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
Sum egenkapital		-235 859	-235 862

Samlet egenkapital er ved utgangen av 2022 på 235,9 millioner, og er da i praksis uforandret fra året før. Økning i disposisjonsfond som følge av overskudd i drift er større enn reduksjonen i bundne fond slik at fondskapital totalt blir styrket med 2,9 millioner. Økningen oppveies av føringene på kapitalkonto. Hovedsakelig på grunn av at avskrivninger er større enn aktivering og at pensjonsforpliktelsene vokser mer enn pensjonsmidlene.

Gjeld

Kommunen har ved utgangen av 2022 en samlet langsiktig gjeld på 608,9 millioner kroner og øker dermed med knappe 21 millioner kroner siden årsskifte. Hele økningen skyldes økte pensjonsforpliktelser, mens gjeld knyttet til eksterne lån i samme periode er redusert med vel tre millioner. Vel halvparten (56%) av langsiktig gjeld er knyttet til kommunes pensjonsforpliktelser, og resten er lånegjeld. Snåsa kommune har med dette en lånegjeld pr 31.12.22 som utgjør kr 132.454 - pr. innbygger (2.021 innbyggere pr 31.12.22). Tilsvarende tall 31.12.2021 var kr 133.176, -.

Kortsiktig gjeld består hovedsakelig av leverandørgjeld (faktura til forfall etter 31.12) og annen kortsiktig gjeld. Annen kortsiktig gjeld består i stor grad av feriepengar, samt skattetrekk og arbeidsgiveravgift for 6. termin. Disse to postene er slått sammen i oppsettet for 2021 men utgjorde da henholdsvis 12,2 millioner i leverandørgjeld og 33 millioner i annen kortsiktig gjeld. Kortsiktig gjeld er med dette redusert med knappe 4 millioner i forhold til nivået ved utgangen av 2021.

Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Langsiktig gjeld			
Lån		-267 691	-270 747
Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-267 691	-270 747
Obligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Pensjonsforpliktelse	4	-341 192	-317 438
Sum langsiktig gjeld		-608 883	-588 185
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-17 527	0
Likviditetslån		0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-23 564	-45 181
Premieavvik (kortsiktige gjeld)		0	0
Sum kortsiktig gjeld		-41 091	-45 181

5. Målsetting om bærekraftig kommuneøkonomi og sentrale nøkkeltall for regnskap 2021.

Den nye kommuneloven pålegger kommunene å fastsette egne målsettinger for en bærekraftig kommuneøkonomi over tid. Snåsa kommune videreførte vedtatte måltall fra 2020 til å gjelde hele perioden frem til 2024 og disse er som følger:

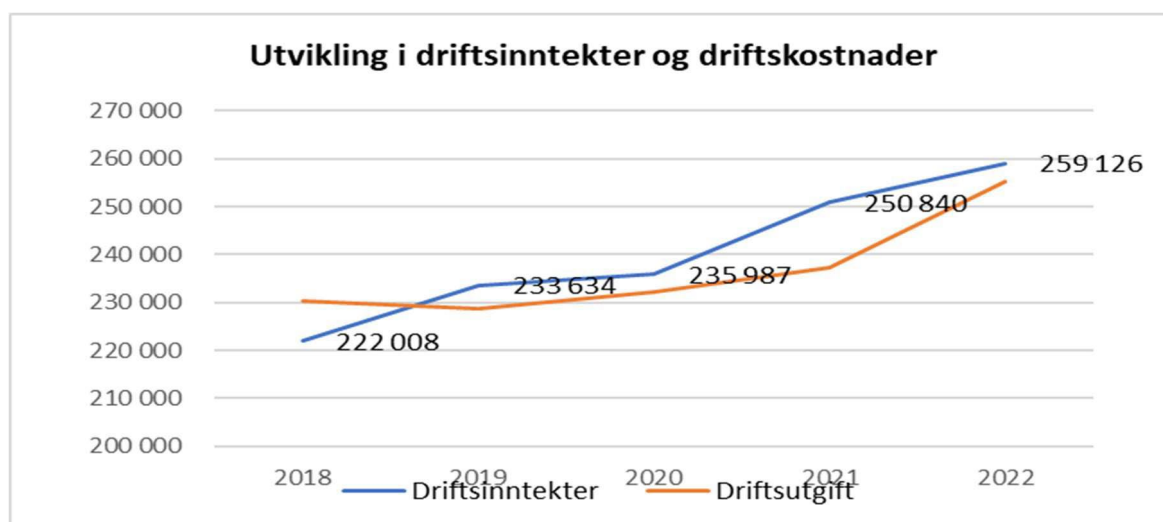
- Netto driftsresultat i % av driftsinntekt 1,5%
- Disposisjonsfond i % av driftsinntekter minimum 7%
- Langsiktig gjeld i % av driftsinntekter maksimalt 105%

Måltallene er kan ut fra historikken til Snåsa relativt ambisiøse, men bør på noe sikt være realistisk planperioden sett under ett. Dette gjelder ikke minst måltallet for resultat, siden gjennomsnittet for forrige 5-årsperiode knappe 1 %. Spesielt utfordrende for små kommuner er også ønskene til en stabil gjeld, For Snåsa gjelder nettopp dette for perioden 2019-2021 der betydelige investeringer gir store svingninger fra en nesten ubetydelig normal i 2018 til et ytterpunkt i den andre retningen i 2021. Lavt investeringsnivå i 2022 medføre at gjeldsnivået er gradvis på veg ned, men nye behov for investeringer i kirketak og kjøkken på sykeheimen vil bli utfordrende i fremtida.

5.1 Utvikling i totale driftsinntekter og driftskostnader

Stabil utvikling mellom inntekter og utgifter gir mer forutsigbarhet i forhold å ha forutsigbar økonomi over tid.

Det var jevn vekst mellom inntekter og utgifter frem til 2018. Det ble da et betydelig fall i inntektene, samtidig som utgiftene fortsatte å vokse noe som ga et betydelig underskudd. Lave investeringer medførte moderate finanskostnader, og selv om marginene var små medførte justering i utgiftsnivået betydelige resultatforbedring i 2019.

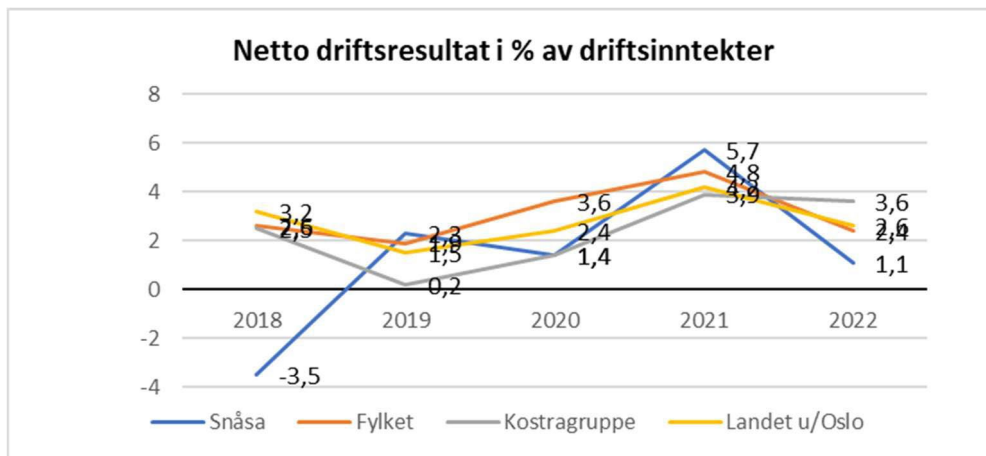
Inntekter og utgifter har i perioden 2019 og 2020 fulgt hverandre tett, og marginene mellom dem er for 2021 tilfredsstillende. Økt driftsoverskudd er i perioden kommunen nå er inne i helt nødvendig og mye av årsaken til dette ligger i en ny situasjon i forhold til gjeldsbelastning. Lav rente i perioden frem til våren 2022 har gitt god drahjelp til å sikre seg gode resultater som nå blir utfordret gjennom større og raskere i renter, samtidig som prisene øker betydelig mer enn forventet. Utviklingen viser nå at kurvene bare i løpet av det siste halve året har nærmet seg faretruende og handlingsrommet vil være truet langt tidligere enn forventet.

5.2 Driftsresultat i % av driftsinntekt

Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter, netto avdrag og tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler), samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk.

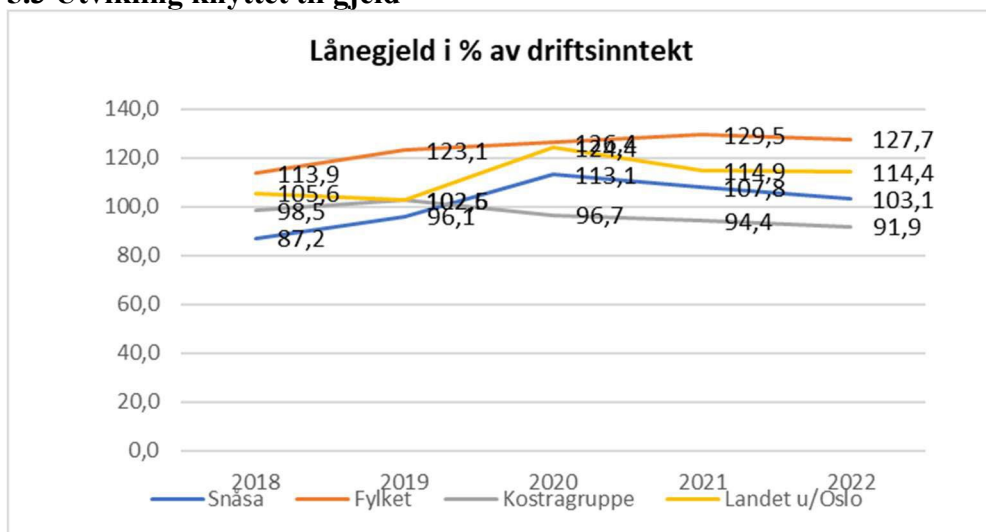
KS sin anbefaling knyttet til driftsresultat er et minimumsnivå på 1,75 prosent for kommuner. Anbefalingene er basert på et prinsipp om formues bevaring for kommunesektoren som helhet, og er i utgangspunktet ikke en anbefaling for enkeltkommuner. I praksis viser det seg at mange kommuner benytter denne gjennomsnittsanbefalingen som et måltall i sin kommunes langsiktige økonomistyring.

Snåsa kommune har i perioden 2018 til 2021 hatt en betydelig vekst i sine driftsoverskudd, men har samtidig hatt store utfordringer knyttet til nedgang i folketallet og økte gjeldsbelastning. Det var derfor forventet at denne utviklingen vil gi utfordringer i det øyeblikk rentebanen igjen pekte oppover. Perioden med pandemibekjempelser har på mange vis gitt sine utfordringer, men de store endringene i verdensøkonomien i forbindelse med krigsutbruddet i Ukraina gir raskere og større endringer i både utlånsrente og generelle priser enn det som var forutsatt kort tid i forveien.

Netto driftsresultat for 2022 viser overskudd på 1,1 %, som er godt over det som var forventet i forhold til budsjett. Resultatet er samtidig vesentlig dårligere enn det kommunen oppnådde i 2021 og er samtidig lavere enn snittet for fylket, KOSTRA gruppen og landet. Resultatet er også noe dårligere enn kommunes langsiktige målsetting på 1,5%.

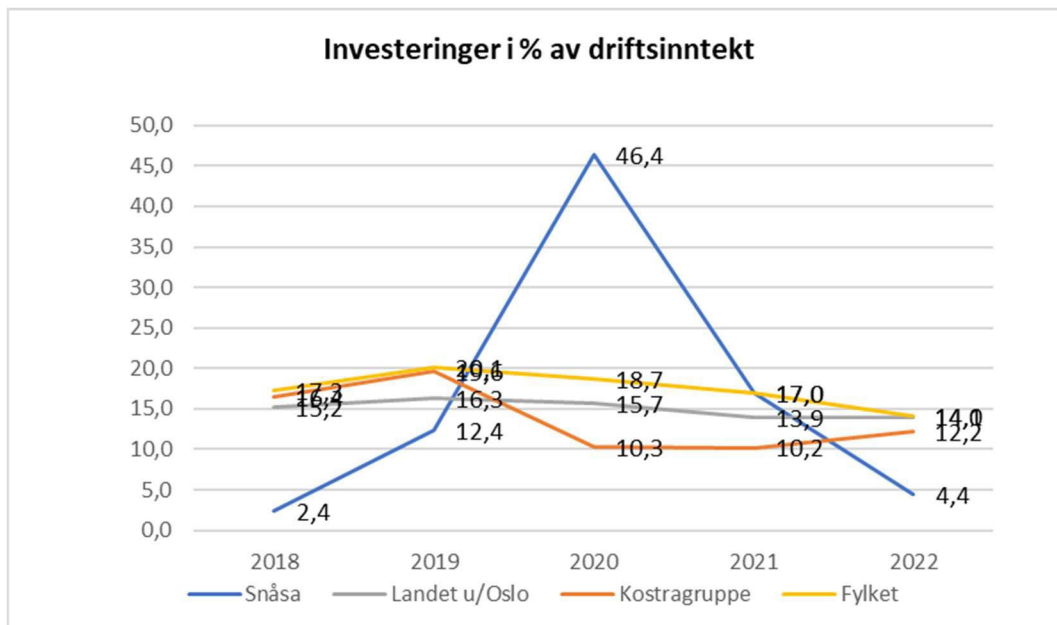
5.3 Utvikling knyttet til gjeld

Totale gjeldsforpliktelser for kommunen har vært jevn, frem til 2018, da kommunen startet på store investeringer i sykeheim og flerbrukshall. Nye store investeringsprosjekter påbegynt i 2019 medførte også at kommunen i 2020 passerte den magiske 100% grensen og samtidig i negativ forstand også passerte måltallet 105% med god margin. Gjennom 2021 har gjeldsbyrden blitt noe redusert til 107,8 prosent, og nøkterne investeringer i 2022 medfører nå at kommunen er nede i 103,1% og er da for øyeblikket innenfor egne målsetning om en lånebelastning på maksimalt 105% av samlet driftsinntekt.

5.3.1 Utvikling i investeringskostnader

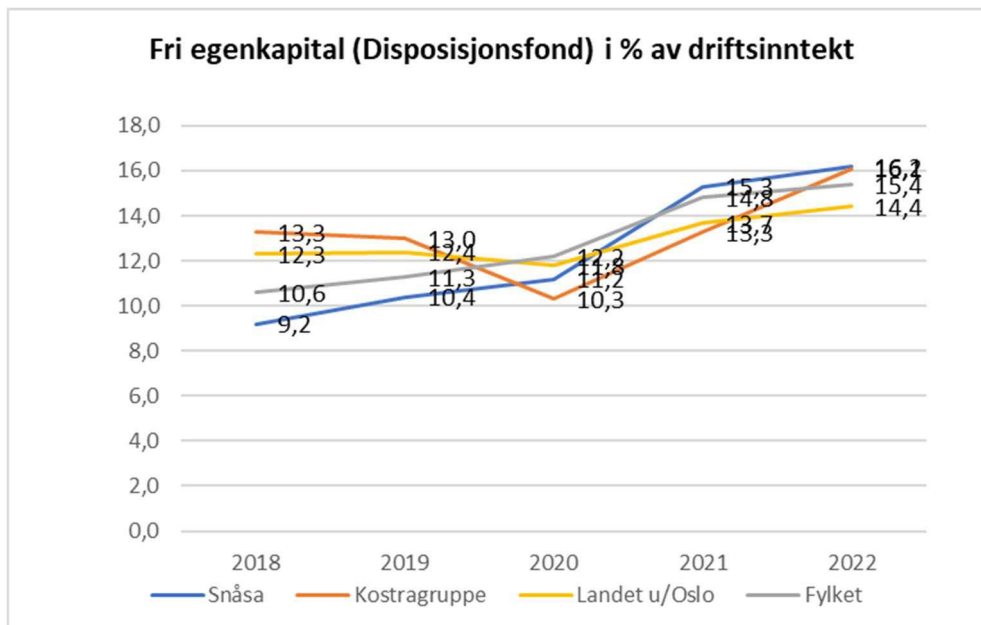
Investeringen til Snåsa kommune var svært lave over flere år, og perioden frem til 2018 har mer hatt prege av nedbygging enn av utvikling. Fellesnevneren for slike perioder er at behovet for nyinvesteringer øke, og at håndteringen av det oppmagasinerte utviklingsbehovet kan bli krevende.

Fortsettelsen etter slike perioder vil naturlig nok være et nivået på investeringer må drastisk ned, og samtidig så lant som mulig holdes lav over en periode uten at historikken fra tidligere gjennskapes på ny. Investringsnivået i 2022 utgjør bare en knapp tiendepart av nivået fra 2021 og så er spørsmålet hvor lenge dette nivået kan vedvare.

5.4 Disposisjonsfond.

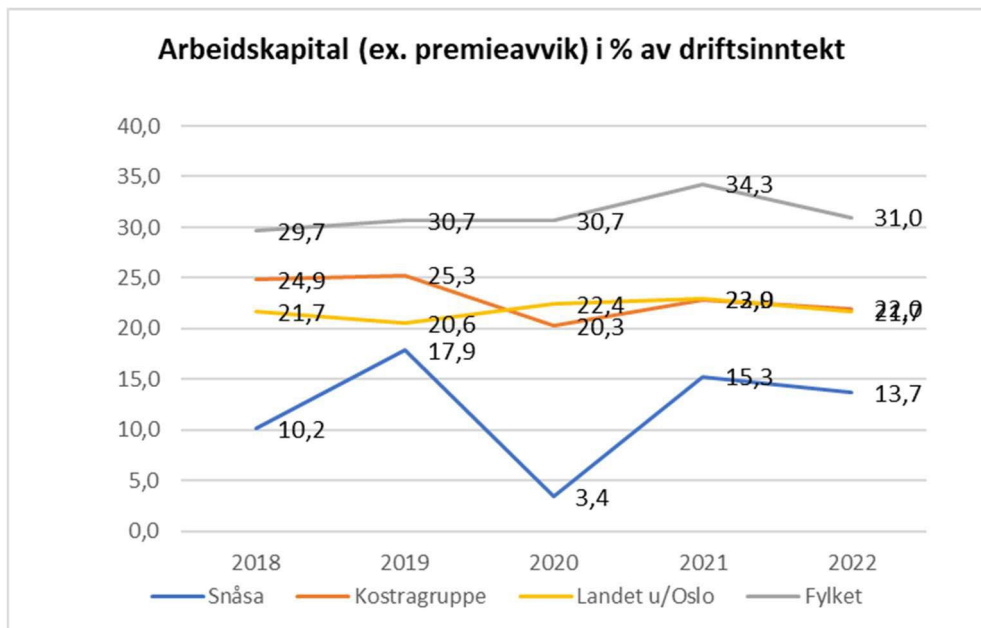
Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Kommunens inntekter skal disponeres slik at det gis gode tjenester til kommunens innbyggere. Å bygge opp store disposisjonsfond og reserver bør derfor ikke være et mål i seg selv. Det er likevel fornuftig å ha oppsparte midler på disposisjonsfond som en økonomisk buffer til framtidige tiltak og for å kunne håndterer uforutsette hendelser på en tilstrekkelig god måte. Høg gjeld og mer rentefølsomhet for finanskostnader kan være en slik usikkerhet. Snåsa kommune har pr 31.12.2022 41,5 millioner på disposisjonsfond, noe som utgjør 16,2 % av driftsinntekter for året.

Snåsa har over tid avsatt midler med tanke på å evne å tåle uforutsette endringer. Selv om det i underskuddsåret 2018 medførte en reduksjon i midlene, er det i perioden senere bygd opp nye reserver slik at disse nå er godt innenfor kommunes fastsatte måltall. Snåsa kommune er en liten kommune med begrensede økonomiske muskler og for en liten og sårbar økonomi vil tilstrekkelige reserver være helt nødvendig for å kunne gi et stabilt tjenestetilbud med nødvendige utviklingsmuligheter.

5.4 Arbeidskapital.

Enkelt forklart er arbeidskapital en måleenhet som sier noe om kommunes disponible likviditet etter at alle bokført kortsiktige gjeldsforpliktelser er gjort opp og alle bokførte kortsiktige fordringer er krevd inn (omløpsmidler). Nøkkeltallet angir dermed hvor mye kapital som er tilgjengelig på kort sikt. Snåsa kommune har tradisjonelt sett vært en kommune med lav likviditet, men har til nå hverken hatt problemer med å betjene sine betalinger eller vært avhengig av løpende driftskreditt. Dette indikerer at aktivitetsnivået stort sett er jevnt og at inntekter og utgifter påløper relativt jevnt. Reduksjonen i likviditet i 2018 markerer at kommunen det året gikk med underskudd og måtte bruke av oppsparte midler for å få driften i balanse. Nedgangen i 2020 skjer med bakgrunn i at låneopptak ble utsatt til over nyttår, og at mellomfinansiering av investeringskostnader ble gjort gjennom bruk av overskuddslikviditet i drift (likviditetsreserve). Nivået for 2021 og 2022 betraktes som mer et normalnivå, men det er på det rene at økningen i premieavviket på pensjon på sikt skaper betydelige utfordringer i og med at det gir regnskapsmessige overskudd uten at det gir tilsvarende likviditet. Ved utgangen av 2022 er den inntektsførte fordringen på vel 25 millioner og benevnelsen kortsiktig ser på mange måter ikke ut til å være helt reell.

1.4

Å målsette et hensiktsmessig måltall for arbeidskapital kan være vanskelig, men høy arbeidskapital kan gi noe større handlingsrom, spesielt på kort sikt. Snåsa kommune har ikke vedtatt egne måltall for denne indikatoren, men en ikke uvanlig målsetting vil være at den over tid ikke bør ligge under 10%.

Endinger i arbeidskapital vises i egen note til regnskapet.

6. Redegjørelse om måloppnåelse i forhold til kommuneplanens målsettinger.

Snåsa kommune vedtok høsten 2022 kommuneplanen sin samfunnsdel og vil i løpet av våren 2023 også ha arealplanen på plass. Den nye kommuneloven setter søkelys på samordning mellom fastsatte målsettinger i vedtatt kommuneplan og tilhørende budsjett og økonomiplan. Siden den første delen av kommuneplanen først ble vedtatt godt ute i året, har den i svært liten grad vært retningsgivende for budsjett- og økonomiplanen vedtatt før jul i 2022. Den gamle kommuneplanen var betydelig gått ut på dato, og selv om det fortsatt er momenter som nå er videreført i den nye, vil rapporteringen ut fra denne gi liten verdi. Det er derfor gledelig å konstatere at selve budsjettet nok er betydelig mer i tråd med den reviderte planen for de fleste områder, og at rapporteringen i forhold til budsjett da noe indirekte også blir en rapportering i forhold til denne. Dette vises spesielt godt i de ulike virksomhetenes årsmelding som kommer til behandling i løpet av våren.

7. Redegjørelse om likestilling og mangfold i kommunen

Arbeidsgiverpolitisk plan har følgende føringer i kap. 3.8:

I Snåsa kommune skal det ikke forekomme diskriminering eller forskjellsbehandling med bakgrunn i kjønn, legning, alder, handikap, religion eller etnisk bakgrunn.

Den best kvalifiserte søkeren skal ansettes i ledige stillinger uten noen form for diskriminering

Begge kjønn skal belønnes ut fra de samme prinsipper, og det skal ikke tolereres lønnsforskjeller som alene kan forklares ut fra kjønnsforskjeller.

Kommunen legger vekt på at begge kjønn er representert i beslutningsprosessene og dermed setter preg på kommunens utvikling. Alle tjenestesteder bør ha både mannlige og kvinnelige arbeidstakere. Det skal være en mest mulig lik fordeling av kjønn i lederstillingene.

I politiske fora og i lederforum er kjønnsbalansen ivaretatt iht. lovens krav. Når det gjelder ansatte, er Snåsa kommune en kvinnedominert arbeidsplass. Barnehage- og helse, pleie og omsorg er sterkt kvinnedominert, mens utvikling er den enheten som er mest mannsdominert. Dette er det normale bildet i kommunal sektor, og det vil ta tid å endre dette gjennom rulling av ansatte.

Likestillings- og diskrimineringsloven trådte i kraft 01.01.18. Den erstatter bl.a. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Vi har ikke hatt saker relatert til likestillings- og diskrimineringsloven i 2022

Kjønnsmessig fordeler ansattmassen seg noenlunde som tidligere med 20 % menn og 80 % kvinner.

Redegjørelse om diskriminering og tilgjengelighet

Kommunens råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (Funksjonshemmedes råd) har som ansvar å ivareta intensjonen i Ot.prp. nr. 44 Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven). Rådet skal fremme delaktighet og likestilling i samfunnet for personer med nedsatt funksjonsevne. Rådet har hatt 1 møte i 2021 (fellesmøte med Snåsa Eldreråd.), samt deltatt på ferdigbefaring flerbrukshallen og ny sykeheim.

Kommunens bygninger og tilhørende uteområder anses tilfredsstillende tilrettelagt for funksjonshemmede. En er ikke kjent med at det har vært klager på dårlig tilgjengelighet eller fremkommelighet 2022. Kommunens ergoterapeut er fast med i alle prosesser hvor en planlegger nybygging / vesentlig ombygging slik at en sikrer kompetanse og tilrettelegging på et tidlig stadium i prosessene.

Redegjørelse om etiske standarder

Kommunelovens § 48, 5. punktum, pålegger å rapportere på gjennomførte eller planlagte tiltak for å sikre virksomhetens etiske standard. I bunn for utøvelse av kommunens virksomhet ligger særlig to dokumenter; Etiske retningslinjer
Snåsa kommune legger vekt på at både politikere og ansatte i kommunen opptrer åpent, redelig og ærlig.

Folkevalgte skal være bevisste på at de er med og danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Folkevalgte er på like fot med ansatte forpliktet til å undertegne taushetserklæring, og å forholde seg til etisk reglement. Dette ble gjennomgått med alle folkevalgte folkevalgtprogrammet høsten 2019. Kommunens etiske retningslinjer er også distribuert til alle ansatte i kommunen i tillegg til at retningslinjene er lagt ut på kommunens hjemmeside.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for kommunens og ansattes bruk av sosiale medier, møteregler, samhandlingsregler og regler knyttet til bruk av e-post, datasikkerhet og et varslingsreglement som også innbefatter etiske standarder.

Rapportering om internkontrollen

Internkontroll brukes for å beskrive det ansvaret og de oppgavene som ligger til rådmannen etter kommuneloven. Hensikten med internkontroll er å sørge for:

- Kvalitet og effektivitet i tjenestene
 - o kostnads- og resultateffektivitet
 - o tilfredse brukere og innbyggere
 - o forbedringsarbeid
- Helhetlig styring og riktig utvikling
 - o utvikling i tråd med vedtatte mål
- Etterlevelse av lover og regler
 - o kvalitet og tilgang på tjenester
 - o hindre myndighetsmisbruk
 - o forebygge uønskede hendelser

Overordnede styringsdokumenter i den sammenheng er:

- Delegeringsreglement revidert i 2020 og vil også få sin revidering i løpet av våren 2023
- Reglementet omfatter også innkjøpsbestemmelser
- Etisk reglement
- Arbeidsgiverpolitisk reglement
- Reglement for datasikkerhet og personvern

Snåsa kommune har også tatt i bruk elektronisk verktøy for avviksrapportering Compilo. Dette er hittil i liten grad brukt i tilknytning til økonomi og regnskap.

Revisjonen foretar jevnlige kontroller av kommunes rutiner innenfor økonomiområdet, og har i året foretatt etterlevelsekontroll knyttet til tilvirkning og bruk av kapitalvarer med bakgrunn i merverdiavgiftslovens kapittel 9 med forskrift, kontrollrutiner i forhold til lønnsutbetalinger og sin årlige gjennomgang av rutiner for fakturering og inntektsføring. Forvaltningsrevisjon innenfor selvkostområdet vannforsyning er gjennomført i 2022 uten at vesentlige merknader.

Kommunens rutiner har i det alt vesentlige vært tilfredsstillende på disse områdene. I de høvene der det har vært behov for mindre justeringer er dette tatt videre inn i samarbeidet med Inn-Trøndelag regnskap og lønn, som grunnlag for forbedringer.

Økonomistyring skjer videre blant annet gjennom ledermøter og rapporteringer til formannskap og kommunestyre. En fullstendig gjennomgang av regnskap og budsjett til kommunestyret skjer etter behov, men minimum tertialvis (tre ganger om året). Rapportering i henhold til finansreglementet skjer med bakgrunn i reglementets bestemmelser, og utføres i hovedsak til samme tid som den øvrige rapporteringen.

Tjenesteproduksjonen måles ut fra oppsatte mål gjennom brukerundersøkelser, måling av kvalitet og omfang av tjenester og sammenligningsdata fra KOSTRA. Kommunen bruker i hovedsak SSB sin statistikkbank som hovedkilde for å referere utvikling i forhold til nøkkeltall innenfor de ulike områdene..

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i 2021. Etterarbeidet med denne har foregått i hele 2022 og det tas sikte på ny gjennomgang i 2023. Elevundersøkelser er gjennomført som vanlig i 2022.

Det er ellers gjennom hele året vært søkelys på systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid. I 2022 har det ut over eget arbeid, vært gjort systematiske tiltak gjennom NAV arbeidslivssenter og kommunes leverandør av bedriftshelsetjenester opp mot avdelinger med de største fraværstallene. En betydelig utfordring i 2022 har vært at oppgraderingen av kommunes personalssystem har gitt store vansker med tanke på å kunne hente ut konsistente fraværstall på en god måte. Den lange perioden med pandemi er også antatt å kunne gi påvirkning på fraværstall.

Sykefravær:

År:	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
%:	7,9	7,3	8,2	7,5	6,4	6,4	5,0	5,97	6,89	7,65	7,59

Endelige fraværstall for 2022 vil bli fremlagt i forbindelse med årsmelding.

Snåsa kommune har Friskgården som bedriftshelsetjenesteleverandør. Alle ansatte er tilsluttet ordningen.

Interkommunalt samarbeid

Når det gjelder interkommunalt samarbeid vises også til omtale i årsmeldingsdelen. Ellers gjengis de viktigste trekkene her.

Det har vært en jevn økning både i antall samarbeidsarenaer og i kostnadsandel av driftsbudsjettet over år.

Utviklingen er ellers tydelig: Snåsa kommune blir stadig mer avhengig av å samarbeide med andre om tjenester på områder vi tidligere hadde mulighet til å utføre i egen regi. Hoveddrivkreftene bak en slik utvikling er at

- de fleste forvaltningsområder er blitt stadig mer kompetansekrevende slik at en ikke lenger klarer seg med generalister i små stillingsandeler for hvert område (poteter)
- kravet til systemer og ressurser er slik at det ikke er realistisk for en liten enkeltkommune å holde god kvalitet (arkivlokaler, IKT, brann- og redning)
- rammefinansieringen av nye oppgaver blir i stadig sterkere grad utmålt etter antall innbyggere. Det vil i praksis si at muligheten til å etablere særkommunale tjenester for små kommuner blir kraftig underfinansiert dersom en skal oppfylle kravet på egen kjøp. Etablering av KAD-senger («akuttsenger»)- som krever egen, tilgjengelig legevaktressurs, og hvor pasientgrunnlaget tilsvarer ca. 8000 innbyggere, er et klart eksempel på dette fra nyere tid, og ett av de nye krav blir knyttet til kommunepsykolog.

Dagens situasjon vedr. interkommunalt samarbeid

Oversikten som ble gitt i eierskapsmeldinga må revideres på grunn av sammenslåinger/nyetableringer mv. Nedenstående oversikt gir en mer oppdatert status også for disse. Oversikten mangler noen rådsorganer hvor ordf. eller andre deltar. Ny kommunelov opphever også adgangen til organisering av kommunesamarbeid etter tidligere kommunelov §27. Det er en overgangsordning ut 2022 for å få ny organisering på plass slik at vi for 2023 får mange endringer i forhold til slik det har vært tidligere.

Virksomhet:	Org. Form	Skriftlige avtaler	Kontakt-punkt	Rapportering
Innherred regionråd	§ 18	Vedtekter	Møteplan	Ordf. / ref.f./saksframl
Inn-Trøndelag IKT	§ 28-1 b	Kom. vedtak	Møteplan	Ref.f., budsjett
Inn-Trøndelag barneverntjeneste	§ 28b	Kom. vedtak	Møteplan	Ref.f./HU viktige saker
Næringsfondsnettverk Inn.Tr	Vedtekter	Vedtekter	Adm	Saker går via ASG/PSG
Inn-Trøndelag PPT	§ 28 1-b	AKom. vedtak	Etter behov	Ref. HU

Legevaktsamarbeid	Tjenestekjøp	Avtale	Komsjef	ASG/Budsjettbehandling
Brann Midt IKS	IKS	Selskapsavtale	Ordf.	Ref.f. /budsjettbeh.
Lierne Nasjonalparks. IKS	IKS	Selskapsavtale	Ordf.	Ref f. /budsjettbeh.
Forv.st. for B/S nasj.park	Vedtekter	Vedtekter	Ordf.	Ref.f/budsjettbeh
Forv. utv. Skjækra LVO	Vedtekter	Vedtekter	Ordf.	Ikke forv.ansvar lenger
Innherred innkjøp	§ 28-1 b	Avtale FK	Kom.dir.	Eget styre/budjett
DMS Inn- Trøndelag	§ 28 1-c	Vertskom. avtale	Ordf./komsjef /kom.dir	Ref HU, budsjettbeh.
Helsesamarbeid Inn-Trøndelag	§ 28 1-b	Ingen særskilte	Komsjef	Ref HU / f.
Samarb. utv.viltforv. NT	Retn.linj	Retningslinjer	Adm	Ingen særskilt
IKA Trøndelag IKS	IKS	Selskapsavtale	Adm/ordf	Ref.f. / budsjettbeh
Veterinærvakt	Avtale	KS/Veterinærforening	Jordbr.sjef	Ingen særskilt
Nord-Trøndelag Krisesenter	IKS	Selskapsavtale	Ordf./komsjef	Ref.f. /HU, budsjett- Behandling
Inn-Trøndelag regnskap & lønn	§ 28-1 b	«	Kom.dir	Ref.f. / budsjettbeh.
KAD-senger («akuttsenger)	§ 28-1 c	«	Ordf./komsjef/kom.dir	Ref HU, budsjettbeh
Renovasjon	Tjenestekjøp	«	Kom.dir	Budsjettbehandl
Kart/Gis	Tjenestekjøp	«	Adm	Ingen særskilt / budsjett
Revisjon Midt-Norge SA	Samvirke-lova §	Avtale	Adm./ordf.	Ref.f./ budsjettbeh
Konsek Trøndelag	IKS	Kom. vedtak	Adm./ordf.	Ref.f/budsjettbehandling
Interkom. Utvalg mot akutt forurensing (IUA/IIUA)	Rådg.-tjeneste	Avtale	Adm	Opprettet av Fylkes-Mannen

Oversikten er et resultat av en bestilling fra kommunestyret som hadde som siktemål å få oversikt over samarbeidene og å fastslå hvordan de ulike tiltakene skulle rapporteres til politisk nivå ut fra styringsbehov. Saken ble behandlet som sak KOM 14/18 (arkivsak 181365).

Oversikten viser at omfanget av interkommunalt samarbeid er betydelig og økende. Omfanget vil også måtte øke fremover. Dette utfordrer samtidig den politiske styringen av de ulike områdene (noe som er nærmere omtalt i saken).

Pågående rettstvister

Kommunen har pr. 31.12.22 ingen pågående rettstvister.

-----*

**Til
Kommunestyret**

Kontrollutvalgets uttalelse om kommunekassens årsregnskap og årsberetning for 2022

Kontrollutvalget har i møte 04.05.2023, under sak 13/23, behandlet kommunekassens årsregnskap og årsberetning for 2022.

Grunnlaget for behandlingen har vært avlagt årsregnskap, datert 22.02.2023, kommunedirektørens årsberetning datert 31.03.2023 og revisors revisjonsberetning datert 15.04.2023.

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr 2 881.000 og med netto avsetning til disposisjonsfondet på Kr 4 837 000.

I forbindelse med gjennomgangen har kontrollutvalget fått muntlig orientering fra administrasjonen. Kontrollutvalget har også fått orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har fått alle opplysninger og dokumenter som de har bedt om.

Kontrollutvalget mener at årsregnskap med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov. Etter kontrollutvalgets vurdering er regnskapet ført i samsvar med gjeldende lover og regler.

Kontrollutvalget mener at årsberetningen tilfredsstillende lovens krav.

Kontrollutvalget har ingen merknader til årsregnskap og årsberetning for 2022 og anbefaler at disse vedtas.

Kopi: Formannskapet

Orientering fra administrasjonen - legetjenesten

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

04.05.2023

Saknr

14/23

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/119 - 6

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.
2. Kontrollutvalget.....

Saksopplysninger

Kontrollutvalget fattet i sak 09/23 den 23.03.23 slikt vedtak:

«1. Kontrollutvalget tar henvendelsen til foreløpig orientering

2. Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, innkalles til kontrollutvalgets møte 04.05. for å orientere generelt om:

- ·Kommunens organisering av legetjenesten, ressurser og utfordringer vedr. rekruttering, fritak legevakt, tilsynslegefunksjon sykeheim, kombinasjonen fast ansatte leger og leger med driftstilskudd/kombineres i kommunen?

- ·Årsakene og vurderingene, jfr. fastlegeordningsforskriftens §7, til at kommunen har fellesliste og hvordan en ivaretar Fastlegeordningsforskriftens § 11 krav til felleslister.

- ·Hvordan er det samfunnsmedisinske aspektet ivaretatt i kommuneplanens samfunns- og arealdel?

- ·Har Snåsa tilstrekkelig samfunnsmedisinsk ressurs for å ivareta de lov og forskriftsmessige pålagte krav og oppgaver?»

Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, er innkalt til kontrollutvalget for å gi ovenfornevne orientering.

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet ut fra den informasjon som gis, anbefales det å ta den gitte informasjon til orientering. Hvis kontrollutvalget bestemmer noe annet, anbefaler en at de ut fra drøftingen i møtet ber sekretariatet om egen sak på hvordan orienteringen kan følges opp.

Tilbakemelding - oppfølging av forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt-IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

04.05.2023

Saknr

15/23

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 20/467 - 23

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar tilbakemeldingen til orientering og anser oppfølgingen av forvaltningsrapport Brannvesenet Midt- IKS for avsluttet.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets behandling av sin årsmelding for 2022 kom det frem at utvalget ikke hadde fått til tilbakemelding på oppfølgingen av Forvaltningsrevisjonsrapport Brannvesenet Midt IKS, KU-sak 01/22.

Kommunestyret behandlet ovenfornevnte rapport i sak 07/22 og fatte slikt enstemmig vedtak:

- 1. Kommunestyret ber kommunedirektøren og politisk ledelse videreføre dialogen mellom Snåsa kommune, øvrige eiere, det regionale helseforetaket og Brannvesenet Midt. Formålet er å styrke den lokale medisinske akuttberedskapen på ulykkessteder. Tilbakemelding / status gis kontrollutvalget innen utgangen av april 2022*
- 2. Kommunedirektøren bes sørge for at byggesakskontoret sender nødvendig informasjon om oppføring og endring av ildsteder til brannvesenet. Kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om oppfølgingen av vedtaket innen utgangen av april 2022.*

Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, er innkalt til kontrollutvalgets møte, for å gi tilbakemelding i henhold til vedtakets pkt. 1 og 2.

Vurdering

Kontrollutvalget anbefales å ta tilbakemeldingen til orientering og å anse oppfølgingen av forvaltningsrapport Brannvesenet Midt- IKS for avsluttet, om de ikke bestemmer noe annet ut fra den informasjon som gis.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

04.05.2023

Saknr

16/23

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/210 - 3

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

30 år med kontrollutvalg – og fortsatt ikke for pyser - NKRF
Kommunene leverte gode resultater også i 2022
Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret
Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren møter
Rapport velfungerende interkommunale samarbeid
Uavhengig, men lyttende - NKRF

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

- 30 år med kontrollutvalg – og fortsatt ikke for pyser - NKRF
- Kommunene leverte gode resultater også i 2022
- Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret
- Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren møter
- Rapport velfungerende interkommunale samarbeid
- Uavhengig, men lyttende - NKRF

30 år med kontrollutvalg – og fortsatt ikke for pyser

Publisert 16.03.2023

Seniorrådgiver Bjørn Bråthen, NKRF – kontroll og revisjon i kommunene, og medforfatter av boka [*"Kontroll og revisjon i kommunal sektor"*](#)

NKRF mener | For noen år siden kunne vi lese overskriften «Kontrollutvalg er ikke for pyser» i Kommunal Rapport. NKRFs landsdekkende spørreundersøkelse viser at utsagnet fortsatt står ved lag.

I forkant av den årlige Kontrollutvalgskonferansen gjennomførte NorgesBarometeret på oppdrag fra NKRF en spørreundersøkelse blant alle landets kontrollutvalg. Responsen var upåklagelig. I underkant av 700 av de nærmere 1.700 inviterte svarte, og det ga en svarprosent på 41.

Det er i år 30 år siden kontrollutvalget ble et lovpålagt organ i kommunene. Kontrollutvalgene har altså vært i funksjon i sju hele og én halv kommunestyreperiode. Mye har skjedd til det bedre i disse årene, blant annet fikk utvalgene dedikerte sekretariater etter en lovendring i 2004.

Mye har skjedd til det bedre i disse årene, blant annet fikk utvalgene dedikerte sekretariater etter en lovendring i 2004.

Ett av spørsmålene vi stilte i vår undersøkelse, var: «Hva ville du gitt som råd til nye kontrollutvalgsmedlemmer?» To tredeler av deltakerne svarte.

Tilbakemeldingene viser at dette er et interessant, men krevende verv å tre inn i. Det faktum at undersøkelsen viser at nesten to tredeler er inne i sin første periode, samt at litt under halvparten kunne tenke seg gjenvalg, gjør ikke dette mindre utfordrende.

Tilbakemeldingene viser at dette er et interessant, men krevende verv å tre inn i.

Behovet for opplæring er – ikke overraskende – noe svært mange legger vekt på. Så tidlig som mulig i perioden, bør det gis opplæring om kontrollutvalgets mandat, oppgaver og handlingsrom og om kommunens organisering, oppgaver og virksomhet, er anbefalingen.

Mange peker også på at kommunestyrene må få tilstrekkelig informasjon om kontrollutvalgets rolle og plass i systemet. God rolleforståelse mellom partene i den kommunale egenkontrollen blir trukket fram som en avgjørende suksessfaktor.

God rolleforståelse mellom partene i den kommunale egenkontrollen blir trukket fram som en avgjørende suksessfaktor.

Dette med god og ikke minst gjensidig respekt og rolleforståelse, stemmer godt overens med våre erfaringer etter å ha fulgt mange problematiske saker fra sidelinjen siden oppstarten.

Ved starten av denne kommunestyreperioden skrev presseveteran og spaltist Gunnar Bodahl-Johansen et debattinnlegg i Fredriksstad Blad med overskriften [«Kontrollutvalget er ikke et politisk hvilehjem»](#).

Rådene i vår undersøkelse underbygger dette utsagnet, og de kan sammenfattes med følgende anbefalinger: Møt forberedt, still spørsmål, lytt til innbyggerne og andre politikere og ikke minst; vær engasjert, nysgjerrig, åpen, modig, utholdende, konstruktiv, løsningsorientert og synlig.

Møt forberedt, still spørsmål, lytt til innbyggerne og andre politikere og ikke minst; vær engasjert, nysgjerrig, åpen, modig, utholdende, konstruktiv, løsningsorientert og synlig.

Kontrollutvalget skiller seg på flere områder fra de øvrige folkevalgte organene i kommunen. Det mest åpenbare, men like fullt ofte så vanskelige, er å legge igjen partipolitikken utenfor møterommet. De fleste medlemmene har tross alt en partitilknytning, samt politikk godt plantet i ryggmargen.

Rådene i undersøkelsen viser også dette aspektet. Utsagn som går igjen, er at utvalget skal opptre som et kollegialt organ, og at det så langt det er mulig, bør tilstrebe konsensus.

Utvalgets arbeid skal foregå i møter, og enkeltmedlemmer må holde seg unna sololøp. Utvalget skal verken opptre som domstol eller klageorgan. Det skal heller ikke være en arena for politiske omkamper.

Utvalget skal verken opptre som domstol eller klageorgan. Det skal heller ikke være en arena for politiske omkamper.

Hovedoppgaven er litt forenklet sagt å bringe fram et objektivt faktagrunnlag til kommunestyret, som er kontrollutvalgets oppdragsgiver og dermed skal treffe beslutninger i de ulike kontrollsakene.

Mange trekker fram viktigheten av at utvalget spiller hverandre gode og bruker den samlede kompetansen og de komplementære ferdighetene i sitt arbeid.

Mange peker også på utvalgets gode hjelpere og kontinuitetsbærere – sekretariatet og revisjonen. Bruk dem for alt de er verdt, svarer noen.

Mange peker også på utvalgets gode hjelpere og kontinuitetsbærere – sekretariatet og revisjonen. Bruk dem for alt de er verdt, svarer noen.

Samtidig sier flere at utvalget ikke skal legge seg flate for de profesjonelle aktørene i dette arbeidet og ta alt som blir presentert for god fisk. Det er lov å stille spørsmål, be om utdypende forklaringer og å være kritisk til det som blir lagt fram for utvalget.

Etter lokalvalget til høsten er det, som Jan Eggum synger, «på'an igjen» med nye kontrollutvalg i landets kommuner og fylkeskommuner. Hvis vi legger tallene i undersøkelsen til grunn, og som stemmer godt overens med tidligere erfaringer, kan vi anta at langt over 1.000 medlemmer går inn i sin første periode i et kontrollutvalg.

... kan vi anta at langt over 1.000 medlemmer går inn i sin første periode i et kontrollutvalg.

Sammen med våre bedriftsmedlemmer i kontrollutvalgssekretariatene og revisjonene skal NKRF ta sin del av ansvaret for oppgaven med å sette de nye kontrollutvalgene i stand til å gjøre godt kontrollarbeid i Kommune-Norge.

De 448 rådene fra undersøkelsen gir oss et godt utgangspunkt.

NKRFs visjon er å være på vakt for fellesskapets verdier, og sammen med medlemmene skal vi skape tillit og bidra til læring og forbedring i kommunene. De 448 rådene fra undersøkelsen gir oss et godt utgangspunkt.

Dette innlegget ble også publisert i Kommunal Rapport den 16. mars 2023 og på www.kommunal-rapport.no den 20. mars 2023.

Del artikkelen:

NKRF – kontroll og revisjon i kommunene, Haakon VII's gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00,
Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2023

Kommunene leverte gode resultater også i 2022

Publisert KS: 06.03.2023

Kommunene – uten kommunale foretak og IKS – ligger an til et driftsresultat på 2 ½ prosent for 2022 ifølge KS' regnskapsundersøkelse. Resultatet viser en nedgang på 1,7 prosent sammenlignet med 2021 som var et historisk godt år for kommunene.

Både 2021 og 2022 har vært kjennetegnet av sterk vekst i skatteinntektene og sterk prisvekst. Resultatnivået og resultatutviklingen må sees i lys av dette.

- Stor skatteinngang, særlig på slutten av året, bidrar til positivt resultat for kommuner og fylkeskommuner i 2022. Hadde vi ikke fått de ekstra skatteinntektene hadde vi nok fått mange kommuner med svake resultater, sier Rune Bye, avdelingsdirektør for kommuneøkonomi i KS.

- Spesialrådgiver Sigmund Engdal og rådgiver Johanne Olaussen, som har utført regnskapsundersøkelsen, legger til at 2022 var et krevende år med høy prisvekst.

191 kommuner, som har 74,7 prosent av befolkningen utenom Oslo, har svart på undersøkelsen. Disse kommunene har et netto driftsresultat på 2,5 prosent, mot 4,2 prosent i 2021.

Fylkeskommunene utenom Oslo ligger an til et resultat på 6,3 prosent, en reduksjon på 1,1 prosentpoeng fra 2021. Nivået på og utviklingen i fylkeskommunenes driftsresultater, må som for kommunene ses i lys av uforutsett skattevekst mot slutten av 2022 samtidig som prisveksten ble høyere enn anslått. Fylkeskommunenes disposisjonsfond økte med 1 mrd. kroner fra 2021 til 2022, til om lag 16.3 mrd. kroner.

- Fylkeskommunene har det nest beste resultatet i perioden 2015-2022, men det er veldig store forskjeller mellom fylkeskommunene sier Engdal.

Undersøkelsen viser også stor spredning mellom kommunene når det gjelder netto driftsresultat – fra minus 9,6 til pluss 18 prosent. Av kommunene som har svart på undersøkelsen er det 159 kommuner som ikke har vært berørt av kommunesammenslåinger de siste årene. 75 prosent av disse 159 kommunene har en spredning i sine netto driftsresultat på om lag 8 prosentpoeng, hvilket er den høyeste spredningen disse kommunene har hatt i perioden 2016-2022.

Kommuner med under 3000 innbyggere kommer best ut med netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger med 5,0 prosent. Resultatet i de øvrige kommunegruppene varierer fra 2,1 prosent i kommunene med 20 – 50.000 innbyggere til 3,2 prosent i kommunene med over 50.000 innbyggere.

– Det store bildet er likevel at 38 prosent av kommunene har bedre resultat i 2022 enn i 2021, understreker Engdal.

Brutto driftsinntekter økte med 5,5 prosent mens driftsutgiftene økte med 6,4 prosent, slik at resultatet av selve driftsaktiviteten (brutto driftsresultat) ble på 1,9 prosent av driftsinntektene i 2022. Lønnsutgiftene hadde en vekst på 5,8 prosent, mens pensjonskostnaden inkl. amortisering av tidligere års premieavvik økte med 9,7 prosent.

Disposisjonsfondene i utvalgs kommunene økte fra 13,2 prosent av driftsinntektene i 2021, til 14 prosent i 2022. Det er store variasjoner mellom kommunene i utvalget, fire kommuner har negativt eller 0 i disposisjonsfond, mens 44 kommuner har disposisjonsfond på 20 prosent eller mer av driftsinntektene. Det er kommunene i Nord-Norge som har lavest disposisjonsfond som andel av driftsinntektene med 10,3 prosent. Kommunene i Trøndelag har størst disposisjonsfond med 14,8 prosent av inntektene.

Det gjøres oppmerksom på at regnskapsundersøkelsen kun omfatter regnskapet til kommunekassene. Kommunale foretak og interkommunale selskaper inngår ikke, og undersøkelsen gir således ikke hele bildet av kommunenes resultater i 2022.

[Regnskapsundersøkelsen 2022](#)

Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret

Kommunal Rapport 17.04.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Skal årsrapporten fra arbeidsmiljøutvalget avgis til kommunedirektøren eller til kommunestyret?

SPØRSMÅL: Av arbeidsmiljøloven § 7–2 (6) fremgår følgende: «Arbeidsmiljøutvalget skal hvert år avgis rapport om sin virksomhet til virksomhetens styrende organer og arbeidstakernes organisasjoner.»

Rapporten det tales om er årsrapporten fra arbeidsmiljøutvalget.

Vi ønsker å få belyst hvem som er å anse som virksomhetens styrende organer i en kommune i denne sammenheng. Vi har vansker med å se at dette kan være kommunedirektøren som er ledelsen, selv om denne er tillagt alt arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i egen organisasjon etter ny kommunelov fra 1.1.20.

Kan dette bety at årsrapporten til arbeidsmiljøutvalget avgis til kommunestyret eller til det organ kommunestyret har delegert denne oppgaven til, selv om den politiske siden i en kommune formelt sett ikke er tillagt et direkte arbeidsgiveransvar for andre enn kommunedirektøren?

SVAR: I [kommuneloven § 5–3](#) fastslås som alminnelig regel at «Kommunestyret er det øverste organet i kommunen» og at «Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen ... hvis ikke noe annet følger av lov».

Det betyr som alminnelig regel at andre i kommunen bare kan treffe vedtak hvis de er tildelt myndighet til dette ved delegeringsvedtak gitt av, eller basert på, vedtak av kommunestyret.

På visse saksområder er imidlertid kommunedirektøren tildelt vedtaksmyndighet direkte i loven. Dette er som generell regel tilfelle for ledelsen av kommunens administrasjon, se [kommunelovens § 13–1](#) første avsnitt: «Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale ... administrasjonen», men det gjelder, fremgår det, bare «med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruks, retningslinjer eller pålegg kommunestyret ... gir».

Kommunedirektøren har altså ikke noen selvstendig styringsmyndighet i slike saker, bare fullmakt til å treffe enkeltavgjørelser innenfor de rammer eller instruks kommunestyret gir.

I § 13–1 siste avsnitt i kommuneloven 2018 er så denne kompetansen utvidet til å omfatte «det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner». Det betyr at kommunestyret ikke kan treffe vedtak, gi konkrete instruks i enkeltsaker, eller overprøve slike avgjørelser. Men det kan også her gi generelle instruks om saksbehandlingen.

I [§ 22–1](#) første avsnitt fastslås så at «Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet», og at «Kommunestyret kan kreve at enhver sak skal legges fram til orientering eller avgjørelse». Det siste – «til ... avgjørelse» – gjelder altså ikke individuelle vedtak av den typen som er nevnt i § 13–1 siste avsnitt, men kommunestyret kan kreve å bli orientert om slike vedtak som er truffet, slik at det kan vurdere om det er gjort slike feil i prosessen og om det er grunn til å reagere på den ene eller andre måte.

Arbeidsmiljøutvalget skal etter [arbeidsmiljøloven § 7–2](#) nr. 1 «virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten», noe som etter dette i siste instans er

kommunestyrets ansvar. Det er dermed ganske klart at adressat for den rapporten som utvalget skal gi etter § 7–2 nr. 6, i siste instans er kommunestyret. Det vil imidlertid være naturlig at rapporten i første omgang går til kontrollutvalget, som etter [kommunelovens § 23–1](#) første avsnitt «skal føre løpende kontroll på [kommunestyrets] vegne».

Kontrollutvalget skal etter [kommunelovens § 23.2](#) første avsnitt, bokstav c, påse at «det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet», noe som etter [kommunelovens § 23–3](#) innebærer «å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regellefterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak», noe som klart nok omfatter også etterlevelse av kravene etter arbeidsmiljøloven. Kontrollutvalget skal ikke selv ta stilling til om arbeidsmiljøloven har blitt etterlevd, bare om kommunen har sørget for en forsvarlig kontroll med at så skjer.

Det er altså stadig kommunestyret som har det generelle overordnede arbeidsgiveransvar, selv om kommunedirektøren «har det løpende personalansvaret for den enkelte», og som dermed er rette adressat for en slik rapport.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren møter

Kommunal Rapport 24.04.2023, Jan Fridthjof Bernt professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kommunedirektøren ville ikke gi opplysninger til kontrollutvalget og heller ikke stille til møte i utvalget. Kan kommunedirektøren nekte dette?

SPØRSMÅL: En kommunal helseleder med personalansvar for 60-70 ansatte gikk på en privatfest til angrep og skadet en sterkt hørselshemmet kvinne. Helselederen bet også en kollega som forsøkte å holde henne fast da hun ville angripe sin egen kjæreste. I lagmannsretten ble kvinnen dømt for grov kroppskrenkelse til 90 dagers fengsel.

Etter at tiltale var tatt ut, gikk helselederen tilbake i full jobb. Dette ble sterkt kritisert blant annet av de pårørende til kvinnen som ble skadet. De mente hun burde vært suspendert, omplassert eller oppsagt, for å ivareta tilliten til den kommunale tjenesten.

Kommunedirektøren opplyste imidlertid at saken ikke ville få noen form for konsekvenser for hennes tilsettingsforhold. Dette var besluttet etter råd fra en advokat. Kommunedirektøren ville ikke opplyse om hvem denne advokaten var, og nektet innsyn i den interne saksutredningen.

Etter første dom i tingretten ba kontrollutvalget kommunedirektøren komme og redegjøre for saken, sett opp mot det etiske regelverket. Han nektet å forklare seg for kontrollutvalget, og sa at han hadde fått råd om dette. Kontrollutvalget ble visst ganske forundret.

Er dette i tråd med reglene - god forvaltningsskikk? Er den «nye» kommuneloven slik de folkevalgte oppfatter det, at all makt er overlatt til rådmannen, og de har lite/ingenting de skulle ha sagt?

Hva tenker du om dette?

SVAR: Selve saksforholdet, og vurderingen av om dette burde få konsekvenser for helselederens tilsettingsforhold, skal jeg ikke ha noen sikker mening om. Som utgangspunkt vil jeg nok tro at en slik enkeltstående hendelse i privat sammenheng ikke vil være tilstrekkelig grunn for en tjenstemessig reaksjon, men det vil kunne være en aktuell problemstilling hvis det som skjedde har fått vesentlige konsekvenser for arbeidsmiljø og pasientkontakt.

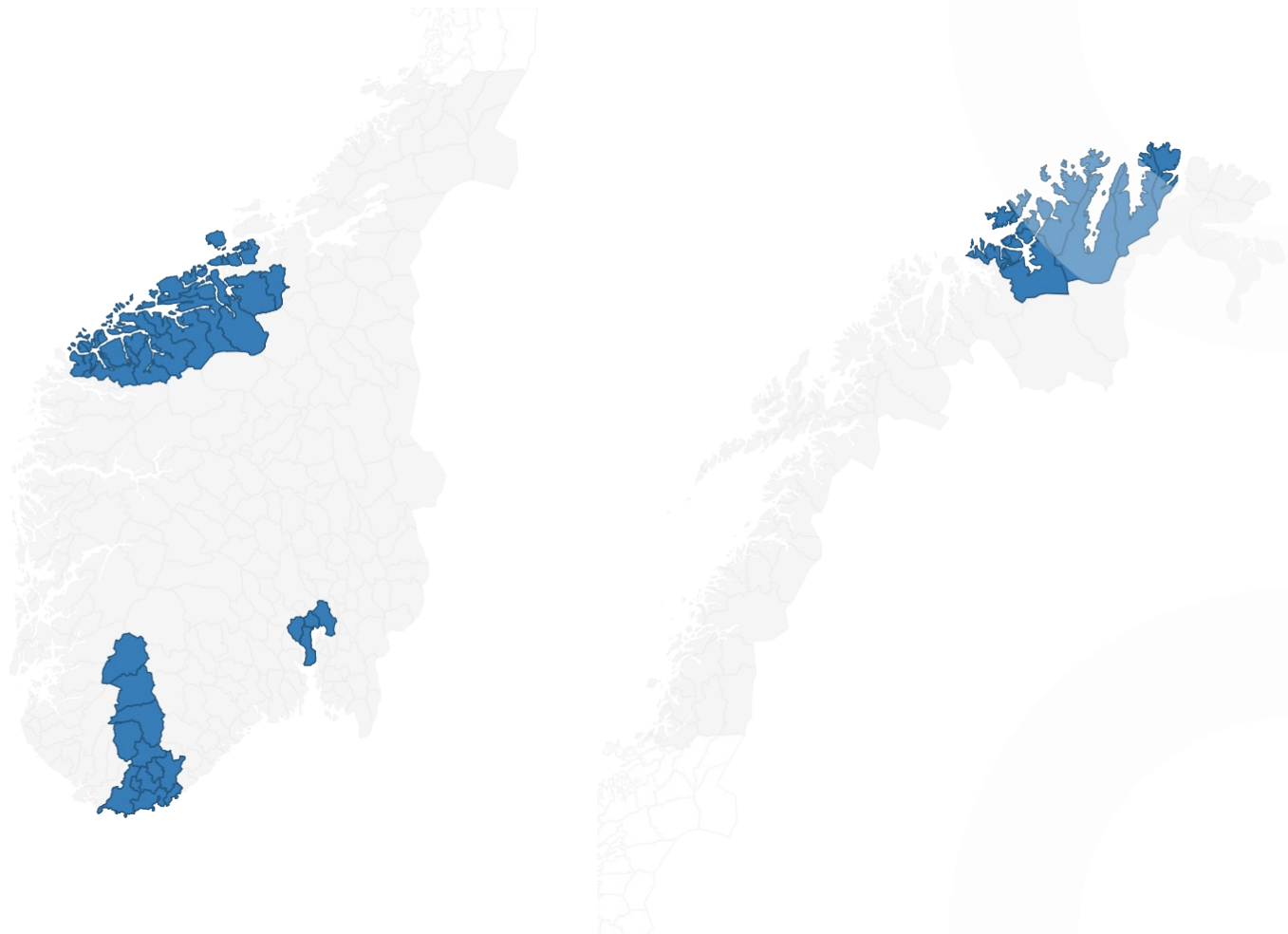
Når det så gjelder selve saksbehandlingen, er utgangspunktet ganske riktig at denne avgjørelsen tilligger kommunedirektøren etter [kommuneloven § 13-1](#) siste avsnitt, der det er fastslått at «Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner».

Den interne saksutredningen til kommunedirektøren er et dokument utarbeidet for den interne saksforberedelsen, og kan derfor etter [offentleglova § 14](#) som alminnelig utgangspunkt unntas fra innsyn. Etter denne lovens [§ 11](#) skal det imidlertid gis innsyn også i slike dokumenter «dersom omsynet til offentlig innsyn veg tyngre enn behovet for unntak».

I og med at dette er sak om en tilsatt i en lederstilling i kommunen, som det er stor offentlig interesse for, og der selve saksforløpet er offentlig kjent ved dom fra lagmannsretten, vil jeg tro at det bør gis merinnsyn i saksforelegget til kommunedirektøren – eventuelt med sladding av taushetspliktbelagte opplysninger som ikke allerede fremgår av straffedommen, eller ellers er alminnelig kjent. Advokatens navn er det ikke grunnlag for å hemmeligholde.

Kontrollutvalget kunne uansett kreve innsyn i dette dokumentet så snart det forelå, og kreve at kommunedirektøren møtte der og gjorde rede for saken. I [kommuneloven § 23-2](#) siste avsnitt er det fastslått at «Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.»

Dette gjelder også kommunedirektøren personlig, og han hadde dermed plikt til å møte for utvalget og legge frem for det de dokumenter dette ba om.

Hvordan kommuner jobber for å få til velfungerende interkommunale samarbeid

Rapport utarbeidet på vegne av Kommunal- og distriktsdepartementet

Rapport nr. 2022/98

Om Oslo Economics

Oslo Economics utreder problemstillinger og gir råd til myndigheter, organisasjoner og bedrifter. Vi forstår problemstillingene som oppstår i skjæringspunktet mellom marked og politikk.

Vi er et samfunnsfaglig analyse- og rådgivningsmiljø med erfarne konsulenter med bakgrunn fra offentlig forvaltning og ulike forsknings- og analysemiljøer. Oslo Economics har i dag rundt 70 medarbeidere, hvorav mer enn 15 med doktorgrad. Vi tilbyr innsikt basert på fagkompetanse, sektorerfaring og et nettverk av samarbeidspartnere.

Om NIBR og Roald Hopsnes

NIBR er et samfunnsfaglig forskningsinstitutt og er en del av OsloMet – storbyuniversitetet. Vår kjernekompetanse er helhetlige analyser av sted og styring innen utvalgte politikkkfelt. Ved å kombinere spisskompetanse på tvers av faglige grenser tilbyr vi nasjonal og internasjonal forskning, utredning og evaluering med stor vekt på relevans for våre oppdragsgivere. Våre kompetanseområder er bolig, by og sted, demokrati og styresett, helse og velferd, klima og miljø, migrasjon og integrasjon, planforskning og regional og territoriell utvikling.

Roald Hopsnes er førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen. Roald jobber innenfor forvaltningsrett, kommunalrett og plan- og bygningsrett. Han har tidligere vært medlem av kommuneutvalget, og jobbet som nesteleder hos Kommuneadvokaten i Bergen.

Hvordan kommuner jobber for å få til velfungerende interkommunale samarbeid/rapport 2022/98

© Oslo Economics, 9. desember 2022

Kontaktperson:

Svend Boye / Partner

ssb@osloeconomics.no, Tel. +47 452 92 482

Foto/illustrasjon: Utarbeidet av Oslo Economics

Innhold

Sammendrag og konklusjoner	5
1. Bakgrunn og informasjonskilder	9
1.1 Bakgrunn for oppdraget	9
1.2 Om kartleggingen	9
1.3 Informasjonskilder	10
1.4 Rapportens struktur	11
2. Om interkommunale samarbeid	12
2.1 Generelt	12
2.2 Ulike former for interkommunalt samarbeid	12
3. Administrativt vertskommunesamarbeid	16
3.1 Organisering	16
3.2 Formål	16
3.3 Utbredelse	16
3.4 Case: Asker, Bærum og Lier krisesenter	17
3.5 Case: «Balansert» vertskommunesamarbeid i Midt-Finnmark	18
4. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd	21
4.1 Organisering	21
4.2 Formål	21
4.3 Utbredelse	21
4.4 Case: Surnadal og Rindal PPT	22
4.5 Case: Surnadal og Rindal Kulturskole	23
5. Kommunalt oppgavefelleskap	25
5.1 Organisering	25
5.2 Formål	25
5.3 Utbredelse	26
5.4 Case: SuSu - kommunalt oppgavefellesskap for næringsarbeid	26
5.5 Case: Midt-Agder friluftsråd kommunalt oppgavefelleskap	27
6. Interkommunalt selskap	30
6.1 Organisering	30
6.2 Formål	30
6.3 Utbredelse	31
6.4 Case – Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal	31
7. Aksjeselskap	33
7.1 Organisering	33
7.2 Formål	33
7.3 Utbredelse	34

	7.4 Case: Veas AS_____	34
8. Interkommunalt politisk råd_____		36
	8.1 Organisering_____	36
	8.2 Formål_____	36
	8.3 Utbredelse_____	36
	8.4 Case: Vest-Finnmark Interkommunale politiske råd_____	37
	8.5 Case: Region Kristiansand Interkommunale politiske råd_____	38
9. Råd for velfungerende interkommunale samarbeid_____		40
	9.1 Råd 1: Vurdere om det er mest hensiktsmessig å løse oppgaven i kjernekommunen eller i et samarbeid_____	40
	9.2 Råd 2: Se samarbeid i sammenheng og velg rett samarbeidspartnere_____	41
	9.3 Råd 3: Velg en samarbeidsform som egner seg for oppgaven og samarbeidspartnerne_____	42
	9.4 Råd 4: Folkevalgte, kommune- og samarbeidsadministrasjon bør engasjere seg positivt for samarbeidet_____	48
10. Referanser_____		51

Sammendrag og konklusjoner

På vegne av Kommunal- og distriktsdepartementet har Oslo Economics, med samarbeidspartnerne NIBR og førsteamanuensis Roald Hopsnes, gjennomført en kartlegging av kommuners arbeid for å oppnå velfungerende interkommunale samarbeid. Mandatet for oppdraget har vært å dokumentere hvordan et utvalg kommuner arbeider for å få interkommunale samarbeid til å fungere godt. Som en del av kartleggingen har vi også vurdert fordeler og ulemper med ulike samarbeidsformer og suksesskriterier for velfungerende samarbeid.

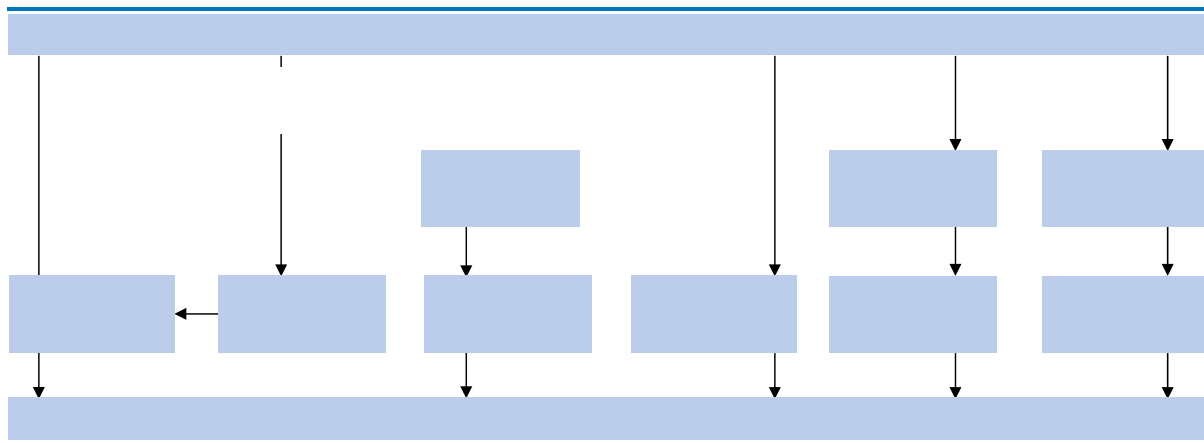
Om kommunenes ansvar og interkommunale samarbeid

Kommuner kan selv velge hvordan de ønsker å løse sine oppgaver, innenfor de rammene og bestemmelsene som gjelder for den aktuelle oppgaven/tjenesten. Oppgaveløsning i kjernekommunen (også omtalt som egenregi/oppgaveløsning internt i kommunen) er standarden for de aller fleste kommuner. Samtidig er interkommunale samarbeid svært utbredt. Kommuneloven slår fast at kommuner kan utføre felles oppgaver gjennom følgende samarbeidsformer:

- Interkommunale samarbeid med formell organisatorisk overbygning:
 - Interkommunalt politisk råd
 - Vertskommunesamarbeid
 - Administrativt vertskommunesamarbeid
 - Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd
 - Kommunalt oppgavefelleskap
 - Interkommunalt selskap (regulert i IKS-loven (1999))
 - Aksjeselskap (Aksjeloven (1997))
 - Samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til
- Avtalebaserte samarbeid uten formell, organisatorisk overbygning, samt kjøp og salg av tjenester

En viktig bakgrunn for utredningen er at kommuner ikke lenger vil ha adgang til å organisere seg i såkalte §27-samarbeid. Videre er det kommet nye samarbeidsformer, i form av kommunalt oppgavefelleskap og interkommunalt politisk råd. Denne kartleggingen er begrenset til å se på kommunenes arbeid med få til velfungerende formaliserte, interkommunale samarbeid i form av til interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid (med og uten felles folkevalgt nemnd), interkommunalt selskap og AS.

Sammenligning av avstand fra kommunestyret til administrasjonen i formaliserte samarbeid

Kilde: Oslo Economics. I tillegg til disse samarbeidsformene er samvirke og avtalefestede, ikke formaliserte samarbeid aktuelle former.

Vertskommunesamarbeid er den samarbeidsformen som ligner mest på det å løse oppgaver i kjernekommunen, ettersom kommunestyrene i slike samarbeid forholder seg til sin egen kommunedirektør. Etter vertskommunesamarbeid er kommunalt oppgavefelleskap den samarbeidsformen som er nærmest kommunestyret, ettersom det ikke må være et eget rettssubjekt og ettersom det kun trenger å være et representantskap mellom kommunestyrene og administrasjonen i samarbeidene. Avstanden mellom kommunestyre og administrasjon er størst i IKS og AS. I slike samarbeid må kommunestyrene i hovedsak nøye seg med å velge

representanter til representantskap/generalforsamling. Medlemmene av representantskapet/generalforsamlingen må videre begrense seg til å velge styremedlemmer og sette budsjetttrammer, og overlate oppfølging av daglig drift til styremedlemmene.

Råd for å få til velfungerende interkommunale samarbeid

På grunnlag av funnene i vår kartlegging og funn fra tidligere studier har vi formulert følgende råd for å få til velfungerende interkommunale samarbeid:

Råd 1: Vurdere om det er mest hensiktsmessig å løse oppgaven i kjernekommunen eller i et samarbeid

På grunnlag av formålsparagrafen i kommuneloven og funn fra tidligere utredninger om interkommunale samarbeid, bør samarbeid etter vårt syn vurderes etter i hvilken grad det bidrar til å oppnå følgende mål:

1. Lokalpolitisk styring og kontroll
2. Effektivitet, herunder tilfredsstillende lovmessige krav, sikre kvalitet og kostnadseffektivitet
3. Konsekvenser for kommunen som helhet/restkommunen

Sett opp mot de tre målene for velfungerende oppgaveløsning, vil det å løse oppgaven i kjernekommunen normalt være det som gir best forutsetninger for å nå mål nummer 1. og 3., nemlig lokalpolitisk styring og kontroll og hensyn til kommunen som helhet. Når interkommunale samarbeid brukes i omfattende grad for flere typer oppgaver, er grunnen i hovedsak at det kan gi bedre tilfredsstillende av lovmessige krav og forventninger til kvalitet, på en effektiv måte. Flere kommuner velger å inngå i interkommunale samarbeid fordi de ikke evner å løse oppgaven på en kvalitativ god måte alene, eller fordi kommunens størrelse i folketall eller flateinnhold er for liten til å sørge for kostnadseffektiv oppgaveløsning.

Råd 2: Se samarbeid i sammenheng og velg rett samarbeidspartnere

Når en kommune har vurdert at samarbeid er hensiktsmessig for en oppgave, er neste steg å vurdere hvilke kommuner det kan være aktuelt å samarbeide med. Aktuelle samarbeidspartnere vil nesten alltid være andre kommuner. Fylkeskommuner har ikke samme oppgaveansvar som kommunene og vil derfor normalt ikke være naturlige samarbeidspartnere. På grunnlag av funn fra professor Dag Ingvar Jacobsen (2022), og innspill fra samarbeidene vi har kartlagt, har vi sammenstilt følgende råd for valg av samarbeidskommuner:

- Kommuner som har en historie som inneholder samarbeid over lengre tid og på flere områder, er også kjennetegnet av bedre samarbeid.
- Jo likere kommunene er, desto bedre samarbeid. Samarbeid som kjennetegnes av betydelig asymmetri i befolkningsmengden vil oftere oppleves som dårligere.
- Jo færre samarbeidspartnere, desto større sannsynlighet for et godt samarbeid.
- Kontorkommunen/senteret for samarbeidet bør ha evne til å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

Råd 3: Velg en samarbeidsform som egner seg for oppgaven og samarbeidspartnerne

Når en kommune har vurdert at samarbeid kan være egnet for en viss oppgave, og funnet relevante samarbeidspartnere, bør samarbeidspartnerne sammen vurdere hva slags samarbeidsform som egner seg for dem og oppgaven de ønsker å løse i fellesskap. I valget av samarbeidsform bør samarbeidspartnerne først vurdere hvilke samarbeidsformer som er tillatt for oppgaven, etter kommuneloven og annen lovgiving. Deretter bør de vurdere hvilken samarbeidsform som best bidrar til å nå målene om lokalpolitisk styring og kontroll, effektivitet, herunder tilfredsstillende av krav til kvalitet og kostnadseffektivitet, og hensyn til kommunen som helhet/restkommunen.

Administrativt vertskommunesamarbeid

Avstanden fra kommunestyret til administrasjonen er kortest i administrative vertskommunesamarbeid, for kommunen som er vertskommune. I slike samarbeid er det kun kommunedirektøren som står mellom kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet. Kommunestyre og administrasjon i vertskommunen kan følge opp aktiviteten i samarbeidet på lignende måte som aktiviteten i kjernekommunen, noe som kan legge godt til rette for både lokalpolitisk styring og kontroll, effektivitetskontroll og grunnlag for omprioritering mellom samarbeidsaktiviteten og andre aktiviteter. Vertskommunesamarbeid er den samarbeidsmodellen som er tiltenkt for lovpålagte oppgaver som innebærer myndighetsutøvelse, men formen kan også brukes for andre typer kommunale oppgaver. Samarbeidsformen er mye brukt for blant annet barnevern, kriesenter, legevakt og brann- og redningsvesen, landbrukskontor, lønn, IKT og innkjøpssamarbeid mv. En mulig utfordring ved administrative vertskommunesamarbeid er at samarbeidskommunene (kommunene som ikke er vertskommune) har mindre formell

kontroll over og påvirkning på samarbeidet. Administrative vertskommunesamarbeid kan derfor sies å være særlig godt egnet der oppgaven er lite lokalpolitisk styrt, der samarbeidskommunene har like prioriteringer/ politiske ønsker som vertskommunen og/eller der uformelle kanaler for kontroll og påvirkning fra samarbeidskommunene fungerer godt.

Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd

En samarbeidsform som kan være egnet for å imøtekomme samarbeidskommunenes behov for styring og kontroll er vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd. I slike samarbeid skal en nemnd med representanter fra samarbeidskommunene følge opp kommunedirektøren i vertskommunen i saker som gjelder oppgaven det samarbeides om. Samarbeidsformen er lite brukt. En utfordring ved samarbeidsformen er at nemnda kan danne et ekstra forum uten å erstatte behovet for direkte oppfølging fra kommunestyrene. Dette kan skyldes at det er kommunestyrene som er ansvarlig overfor brukerne av tjenesten og at nemnda kun følger opp samarbeidet når nemnda er samlet. Dersom kommunestyrene skulle begrenset seg til å følge opp samarbeidet gjennom nemnda ville det kunne ta lang tid fra anmodning fra kommunestyre til nemnda, via forespørsel fra nemnda til kommunedirektør og tilbake igjen. På grunnlag av eksemplene vi kjenner til, anbefaler vi at kommuner som velger vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd klart definerer hvordan vertskommunesamarbeidet skal følges opp gjennom nemnda, hvilket ansvar nemnda har og hvordan kommunestyrene skal forholde seg til nemnda og kommunedirektøren i saker som berører samarbeidene.

Kommunalt oppgavefellesskap

Kommunalt oppgavefellesskap er en ny samarbeidsform. Samarbeidsformen er fleksibel, ettersom kommunen kan velge om fellesskapet skal være et selvstendig rettssubjekt eller ikke, og om det skal være et styre mellom representantskapet og administrasjon/drift av oppgaven, eller ikke. Selv om styringsformen kan være enkel, med mulighet fra kort avstand til kommunestyret, kan samarbeidsformen kan brukes til et bredt spekter av små og store kommunale oppgaver, herunder oppgaver som i dag ofte forvaltes gjennom IKS og §27-samarbeid. Sammenlignet med et vertskommunesamarbeid har samarbeidsformen lenger avstand til vertskommunen og administrasjonen, ettersom det ikke ligger under kommunedirektøren. Samtidig kan avstanden til kommunestyret være kortere enn ved bruk av IKS, ettersom oppgavefellesskap ikke trenger å være et eget rettssubjekt og ettersom det kun trenger å være et representantskap mellom kommunestyrene og administrasjonen/driften. Dette gjør at kommunale oppgavefellesskap kan være særlig egnet for samarbeid der deltakerkommunene ønsker likere representasjon enn det som er mulig i vertskommunesamarbeid, men der antallet deltakere ikke er så mange at representantskapet uansett vil oppnevne et styre til å følge opp daglig drift (slik at styringen ligner styreformen i IKS). Ettersom administrasjonen ikke ligger under kommunedirektøren, som ved vertskommunesamarbeid, er samarbeidsformen muligens mest aktuell for kommunale oppgaver som ikke er altfor tett integrert med rest-kommunen. Kommunale oppgavefellesskap kan ikke fatte enkeltvedtak, noe som begrenser omfanget av aktuelle tjenester noe. Samtidig kan behovet for enkeltvedtak knyttet til eksempelvis brannforebygging løses ved at vedtak fattes av den enkelte kommune i oppgavefellesskapet.

Interkommunale selskap (IKS)

I tilfeller der kommuner ønsker å la samarbeid optimalisere/utvikle sin virksomhet uten direkte politisk styring, kan IKS være en aktuell samarbeidsform. Ved bruk av IKS foregår eierstyringen ved at kommunestyret utnevner representanter til representantskapet, som igjen velger styremedlemmer og fastsetter budsjett for samarbeidet. Det er videre styremedlemmene som følger opp drift og administrasjon. Ved bruk av denne samarbeidsformen er det viktig at kommunestyrerepresentanter slår seg til ro med å drive profesjonell eierstyring, det vil si at de styrer gjennom valg av representanter som evner å følge opp virksomheten på en god måte, snarere enn at de forsøker å følge opp aktiviteten som om den var en del av kjernekommunen. Samarbeidsformen IKS kan sies å være nokså rigid og fast i formen, sammenlignet med både kommunale oppgavefellesskap og aksjeselskap. Blant annet kan det nevnes at endringer i selskapsavtalen, herunder beslutninger om utvidelse, utelukkelse og oppløsning, må besluttet av hvert enkelt kommunestyre. Til sammenligning kan tilsvarende beslutninger fattes av generalforsamlingen i et aksjeselskap, som tilsvarer representantskapet i et IKS. Videre vedtas budsjettet av representantskapet og ikke av styret, som i et aksjeselskap. Den rigide styringsformen kan gi forutsigbarhet for samarbeidet, som kan være positivt, men kan samtidig hindre videreutvikling og tilpasning. Samarbeidsformen IKS brukes særlig til forretningsmessige oppgaver som renovasjon, havn, vann og avløp, arbeidstrening, samt brann- og redning. For å få IKS til å fungere effektivt er det foruten profesjonell eierstyring av betydning at oppgaven det samarbeides om er stort nok til å forsvare administrasjonskostnadene forbundet med strukturens mange lag. Videre er det viktig med god informasjonsutveksling, blant annet for å muliggjøre omprioritering mellom oppgaver i samarbeidet og rest-kommunen på en effektiv måte.

Aksjeselskap (AS)

Aksjeselskap ligner mye på IKS ved at kommunene kan styre et AS gjennom valg av representanter til generalforsamlingen, som igjen velger et styre. Både ved bruk av IKS-formen og ved bruk av aksjeselskapsformen er utgangspunktet at virksomheten frikobles fra anvendelsesområdet for alminnelige forvaltningsrettslige regler og tilkobles de selskapsrettslige regler som gjelder for vedkommende organisasjonsform. Aksjeselskap kan, avhengig av vedtaksbestemmelsene, legge til rette for større grad av flertallsstyring enn det IKS-formen normalt legger opp til. Samtidig kan deltakere i aksjeselskap velge å vedta tilsvarende vedtekter som i et IKS, for å balansere hensynet til ledelsens handlefrihet mot behovet for eierstyring slik de måtte ønske. Tidligere kartlegginger viser at den vanligste anvendelsen av interkommunale aksjeselskap skjer for virksomheter knyttet til arbeidstrening, energi, samferdsel, næringsutvikling og media/kommunikasjon. I motsetning til IKS kan AS gå konkurs og deltakerne har ikke ubegrenset ansvar for selskapsforpliktelsene som svarer til deltakernes eierandeler andel. Dette gjør at det kan være særlig egnet for å vise at kommunal virksomhet som er i konkurranse med private gjør dette på forretningsmessige vilkår.

Interkommunalt politisk råd

Interkommunalt politisk råd er samarbeidsformen som skal velges for organisering av politisk samarbeid mellom kommuner og/eller fylkeskommuner. Samarbeidsformen skal ikke brukes til tjenesteproduksjon.

Oppsummering

I figuren oppsummerer vi hvilke samarbeidsformer som er mest aktuelle å vurdere, avhengig av oppgaven som skal løses, deltakerne i samarbeidet og deres ønsker:

Valg av samarbeidsform avhengig av oppgaven det skal samarbeides om, deltakerne og deres ønsker

Kilde: Oslo Economics. I tillegg til disse samarbeidsformene er samvirke og avtalefestede, ikke formaliserte samarbeid aktuelle former.

Råd 4: Folkevalgte og kommune- og samarbeidsadministrasjon bør engasjere seg positivt for samarbeidet

Når det interkommunale samarbeidet først er etablert er det viktig at de folkevalgte, administrasjonen i samarbeidskommunene og ledelsen i samarbeidet engasjerer seg for at samarbeidet skal fungere best mulig. På bakgrunn av tidligere studier og denne kartleggingen har vi formulert følgende suksessfaktorer for velfungerende interkommunale samarbeid, uavhengig av hvilken samarbeidsform som velges:

- Forankring av mål og forventninger hos politikere og administrasjon i samarbeidskommunene
- Formalisering av samarbeidet og profesjonell eierstyring
- Resultatrapportering, kommunikasjon og pleieing av relasjoner og tillit

1. Bakgrunn og informasjonskilder

Interkommunalt samarbeid er svært vanlig i Norge, og alle kommuner deltar i interkommunale samarbeid. I løpet av høsten 2019 trådte store deler av den nye kommuneloven i kraft, og kommunene må innen høsten 2023 organisere samarbeidene i tråd med de lovlige samarbeidsmodellene. Formålet med denne kartleggingen har vært å innhente et oppdatert og praksisnært informasjonsgrunnlag om hvordan kommuner arbeider med interkommunalt samarbeid. Dette skal videre benyttes inn i Kommunal- og distriktsdepartementets arbeid med å utarbeide en ny veileder om interkommunalt samarbeid.

1.1 Bakgrunn for oppdraget

Interkommunalt samarbeid er svært vanlig i Norge. Slike samarbeid kan gi bedre ressursutnyttelse gjennom stordriftsfordeler, tilgang på kompetanse og økt kvalitet på tjenester. I tillegg kan det for enkelte kommuner være nødvendig for å få gjennomført lovpålagte oppgaver. Interkommunalt samarbeid kan også gi utfordringer, blant annet knyttet til demokratisk styring og kontroll og omprioritering av midler mellom oppgaver i samarbeidet og rest-kommunen.

I løpet av høsten 2019 trådte store deler av den nye kommuneloven i kraft, herunder en ny overordnet bestemmelse om interkommunale samarbeid (Kommuneloven, 2018). I henhold til §17-1 kan følgende samarbeidsmodeller benyttes:

- Interkommunalt politisk råd
- Kommunalt oppgavefelleskap
- Vertskommunesamarbeid
- Interkommunalt selskap (IKS)
- Aksjeselskap (AS)
- Samvirkeforetak, forening eller på en annen måte som der er rettslig adgang til

De tre første samarbeidsmodellene er regulert direkte i kommuneloven, mens de resterende er regulert i egne særlover. Den nye kommuneloven skal ikke være til hinder for at kommunene kan inngå en avtale om samarbeid uten en formell organisatorisk overbygning (uformaliserte samarbeid).

Interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap er nye samarbeidsmodeller.

Interkommunalt politisk råd kan benyttes til å organisere politisk samarbeid, mens et kommunalt oppgavefelleskap kan benyttes for å løse felles oppgave knyttet til produksjon og tjenesteytelse til innbyggerne.

Kommunen har ikke lenger rettslig adgang til å organisere interkommunale samarbeid som regionråd eller §27-samarbeid, og må innen utgangen av 2023 omdanne disse til en av samarbeidsmodellene i den nye kommuneloven (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2019). I forbindelse med disse omorganiseringene og opprettelsen av nye interkommunale samarbeid har enkelte kommuner meldt at de oppfatter regelverket som komplisert. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) skal derfor utarbeide en ny veileder om interkommunalt samarbeid. Veilederen skal hjelpe kommunene med å forstå reglene bedre, velge samarbeidsmodell, og synliggjøre handlingsrommet i regelverket.

1.2 Om kartleggingen

Mandatet for oppdraget er at det skulle gjennomføres en kartlegging av hvordan et utvalg med kommuner arbeider med interkommunalt samarbeid. Kartleggingen skal kun omfatte de lovfestede interkommunale samarbeidsformene, med hovedvekt på samarbeidsformene i kommuneloven.

Kartleggingen skulle vise variasjonen i samarbeid og hvordan handlingsrommet i regelverket utnyttes. Det skulle innhentes informasjon om fordeler og ulemper med de ulike samarbeidsformene og hva som oppfattes som suksesskriterier for velfungerende samarbeid. Som en del av oppdraget skulle det i tillegg utarbeides en rekke modeller og figurer knyttet til interkommunalt samarbeid.

Oppdraget er gjennomført av Oslo Economics representert ved prosjektleder og partner Svend Boye, i samarbeid med NIBR representert ved Lars Chr. Monkerud, og førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen, Roald Hopsnes.

Case-samarbeid

Hovedaktiviteten i prosjektet har vært å kartlegge hvordan et utvalg med kommuner arbeider med interkommunalt samarbeid. Kartleggingen omfatter ti kommuner og én fylkeskommune, og blant disse ti spesifikke samarbeid (Tabell 1-1). Disse case-samarbeidene dekker til sammen alle de ulike samarbeidsformene definert i kommuneloven §17-1, med unntak av samvirkeforetak og forening. I tillegg dekker de ulike samarbeidsområder, geografisk og

demografisk variasjon, samt ulike typer samarbeidsparter.

Tabell 1-1: Case-samarbeid

1.3 Informasjonskilder

1.3.1 Intervjuer

Hovedinformasjonskilden i denne kartleggingen har vært intervjuer med representanter for de ulike kommunene og samarbeidene. For samtlige samarbeid har vi intervjuet:

- Ledelsen i samarbeidet
- Administrasjonen i én eller flere av samarbeidskommunene
- Folkevalgte i én eller flere av samarbeidskommunene

Totalt har vi gjennomført 27 intervjuer i løpet av utredningen, med totalt 33 informanter. 12 av informantene sitter i kommuneadministrasjon, 12 er leder for samarbeidsområdet og 9 er folkevalgte i de utvalgte kommunene/fylkeskommunene.

Intervjuene ble gjennomført som semistrukturerte intervjuer. Dette innebærer at informantene fikk tilsendt en intervjuguide i forkant av intervjuet. Denne ble benyttet som utgangspunkt for samtale, samtidig som vi tilrettela for å diskutere andre synspunkter som informantene anså som relevante å diskutere. De fleste intervjuene ble gjennomført i form av en videosamtale (Teams), mens enkelte ble gjennomført enten fysisk eller per telefon.

1.3.2 Litteratur

Som en del av kartleggingen har vi gjennomgått en rekke relevante rapporter og litteratur. Blant de mest sentrale kildene er:

- *Interkommunalt samarbeid i Norge – former, funksjoner og effekter* – Jacobsen, I. (2022)
- NOU 2016:4 *Ny kommunelov*
- Prop. 46L (2017-2018) *Lov om kommuner og fylkeskommuner*
- *Interkommunalt samarbeid – konsekvenser, muligheter og utfordringer. (IRIS-rapport)* – Leknes m.fl. (2013)
- *Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll* – KS (2020)

I tillegg har vi gjennomgått samarbeidsavtaler, eierskapsmeldinger og andre relevante dokumenter knyttet til case-samarbeidene. For en fullstendig liste over de skriftlige kildene se referanselisten i kapittel 10.

1.3.3 Statistikk og register

Intervjuer, litteratur og tidligere utredninger er hovedkildene i denne kartleggingen, men det er også benyttet noen datakilder og statistikk særlig knyttet til utbredelsen av de ulike samarbeidsformene. Det har vært gjort søk i nettbaserte kilder, Brønnøysund-registrene, organisasjonsdatabasen, samt Statistisk sentralbyrå.

Organisasjonsdatabasen er KDDs database for kommunale organisasjonsdata og inneholder blant annet informasjon om kommunenes og fylkeskommunenes politiske og administrative organisering, herunder interkommunalt samarbeid. Den siste datainnsamlingen foregikk i 2020 og 2021. I utgangspunktet er dette en relevant kilde for å si noe om omfang og bruk av de ulike samarbeidsformene.

Likevel er det flere årsaker til at vi har støttet oss lite på disse dataene. Datainnsamlingen har foregått i en periode hvor kommunene enda ikke har omgjort eller er midt i prosessen med å omgjøre sine samarbeid til en av de rettslige formene i kommuneloven. Dataene gir derfor ikke nødvendigvis et riktig bilde av hva de ulike samarbeidsformene brukes til. Videre, er det vanskelig å si noe om antall samarbeid fra dataene, da alle kommuner kun svarer ut hvordan de løser sine oppgaver, herunder hva slags type samarbeidsform de bruker dersom de løser det gjennom samarbeid, uten at konkrete samarbeidspartnere oppgis.

1.4 Rapportens struktur

Denne rapporten er strukturert som følger. I kapittel 2 gir vi en overordnet gjennomgang av interkommunalt samarbeid og de samarbeidsformen denne kartleggingen omfatter. Deretter, i kapittel 3-8 beskriver vi hver enkelt samarbeidsform nærmere og presenterer case-samarbeidene som vi har undersøkt som en del av denne kartleggingen. Til slutt, i kapittel 9, oppsummerer vi gode råd for å hvordan kommuner kan jobbe for å få til velfungerende interkommunale samarbeid. Rådene er basert på funn fra denne kartleggingen, samt fra funn gjort i tidligere studier.

2. Om interkommunale samarbeid

Kommuneloven fastslår hvilke samarbeidsformer kommunene kan benyttes seg av for å løse felles oppgaver gjennom interkommunalt samarbeid. For mange kommuner er det helt nødvendig å inngå slike samarbeid for å løse alle oppgavene de er pålagt. Samtidig innebærer også slike samarbeid at kommunen må gi fra seg en viss grad av styring og kontroll.

2.1 Generelt

Kommunene spiller en helt sentral rolle i den norske velferdsstaten, og har ansvaret for en rekke lovpålagte oppgaver og tjenester. I tillegg har kommunene et ansvar som myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Kommunene kan selv velge hvordan de ønsker å løse sine oppgaver, innenfor de rammene og bestemmelsene som gjelder for den aktuelle oppgaven/tjenesten. Oppgaveløsning i kjernekommunen (internt i kommunen) er standarden for de aller fleste kommuner. Samtidig er kommunale samarbeid svært utbredt og alle kommuner i Norge inngår i ett eller flere interkommunale samarbeid. Et interkommunalt samarbeid kan defineres som at to eller flere kommuner (eller fylkeskommuner) går sammen for å løse en felles utfordring eller oppgave.

Mange av Norges kommuner er små med begrensede ressurser, og for å løse alle oppgaver og ta hånd om alt de har ansvar for kan interkommunalt samarbeid være løsningen. For mange kommuner vil det til og med være helt nødvendig for å løse oppgavene på en tilfredsstillende måte (Brandtzæg, et al., 2019). Gjennom interkommunalt samarbeid kan kommunene oppnå stordriftsfordeler og bedre ressursutnyttelse. For eksempel kan de få mulighet til å anskaffe nødvendig utstyr de ellers ikke hadde hatt råd til. De kan tilby en fulltidsstilling i stedet for deltid, som kan gjøre det enklere å rekruttere arbeidskraft. Videre, kan de få tak i og forbedre kompetansen og kvaliteten i tjenestene.

På den andre siden er det ikke bare fordeler med interkommunalt samarbeid. Et samarbeid innebærer at man må gi fra seg noe kontroll og styring. Dette kan gå på bekostning av lokaldemokratiet, herunder at

befolkningen og folkevalgte har tilstrekkelig med informasjon og innflytelse. Slike styringsproblemer kan både føre til aktivitet som ikke er i tråd med de folkevalgtes ønsker og til ineffektivitet, dersom kontrollen fra folkevalgte og kommunedirektør reduseres. En annen mulig ulempe er at samarbeid påvirker rest-kommunen negativt; Mens kommunene i større grad kan prioritere sine ressurser internt, vil ressursene i et samarbeid være mer bundet, slik at prioriteringseffektiviteten reduseres.

2.2 Ulike former for interkommunalt samarbeid

2.2.1 Rettslige rammer

Kommuneloven slår fast at kommunene kan utføre felles oppgaver gjennom følgende interkommunale samarbeidsformer:

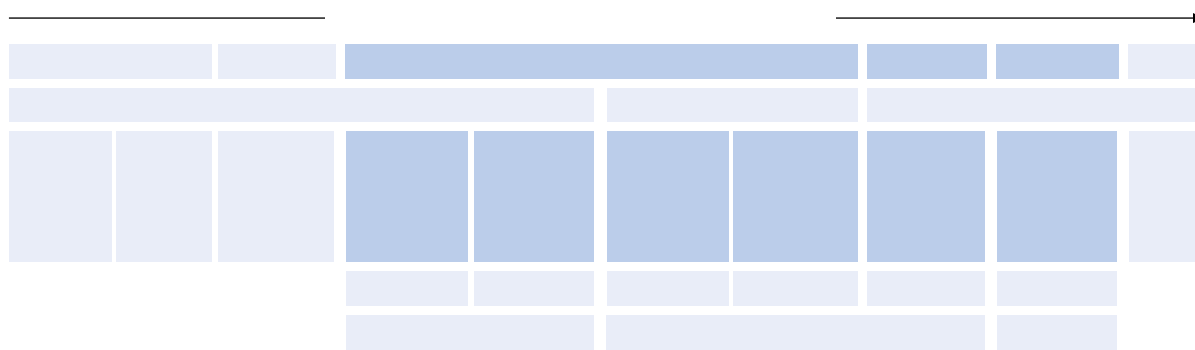
- Interkommunalt samarbeid med formell organisatorisk overbygning
 - Interkommunalt politisk råd
 - Kommunalt oppgavefelleskap
 - Vertskommunesamarbeid
 - Administrativt vertskommunesamarbeid
 - Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd
 - Interkommunalt selskap (regulert i IKS-loven (1999))
 - Aksjeselskap (regulert i Aksjeloven (1997))
 - Samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til
- Avtalebaserte samarbeid uten formell, organisatorisk overbygning, samt kjøp og salg av tjenester

Denne kartleggingen er begrenset til å se på kommunenes arbeid med få til velfungerende formaliserte, interkommunale samarbeid i form av interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap, verskommunesamarbeid (med og uten felles folkevalgt nemnd), interkommunalt selskap og aksjeselskap.

2.2.2 Introduksjon til de ulike formene for formalisert samarbeid

De ulike formaliserte samarbeidsformene kan sammenlignes etter i hvilken grad de gir selvstendighet til samarbeidene, det vil si i hvilken grad overføring av oppgaver til samarbeidet medfører redusert politisk styring, se Figur 2-1.

Figur 2-1: Alternative kommunale organisasjonsformer

Illustrasjon av Oslo Economics. Denne utredningen fokuserer på de formaliserte samarbeidsformene som er markert i mørkeblått

Som det fremkommer av figuren over er vertskommunesamarbeid den samarbeidsformen som ligner mest på oppgaveløsning i kjernekommunen, ettersom kommunestyrene i slike samarbeid forholder seg til sin egen kommunedirektør. Etter vertskommunesamarbeid er kommunalt oppgavefellesskap den samarbeidsformen som er nærmest kommunestyret, ettersom det ikke må være et eget rettssubjekt og ettersom det kun trenger å være et representantskap mellom kommunestyrene og administrasjonen i samarbeidene. Avstanden mellom

kommunestyre og administrasjon er størst i IKS og AS. I slike samarbeid må kommunestyrene i hovedsak nøye seg med å velge representanter til representantskap/generalforsamling. Medlemmene av representantskapet/generalforsamlingen må videre begrense seg til å velge styremedlemmer, sette budsjettammer og eventuelt et system for mål- og resultatstyring, og overlate oppfølging av daglig drift til styremedlemmene. Dette er illustrert under.

Figur 2-2: Sammenligning av avstand fra kommunestyrer til administrasjonen i formaliserte samarbeid

Kilde: Oslo Economics. I tillegg til disse samarbeidsformene er samvirke og avtalefestede, ikke formaliserte samarbeid aktuelle former.

I det neste vil vi kort beskrive de ulike modellene og hva de typisk brukes til.

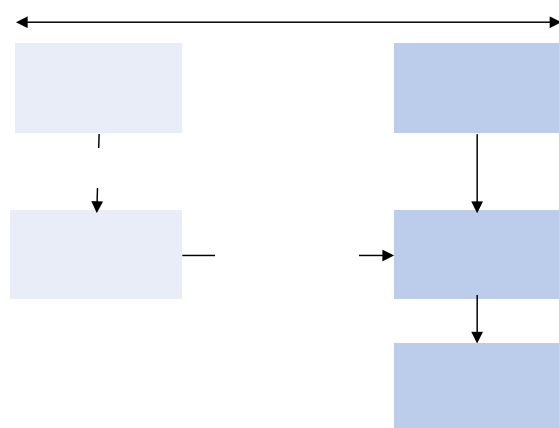
2.2.3 Administrativt vertskommunesamarbeid

En samarbeidsform som er forholdsvis enkel organisatorisk, og som er utbredt brukt, er administrativt vertskommunesamarbeid. I et vertskommunesamarbeid tar en vertskommune ansvaret for utførelsen av en oppgave for en annen kommune. Samarbeidsmodellen innebærer at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen i enkeltsaker eller typer av

saker som ikke er av prinsipiell betydning. Delegering av myndighet skjer ved at kommunestyret selv gir instruks til egen administrasjonssjef om delegering til administrasjonssjefen i vertskommunen. Tilsvarende samarbeid er også mulig mellom fylkeskommuner.

Samarbeidsformen kan brukes til et bredt spekter av kommunale oppgaver. Vertskommunesamarbeid brukes typisk ved samarbeid om individrettete tjenester, som barnevern eller sosiale tjenester i NAV. Modellen er særlig tiltenkt oppgaver som innebærer offentlig myndighetsutøvelse.

Figur 2-3: Administrativt vertskommunesamarbeid

Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefelleskap. Alle deltakere i oppgavefelleskapet skal være representert i representantskapet med minst ett medlem.

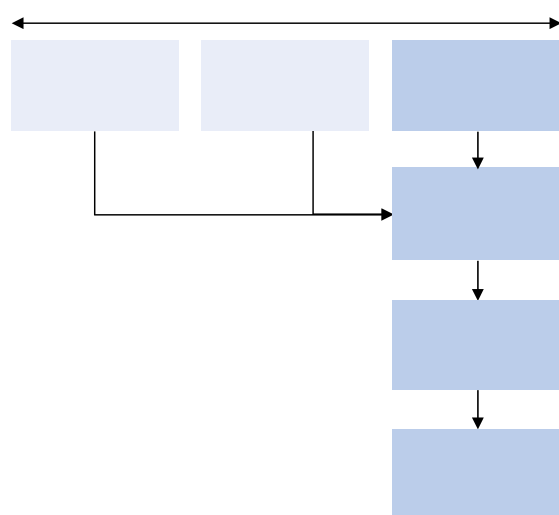
Sammenlignet med et vertskommunesamarbeid har samarbeidsformen lenger avstand til vertskommunen og administrasjonen, ettersom det ikke ligger under kommunedirektøren. Det kan samtidig ligge vesentlig nærmere kommunen enn IKS, ettersom det ikke trenger å være et eget rettssubjekt og ettersom det kun trenger å være et representantskap mellom kommunestyrene og administrasjonen, og ikke både representantskap og styre, som ved IKS. Kommunale oppgavefelleskap kan være en veldig aktuell samarbeidsform der kommunene i samarbeidet ønsker en likere representasjon enn det som er mulig i vertskommunesamarbeid.

2.2.4 Vertskommune med folkevalgt nemnd

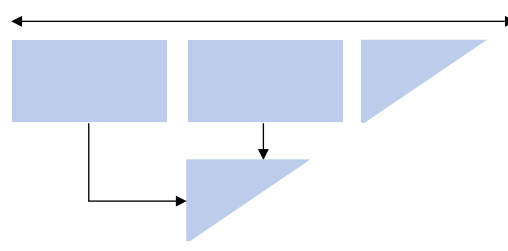
En variant av vertskommunesamarbeidsformen, er vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd gir samarbeidskommunene mulighet til å delegerer myndighet til nemnda til å treffe vedtak i saker av prinsipiell betydning. Det skal skje ved at kommunestyrene eller fylkestingene selv delegerer den samme myndigheten til nemnda. Hver deltaker i samarbeidet skal være representert med minst to medlemmer i nemnda.

Selv om styringsformen kan være enkel, med mulighet fra kort avstand til kommunestyret, kan samarbeidsformen kan brukes til et bredt spekter av små og store kommunale oppgaver, herunder oppgaver som i dag ofte forvaltes gjennom IKS og §27-samarbeid.

Figur 2-4: Vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd

Figur 2-5: Kommunalt oppgavefelleskap

2.2.5 Kommunalt oppgavefelleskap

Kommunalt oppgavefelleskap er en av de nye samarbeidsformene i kommuneloven. To eller flere kommuner (eller fylkeskommuner) kan gå sammen og opprette et kommunalt oppgavefelleskap.

2.2.6 Interkommunalt selskap

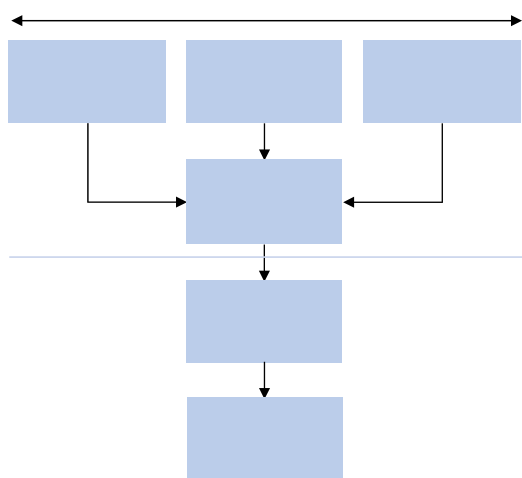
Interkommunalt selskap er en samarbeidsform som reguleres gjennom IKS-loven. IKS-loven ble vedtatt i 1999 og har blitt endret flere ganger, senest i 2021. Et interkommunalt selskap kan kun eies av kommuner, fylkeskommuner og andre interkommunale selskap.

IKS-loven er utformet med sikte på å være et tilbud om en organisasjonsmodell for virksomheter med et visst forretningsmessig preg. Samarbeidsformen er mye brukt innen vann, avløp og renovasjon, brann og redning, offentlig administrasjon og havn.

Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Her skal alle deltakere være representert med minst ett medlem. Medlemmene velges av kommunestyret eller fylkestinget. Representantskapet velger igjen

styret, som skal ha minst tre medlemmer. Styret følger opp daglig drift og administrasjonen i selskapet.

Figur 2-6: Interkommunalt selskap

2.2.7 Aksjeselskap

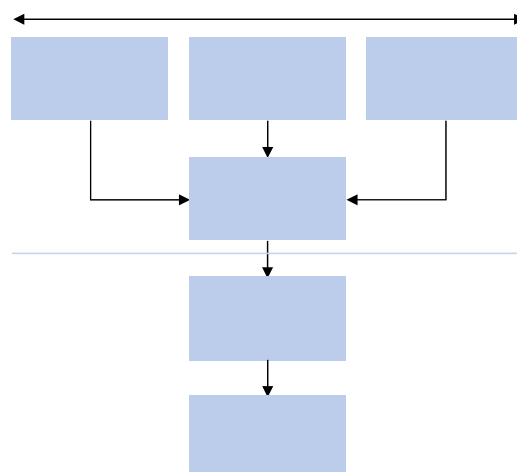
Organisasjonsformen aksjeselskap er regulert gjennom Lov om aksjeselskaper. Aksjeselskap er en organisasjonsform som ikke er laget for kommunesektoren, men som kan brukes til utførelsen av visse oppgaver som hører til kommunenes mulige virkeområde.

Et aksjeselskap kan eies både av en kommune alene eller sammen med andre kommuner og/eller private rettssubjekter. I forbindelse med interkommunalt samarbeid snakker vi om aksjeselskaper hvor to eller flere kommuner og/eller fylkeskommuner er blant eierne.

Når et kommunalt samarbeid er organisert som et AS har eierne begrenset økonomisk ansvar og risiko for selskapet. I tillegg begrenses muligheten til eierstyring til styring gjennom generalforsamling og styre.

Tidligere kartlegginger viser at den vanligste anvendelsen av interkommunale aksjeselskap skjer for virksomheter knyttet til arbeidstrening, energi, samferdsel, næringsutvikling og media/kommunikasjon.

Figur 2-7: Aksjeselskap

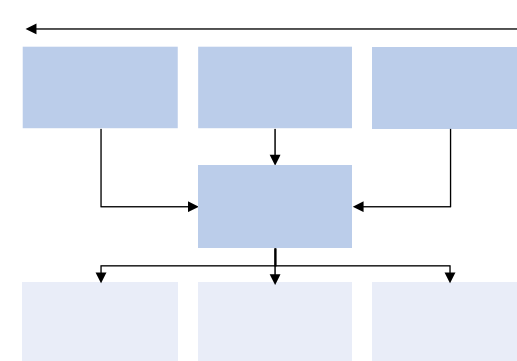
2.2.8 Interkommunalt politisk råd

Samarbeidsmodellen interkommunalt politisk råd er en av de nye modellene i kommuneloven, og skal brukes til å organisere politiske samarbeid og ta over for de tidligere regionrådene. Interkommunalt politisk råd er regulert i kommunelovens kapittel 18. To eller flere kommuner (eller fylkeskommuner) kan gå sammen og opprette et interkommunalt politisk råd.

Interkommunalt politisk råd er ment for politisk samarbeid om samfunnsspørsmål som er av felles interesse for deltakerkommunene. Et interkommunalt politisk råd er med andre ord et samarbeidsforum og skal ikke drive med tjenesteproduksjon.

Representantskapet er det øverste organet i et interkommunalt politisk råd. Alle deltakere i rådet skal være representert med minst ett medlem i representantskapet. Medlemmene velges av kommunestyret eller fylkestinget.

Figur 2-8: Interkommunalt politisk råd

3. Administrativt vertskommunesamarbeid

Kapittel 20 i kommuneloven gir mulighet for at en kommune kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver, herunder delegere myndighet til å treffe vedtak til en vertskommune.

3.1 Organisering

Vertskommunesamarbeid består av en vertskommune, og en eller flere samarbeidskommuner. Det er to mulige organiseringer av verskommunesamarbeidet. Den første dekkes av §20-2, administrativt vertskommunesamarbeid, også omtalt som vertskommune uten felles nemnd. Den andre formen, som dekkes av §20-3, vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd, er omtalt i neste kapittel.

Samarbeidet etter §20-2 innebærer at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Delegering av myndighet skjer ved at kommunestyret selv gir instruks til egen administrasjonssjef om delegering til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det kan gis en generell instruks om hvordan saker skal løses på vegne av samarbeidskommunene. I tillegg kan det gis en spesiell instruks for saker som alene angår denne kommunen og dens innbyggere. Samarbeidet er også mulig mellom fylkeskommuner, og er regulert på tilsvarende måte.

Rollen som vertskommune inntas oftest av en relativt stor kommune (Monkerud, et al., 2019). Enkelt sagt fungerer vertskommunesamarbeid ved at en kommune gir en annen kommune hovedansvaret for å utføre en viss oppgave. Dette kan lette belastningen på samarbeidskommunen og gi stordriftsfordeler og robusthet i vertskommunen.

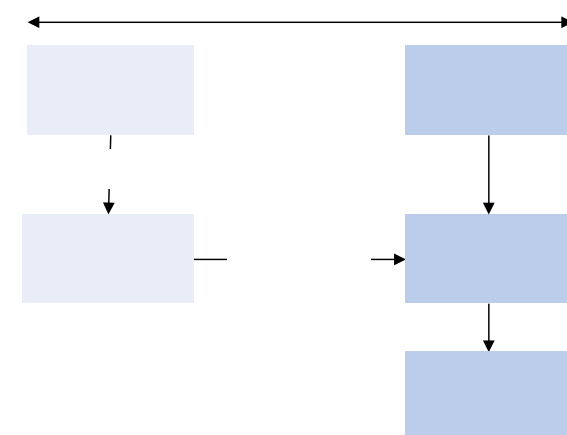
Når et vertskommunesamarbeid opprettes, skal det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne i vertskommunesamarbeidet, etter § 20-4. Samarbeidsavtalen skal inneholde bestemmelser om

- Deltakere i samarbeidet¹
- Hvem av deltakerne som er vertskommune
- Hvilke oppgaver som og hvilken myndighet som skal legges til vertskommunen
- Når oppgaver og myndighet skal overføres

¹ Kommuneloven benytter tre begrep; vertskommune, samarbeidskommune og deltakerkommune. Både

- Hvilke av vertskommunens vedtak deltakerne skal underrettes om
- Hvordan det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen skal foregå
- Hvordan deltakerne kan tre ut av samarbeidet
- Hvordan samarbeidet skal oppløses
- Annet som etter lov skal fastsettes i avtale

Figur 3-1: Administrativt vertskommunesamarbeid

3.2 Formål

Et hovedformål med etableringen av vertskommunemodellen var å tilby en mer hensiktsmessig lovregulering av interkommunalt samarbeid om de lovpålagte og mer individrettede tjenestene. Lovfestingen av vertskommunemodellen skulle tilby en modell som skulle gjøre det forsvarlig å overføre beslutningsmyndighet til et interkommunalt samarbeid, også når det omhandler offentlig myndighetsutøvelse (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2018).

Vertskommunesamarbeid brukes typisk ved samarbeid om individrettede tjenester, som barnevern eller sosiale tjenester i NAV. For kommuner som for eksempel ønsker å samarbeide om barnevern, er vertskommunesamarbeid det eneste rettslige samarbeidet de kan inngå. Vertskommunesamarbeid er i mindre grad tilpasset samarbeid av forretningsmessig eller administrativ art.

3.3 Utbredelse

Administrativt vertskommunesamarbeid er vanlig i Norge. I en rapport fra NIBR (Blåka, et al., 2012)

vertskommune og samarbeidskommune(r) er deltakerkommune.

undersøkte de utbredelsen av vertskommunesamarbeid. De finner at administrativt vertskommunesamarbeid benyttes i størst grad av kommunene innen barnevern.² I 2019 opplyste 206 av landets 356 kommuner at de deltar i et interkommunalt samarbeid om barnevern, fordelt på 62 unike samarbeid (Monkerud, et al., 2019). Vertskommunesamarbeid er også utbredt innen de fleste andre kommunale oppgaver, som organisering av krisesenter, legevakt og brann- og redningsvesen, landbrukskontor, lønn, IKT og innkjøpssamarbeid.

3.4 Case: Asker, Bærum og Lier krisesenter

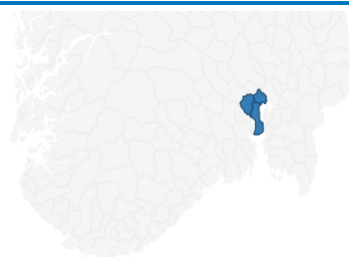
3.4.1 Bakgrunn

Lov om kommunale krisesentertilbud (2009) pålegger at kommune skal sørge for et krisesentertilbud som skal kunne benyttes av personer som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og som har behov for rådgivning eller et trygt midlertidig botilbud.

Bakgrunnen for samarbeidet om krisesenter som her beskrives var å løse samarbeidskommunenes lovpålagte oppgave om å drifte krisesenter. Samarbeidet mellom Asker og Bærum startet i 1988. Da det ble opprettet sto staten for 80 prosent av finansieringen, og kommunene sto for 20 prosent av finansieringen. Lier har vært med i samarbeidet siden 2020.

² Monkerud med flere (2019) gjennomførte et prosjekt på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (nå Kommunal- og distriktsdepartementet) der de kartla bruken av vertskommunemodellen blant norske kommuner. Monkerud beskrev at dersom kommuner samarbeider om barnevern, er det vertskommunesamarbeid som blir brukt. Dette er også samarbeidsformen som er tillatt for myndighetsutøvelse innen barnevern, i henhold til gjeldende regelverk. Det har vært en økning i bruken av vertskommunesamarbeid for barnevern. ODB-undersøkelsen fra 2008 viser at 28 prosent av kommunene hadde inngått interkommunalt samarbeid om barnevern som vertskommunesamarbeid. I 2012 og i 2017 var det

Figur 3-2: Deltakerkommuner - Asker, Bærum og Lier krisesenter

3.4.2 Organisering

Asker, Bærum og Lier krisesenter er organisert som et administrativt vertskommunesamarbeid med Bærum som vertskommune, og Asker og Lier som samarbeidskommuner. Asker og Lier har delegert myndighet til Bærum for å utføre oppgaver i tråd med krisesenterloven. I samarbeidsavtalen beskrives Bærum kommune sine ansvarsområder som vertskommune. Dette ansvaret innebærer:

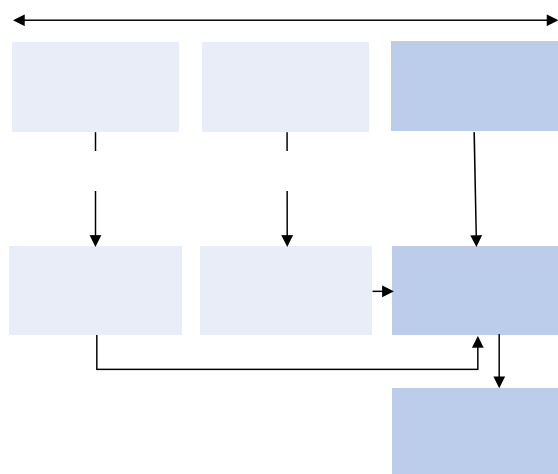
- Driftsansvar for krisesenteret.
- Ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret for alle ansatte ved krisesenteret.
- Utarbeide budsjett etter prinsipp om nøktern og kostnadseffektiv administrasjon og utførelse av tjenesten.
- Sende økonomirapport hvert tertial til deltakerkommunene
- Ansvar for at eventuelle pålegg og sanksjoner fra statlig tilsyn med virksomheten blir fulgt opp, jf. kommuneloven § 20-10.

Videre er det formalisert i samarbeidsavtalen at det skal avholdes to faste møter per år, hvor Bærum kommune inviterer på våren (mai måned), og Asker kommune inviterer på høsten (oktober måned).

Driften av krisesenteret finansieres av de tre deltakerkommunene, hvor kostnadsfordelingen er basert på innbyggertall. Nødvendige utforutsette utgifter dekkes av partene etter samme fordelingsnøkkel som driftsutgiftene. Det samme gjelder ekstraordinære investeringskostnader.

henholdsvis 43,1 prosent og 56 prosent av kommunene som har et interkommunalt samarbeid om barnevern. Krisesenter og legevakt er eksempler på lovpålagte kommunale tjenester som ikke innebærer myndighetsutøvelse, men hvor vertskommunesamarbeid er en ofte benyttet form. Organisasjonsdatabaseundersøkelsen fra 2016 viser at 35,8 prosent av kommunene hadde valgt vertskommunemodellen for samarbeid om krisesenter, mens 44,2 prosent hadde valgt denne modellen for samarbeid om legevakt.

Figur 3-3: Organisering - Asker, Bærum og Lier krisesenter

3.4.3 Utfordringer

Asker, Bærum og Lier krisesenter er et samarbeid som generelt har fungert godt, ifølge våre informanter i samarbeidet selv, kommuneadministrasjonen og i kommunestyret. En utfordring som ble nevnt, var nødvendig tilpasning av samarbeidet til en lovendring som innebar at kommunen også måtte ha et tilbud i form av krisesenter for menn. Et slik endring ga økte kostnader og skapte utfordringer, men ble ifølge våre kilder løst veldig greit mellom Asker og Bærum, som den gang utgjorde samarbeidet.

3.4.4 Suksessfaktorer

At Asker og Bærum krisesenter, og senere Asker, Bærum og Lier krisesenter ikke har møtt på særlig store utfordringer, er ikke selvsagt, og synes å være et resultat av flere faktorer. En fordel kommunene har i utgangspunktet er at det er relativt like og ressurssterke. I intervjuer peker involverte på gode arbeidsforhold for de ansatte, god kommunikasjon fra krisesenteret til politisk ledelse og administrasjon, samt kommunikasjon mellom samarbeidskommunene, som suksessfaktorer for samarbeidet. Det trekkes frem at det er god dialog begge veier, fra politisk ledelse til ledelsen i samarbeidet, og motsatt. I tillegg er det generelle fokuset og interessen politikere har for samarbeidet viktig for å lykkes. Politisk interesse, i kombinasjon med åpenhet fra krisesenteret, oppgis å ha vært en nøkkel for å få samarbeidet til å fungere godt.

Kommunikasjonen skjer gjennom både formaliserte møter og ad hoc møter ved behov. De formaliserte møtene gir for eksempel mulighet for krisesenteret til å gi oppdateringer på hvordan de løser sine oppgaver, og gi informasjon og hvordan de planlegger arbeidet fremover. De uformaliserte møtene gir mulighet til å ta opp situasjoner underveis. En faktor som blir nevnt er at det ikke er noen overraskende utfallsposter.

Dersom noe uventet skulle dukke opp, benyttet ledelsen kommunikasjonskanalene for åpenhet rundt situasjoner eller hendelser.

3.5 Case: «Balansert» vertskommunesamarbeid i Midt- Finnmark

3.5.1 Bakgrunn

Som nevnt innledningsvis er vertskommunesamarbeid en samarbeidsform som gjør det mulig å avlaste samarbeidskommunen, og samtidig oppnå stordriftsfordeler og robusthet i oppgaveforvaltningen i vertskommunen. En utfordring med vertskommunemodellen i enkelte områder er at rollen som vertskommune ofte inntas av den mest sentrale/største kommunen. I områder der kommunale arbeidsplasser er svært viktige, og der arbeidsmarkeder er marginale, kan det være vanskelig og for mange lite ønskelig å få på plass mange vertskommunesamarbeid som innebærer å flytte kommunale arbeidsplasser fra mindre til mer sentrale kommuner. En mulig løsning på dette, som er blitt foreslått av Geir Vinsand i konsultantselskapet NIVI Analyse, er et såkalt «balansert» vertskommunesamarbeid. Samarbeidsformen innebærer at kommunene er vertskommuner for hverandre, og dermed spesialisere seg innenfor ulike kommunale oppgaveansvar. Målet er å bevare arbeidsplasser og lokalsamfunn, og samtidig oppnå nødvendig kompetanse, robusthet og stordriftsfordeler innenfor de ulike oppgavene. «Balansert» fordeling av vertskommuneansvar kan også kombineres med desentralisert organisering av de interkommunale organisasjonene, som betyr at de ansatte sitter distribuert samtidig som de inngår i en felles organisasjon med felles leder.

Geir Vinsand i NIVI har gjennom flere utredninger tatt for seg en mulig overgang til strategisk, balansert interkommunalt samarbeid i Midt-Finnmark (Vinnstrand, 2020). Kommunenes utfordringer i området blir beskrevet som systemkrise med bakgrunn i følgende:

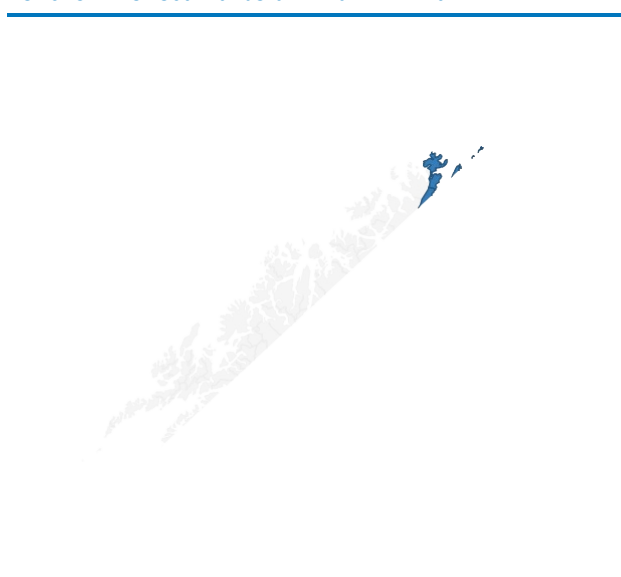
- En voksende ubalanse mellom lovpålagte oppgaver og lokale ressurser.
- Kommunene vil ikke kunne svare på nye vedtatte lovpålagte oppgaver og krav til kompetanse og kapasitet uten utvidet interkommunalt samarbeid, kommunesammenslutning eller annen form for avlastning.
- Fra minst en fjerdedel av kommunene rapporteres det om grunnleggende svikt i kommunens evne til å ivareta rettssikkerhet og yte likeverdige velferdstjenester til innbyggerne.

Som mulige årsaker til negative samfunnstrender pekes det blant annet på sentralisering av offentlig utviklingskompetanse og en defensiv næringspolitikk. Kommunenes faglige sårbarhet blir antatt å henge sammen med at kommunene i for stor grad løser sine oppgaver alene, uten støtte i et formalisert interkommunalt samarbeid om tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling.

3.5.2 Organisering

Kommunesamarbeid i Midt-Finnmark er et pågående prosjekt om utvikling av et langsiktig, sterkere og strategisk interkommunalt samarbeid mellom kommunene Porsanger, Nordkapp, Lebesby og Gamvik (se Figur 3-4)

Figur 3-4: Deltakerkommuner – «balansert» vertskommunesamarbeid i Midt-Finnmark

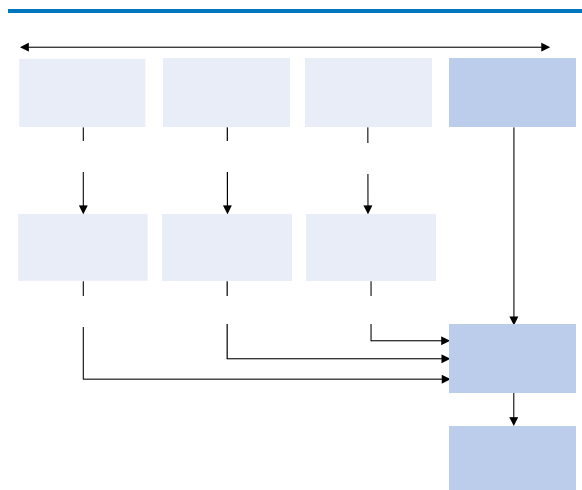
Etter flere utredninger ble det vurdert at kommunene ønsket å organisere et større samarbeid etter en «balansert» vertskommunemodell. I dette tilfellet innebar det balansert samarbeidet at hver av de fire kommunene skulle kunne ivareta minimum ett vertskommuneansvar for felles tjenester. Det skulle tilstrebes en balansert fordeling av kommunale arbeidsplasser. Planen for hvilken kommune som skulle være vertskommune for hvert samarbeid er presentert i Tabell 3-1.

Tabell 3-1: Vertskommune for de ulike oppgavene i «balansert» vertskommunesamarbeid i Midt-Finnmark

Oppgaveområde	Plan for vertskommune
Byggesaksbehandling	Porsanger
Lønn	Nordkapp
Barnevern	Lebesby (ble Porsanger)
IKT	Gamvik

Som et eksempel på organiseringen av ett konkret samarbeid kan vi vise til organiseringen av vertskommunesamarbeidet om byggesaksbehandling:

Figur 3-5: Organisering - vertskommunesamarbeid om byggesaksbehandling i Midt-Finnmark

Prosjektet er som nevnt pågående og har vært det en lang stund grunnet ulike utfordringer. Slik at etableringen av flere av samarbeidene har i perioder stått stille, og er kun i startgroppen.

3.5.3 Utfordringer

Som et resultat av hvordan avtalen er formalisert, skulle alle fire kommuner være vertskommune i et av samarbeidene. Forutsetningen for arbeidsdelingen var at vertskommunen enten hadde eller kunne innhente riktig kompetanse og arbeidskapasitet for å løse oppgavene. Lebesby, som skulle være vertskommune for barnevern, slet med å få på plass arbeidskapasitet med riktig faglig kompetanse. På grunn av kompetansemangelen, ble oppgaven flyttet til Porsanger.

I lys av at Porsanger tok over for Lebesby som vertskommune for barnevern, er ikke samarbeidet lenger like «balansert» som det opprinnelig var planlagt. Lebesby er ikke lenger vertskommune, og Porsanger er vertskommune i to samarbeid.

Geografisk beliggenhet kan ofte være en utfordring i et interkommunalt samarbeid, avhengig av oppgaven som skal løses. Avstanden mellom kommunene i Midt-Finnmark er stor, og det blir nevnt at avstanden er en fordyrende faktor. En annen utfordring som blir trukket frem er endringsmotstand i samfunnet. Det å sette bort oppgaver kan være politisk utfordrende i kommuner som i utgangspunktet har behov for arbeidsplasser.

3.5.4 Suksessfaktorer

Selv om det er utfordringer knyttet til å få samarbeidene til å bli operative, kan etableringen av samarbeidene om barnevern og byggesaksbehandling, som begge endte opp i Porsanger, sees på som vellykket så langt.

Vertskommune for samarbeid om barnevern ble som nevnt endret fra Lebesby til Porsanger. Å velge en vertskommune som i større grad har mulighet til å løse oppgaven, kan sees på som et suksesskriterium. Det

blir videre trukket frem at samarbeid om barnevern kom bedre på plass fordi de fikk en egnet prosjektleder inn, og hadde god kommunikasjon underveis.

Valg av vertskommune viser seg viktig for å løse oppgavefeltet byggesaksbehandling også. I Porsanger er Forsvaret etablert, og de bygger og har blitt store i kommunen, og det trekkes i lys av dette frem at det var naturlig at oppgaveløsingen ble lagt i Porsanger.

For å få de to andre samarbeidene til å bli operative, trekkes det frem en rekke faktorer som kan bidra. Vilje til gjennomføring er helt nødvendig for å få samarbeide i drift. Det gjelder både i politisk ledelse, administrasjon og ledelse i samarbeidet. Det trekkes også frem at forankring lokalt er nødvendig, med en god og gjennomtenkt samarbeidsavtale som regulerer de fleste forhold.

4. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd

Kapittel 20 i kommuneloven gir mulighet for at en kommune kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver, herunder delegere myndighet til å treffe vedtak til en vertskommune. Kommuneloven gir adgang til å organisere vertskommunesamarbeidet med en felles folkevalgt nemnd

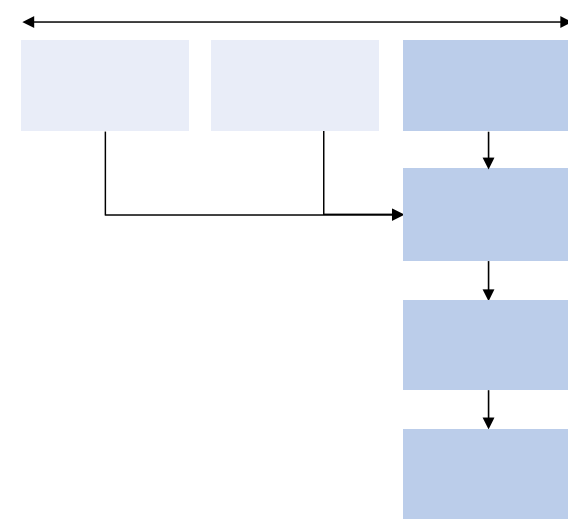
4.1 Organisering

Vertskommunesamarbeid generelt består, som tidligere nevnt, av en vertskommune, og en eller flere samarbeidskommuner. Det er to mulige organiseringer av verskommunesamarbeidet. I forrige kapittel har vi omtalt formen som dekkes av §20-2 i kommuneloven, administrativt verskommunesamarbeid. I dette kapitlet omtaler vi den andre formen, som dekkes av §20-3, nemlig vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd.

Med §20-3 åpner kommuneloven opp for at kommuner kan organisere et verskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd. Verskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd gir samarbeidskommunen(e) mulighet til å delegere myndighet til nemnda til å treffe vedtak i saker av prinsipiell betydning. Hva som er av prinsipiell betydning er i stor grad opp til kommunestyret å vurdere. I Ot.prp nr 42 (1991-92) beskrives vurderingen av prinsipiell betydning som følger:

«Hva som er av prinsipiell betydning må fastsettes, ikke bare ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra kommunens eller fylkeskommunens størrelse, men også ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de viktige skjønsmessige sider av den aktuelle avgjørelsen må anses klarlagt gjennom politiske vedtak, instruks eller tidligere praksis. Bestemmelsen gir dermed kommunestyret og fylkestinget et vidt spillerom for å vurdere hva som i det enkelte tilfellet er forsvarlig og hensiktsmessig.»

Figur 4-1: Vertskommunesamarbeid med nemnd

4.2 Formål

Vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd egner seg hovedsakelig til de samme oppgavene som administrativt verskommunesamarbeid. Nemnden har som intensjon å ivareta lokaldemokratisk styring og kontroll for samarbeidskommunen(e).

4.3 Utbredelse

Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd er generelt lite brukt (Monkerud, et al., 2019), (Blåka, et al.). Om lag 5,5 prosent av kommunene i Norge inngikk i ett eller flere vertskommunesamarbeid med felles nemnd i året 2016. Til sammenligning inngikk 56 prosent av kommunene i administrative verskommunesamarbeid innenfor barnevernområdet alene. Studiene fra Monkerud og Blåka viser at formen, der den brukes, i hovedsak brukes for legevakt og krisesenter, men at omfanget er lite selv for disse områdene.

I nevnte studie fra Monkerud nevnes en mulig forklaring på lite utbredelse at kommunene ikke ser det demokratiske underskuddet som et problem, og at kommunestyrene i samarbeidskommunene opplever mulighetene for å utøve folkevalgt lederskap som gode nok innenfor et administrative verskommunesamarbeid. Det kan også være at kommunene ikke ser på ordningen med folkevalgt nemnd som en løsning på eventuelle problemer med demokratisk underskudd.

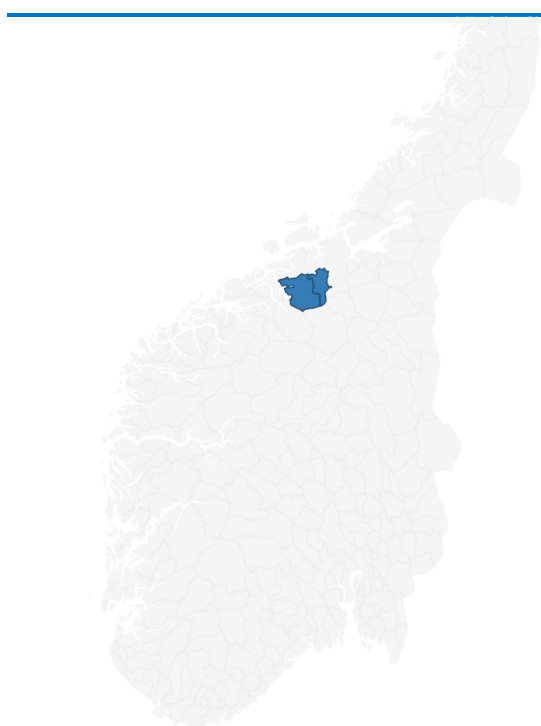
4.4 Case: Surnadal og Rindal PPT

4.4.1 Bakgrunn

PPT-tjeneste (pedagogisk-psykologisk tjeneste) er en lovpålagt tjeneste som skal tilbys i hver kommune og fylkeskommune. Formålet med tjenesten er å hjelpe barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling, og gjøre sakkyndige vurderinger av barn og elevers særlige behov (Utdanningsdirektoratet, 2022).

Surnadal og Rindal er to kommuner som har valgt å løse PPT-tjenesten med et interkommunalt samarbeid. Slik det beskrives av informantene var bakgrunnen at det var utfordrende å få tak i riktig faglig kompetanse, og det ble derfor vurdert som hensiktsmessig å samarbeide for å løse den lovpålagte oppgaven.

Figur 4-2: Deltakerkommuner - Surnadal og Rindal PPT

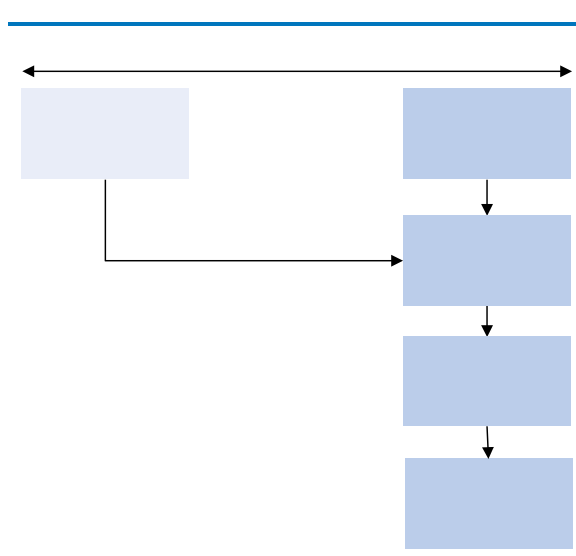

4.4.2 Organisering

Surnadal og Rindal PPT er organisert som vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd, med hjemmel i lov §20-3. Surnadal kommune er vertskommune i samarbeidet, og Rindal kommune er samarbeidskommune. I samarbeidsavtalen er det beskrevet at kommunestyret i de to kommunene utnevner to medlemmer og et varamedlem til den felles folkevalgte nemnden, og nemnden velger selv leder og nestleder.

Surnadal og Rindal PPT har hovedkontoret i Surnadal kommunes lokaler, men tjenesten skal være til stede i begge kommunene, i den grad det er nødvendig og hensiktsmessig ut ifra en vurdering ved enhetslederen. Som vertskommune har Surnadal kommune arbeidsgiveransvar for alle ansatte i den felles PP-tjenesten.

Figur 4-3: Organisering - Surnadal og Rindal PPT

I samarbeidsavtalen er det videre beskrevet at Surnadal og Rindal PPT skal lage et budsjettforslag hvert år, etter mal fastsatt av vertskommunen. Enhetslederen kaller inn til et møte med enhetsleder og rådmenn i begge kommunene. Kostnadene er fordelt basert på antall barn i aldersgruppen 0-16 år i de to deltakerkommunene.

Kommunestyrene gir den felles folkevalgte nemnda myndighet til å treffe vedtak i alle typer saker der ikke annet er bestemt i lov. Nemnden gir kommunedirektøren i Surnadal kommune myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Hovedformålet med nemnden i dette samarbeidet var å sikre politisk styring fra samarbeidskommunen. Gjennom nemnden kunne Rindal ha ekstra innsyn og kontroll, og det ble spesielt lagt vekt på siden Rindal kommune er liten målt i innbyggertall i forhold til Surnadal.

4.4.3 Utfordringer

En åpenbar utfordring som trekkes frem er at den folkevalgte nemndas mandat er uklart. Kommunene har diskutert om nemnda har noen hensikt, spesielt slik den benyttes nå. På den ene siden kan det være en kanal for å løfte opp spørsmål og få innspill, men på den andre siden har ikke nemnda en utøvende rolle. Nemnda erstatter heller ikke behovet for kommunikasjon mellom administrasjonen i vertskommunen og administrasjonen i samarbeidet, og heller ikke behovet for kommunikasjon mellom

samarbeidet og kommunestyrene. Det trekkes frem at dersom nemnda skal være der, trengs det tydeligere beskrivelser av hva nemnda skal gjøre. Det bør være mer føringer på hvordan nemnda skal følge opp samarbeidet og hva som tas opp på møtene. Informantene beskriver at informasjonsflyten fra nemnda til kommunestyret ikke virker å være særlig bra.

4.4.4 Suksessfaktorer

Selv om mandatet og funksjonen til den folkevalgte nemnda er uavklart, er det mange faktorer som gjør at samarbeidet om PP-tjenesten går bra. Overordnet er tillitten til vertskommunen høy, som spiller en viktig rolle i samarbeidet.

For å løse oppgavens omfang på best mulig måte, blir det trukket frem at PP-tjenesten må være tett på oppvekstsektoren i kommunene. De må være med på overordnet nivå opp mot oppvekst, slik at de er godt orientert på hva som foregår på planarbeid. Hovedelementet er i den forstand å være tett på skoler og barnehager.

Ledelsen benytter nemnden for å kommunisere om drift, planer og arbeidet som gjøres. Det blir uttrykt av en informant at det er en fin kanal å benytte, og det kan brukes til relasjonsbygging. Et grep som har blitt gjort for å bedre kommunikasjonen ytterligere, er å invitere ledelsen i PP-tjenesten til kommunestyrene, for å få informasjon gjennom denne kanalen. Dette grepet viser samtidig at kommunikasjon mellom samarbeidet og nemnda alene ikke har vært tilstrekkelig for å sikre kommunikasjon.

Generelt uttrykker informantene at samarbeidet har vært en suksess, men at strukturen ikke er veldig hensiktsmessig. Kommunene er nå i en evalueringsfase av samarbeidsformen, og de skal vurdere å omdanne samarbeidsformen til et vertskommunesamarbeid uten nemnd, kommunalt oppgavefellesskap eller fortsette med formen vertskommunesamarbeid med fellesfolkevalgt nemnd. Bakgrunnen kan beskrives som todelt. For det første var politisk styring fra samarbeidskommunen et argument for å ha en folkevalgt nemnd, men høy tillitt til vertskommunen gjør den folkevalgte nemnden overflødig. For det andre er ikke mandatet til nemnden avklart, og dersom de ikke har et klart mandat, er nemnden mer en forstyrrelse enn en bidragsyter til et godt samarbeid. Det blir også trukket frem en organisering av samarbeidet ikke nødvendigvis har en så stor betydning for utøvelsen av oppdraget.

Å få et samarbeid til å fungere over tid, innebærer å evaluere samarbeidsformen underveis og være åpen for at andre samarbeidsformen kan være mer hensiktsmessig. Kommunikasjon og åpenhet for å endre samarbeidsformen trekkes derfor frem som et

suksesskriterium for å få til et velfungerende samarbeid over tid.

Generelt uttrykker informantene at samarbeidet har vært en suksess, men at strukturen ikke er veldig hensiktsmessig.

4.5 Case: Surnadal og Rindal Kulturskole

4.5.1 Bakgrunn

Alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud til barn og unge, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. Vanlige aktiviteter i kulturskolen er musikk, dans, teater, visuelle kunsthøgskole, skapende skriving og nysirkus, men det finnes også kommuner som tilbyr kulturminnevern og husflidsteknikker (Kunnskapsdepartementet, 2021).

Kulturskolen er både eid og drevet av kommunene, og kommunene bestemmer selv innhold og omfang av tilbudet i sin(e) kulturskole(r). Små kommuner har i mindre grad kompetanse som kreves for å opprette og drifte en kulturskole, og ofte kan mangel på kompetanse være en motivasjon for å løse kulturskoletilbudet gjennom interkommunale samarbeid. Mangel på kompetanse var en av grunnene til opprettelse av samarbeidet Surnadal og Rindal PPT. I utgangspunktet var også Halså kommune med i samarbeidet, men på grunn av kommunesammenslåing er de nå en del av Heim kommune, som drifter Heim kulturskole. I vedtektene for interkommunalt samarbeid om kulturskole mellom kommunene Halså, Rindal og Surnadal ble formålet beskrevet som å drifte kulturskole og annen naturlig tilknyttet virksomhet i tråd med gjeldende lov og nasjonale føringer.

4.5.2 Organisering

Fra samarbeidsavtalen i 2012, da også Halså kommune var samarbeidskommune, var samarbeidet organisert som et interkommunalt samarbeid underlagt et politisk valgt styre. Samarbeidet er nå organisert som et vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd, hvor Surnadal er vertskommune, og Rindal er samarbeidskommune. Kostnadene er fordelt etter netto utgifter fordelt etter elevtall i grunnskolen. Utover dette er samarbeidet formalisert på samme måte som samarbeidet Surnadal og Rindal PPT.

4.5.3 Utfordringer

Utfordringer som blir nevnt i samarbeidet Surnadal og Rindal har om kulturskole, overlapper i stor grad med utfordringene som blir beskrevet for samarbeidet om PP-tjenesten: Nemnda sin rolle er i stor grad uklar, og informasjonsflyten fra nemnda til kommunestyret blir beskrevet som mangelfull.

4.5.4 Suksessfaktorer

Overordnet forteller informantene at målene for samarbeidet nås, når det gjelder oppgaveløsning. Kommunesamarbeidet har bidratt til en større kontakt mellom barn og unge i kommunene. Det pekes på at de har fått samlet befolkningen på en helt annen måte enn det som har blitt gjort tidligere. Ungdommene som vokser opp i deltakerkommunene har fått et nytt treffpunkt. Regiontilhørighet trekkes frem som både viktig og en suksessfaktor.

Det blir fortalt at de har en direkte kommunikasjon med administrasjonen, og kommunaldirektørene har et veldig godt samarbeid. Dersom det ringer en varsellampe i Surnadal, så får Rindal beskjed med en gang.

En annet suksesskriterium som trekkes frem er at det er liten innblanding i oppgaveløsingen. Det er veldig få

saker som politikere overstyrer administrasjonen på. Grunnen til at det er liten direkte innblanding blir forklart som at politisk ledelse og kommuneadministrasjonen stoler på at kulturskolen jobber godt for begge kommunene, i tillegg til at de har tillitt til at kulturskolen benytter tildelte midler på en god måte.

I samme runde som kommunene skal evaluere samarbeidsformen til Rindal og Surnadal PPT, skal de også evaluere samarbeidsformen til Rindal og Surnadal Kulturskole, og om vertskommunesamarbeid med nemnd vil være riktig samarbeidsform fremover.

En informant trekker også frem at det å samarbeide med de samme kommunene på flere områder er bra for relasjonsbyggingen, som kan gjøre at samarbeidene fungerer godt.

5. Kommunalt oppgavefelleskap

Kommunalt oppgavefelleskap er en av de nye samarbeidsformene i kommuneloven.

Samarbeidsformen er ment for kommuner som ønsker å løse enklere produksjonsoppgaver i fellesskap.

5.1 Organisering

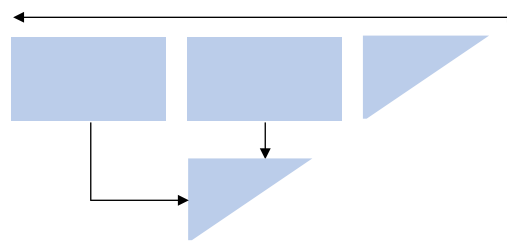
Kommunalt oppgavefelleskap er regulert i kommunelovens (2018) kapittel 19. To eller flere kommuner (eller fylkeskommuner) kan gå sammen og opprette et kommunalt oppgavefelleskap. Ved opprettelse av et slikt oppgavefelleskap har loven følgende to krav; en skriftlig samarbeidsavtale og et representantskap. Det skal inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom alle deltakerne i oppgavefelleskapet. Samarbeidsavtalen skal fastsette:

- Oppgavefelleskapets navn, som må inneholde ordene «kommunalt oppgavefelleskap»
- Om oppgavefelleskapet er et eget rettssubjekt
- Hvor mange medlemmer den enkelte deltaker skal ha i representantskapet
- Hvilke oppgaver og hvilken myndighet som er lagt til oppgavefelleskapet
- Deltakerens innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til oppgavefelleskapet
- Den enkelte deltakers eierandel i oppgavefelleskapet og ansvarsandel for fellesskapets forpliktelser hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen
- Om oppgavefelleskapet skal ha myndighet til å ta opp lån
- Hva oppgavefelleskapet skal rapportere om
- Hvordan deltakerne kan tre ut av oppgavefelleskapet
- Hvordan oppgavefelleskapet skal oppløses, blant annet hvem som skal ha ansvaret for at oppgavefelleskapets arkiver blir oppbevart etter at oppgavefelleskapet er oppløst

Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefelleskap, og er et folkevalgt organ (Figur 5-1). Alle deltakere i oppgavefelleskapet skal være representert i representantskapet med minst ett medlem. Medlemmene velges av kommunestyret eller fylkestinget, og det skal være minst like mange varamedlemmer. Hvis ikke annet er fastsatt i samarbeidsavtalen velges medlemmene og varamedlemmene for fire år, og representantskapet velger selv sin leder og nestleder.

Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av oppgavefelleskapet, for eksempel et styre, arbeidsutvalg og administrasjon.

Figur 5-1: Kommunalt oppgavefelleskap

Illustrasjon av Oslo Economics

Et kommunalt oppgavefelleskap kan gis myndighet til å fatte vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger, men ikke til å fatte enkeltvedtak. Oppgavefelleskapet har ubegrenset økonomisk ansvar. Hver enkelt deltakers ansvar begrenses av deltakerens andel av samarbeidet.

5.2 Formål

Av forarbeidet til kommuneloven fremgår det at kommunalt oppgavefelleskap er ment å være en «enkel» samarbeidsmodell for produksjonssamarbeid om mindre omfattende oppgaver (Prop. 46 L (2017-2018)). Vi forstår at begrepet «enkel» her sikter til en enkel struktur, ikke at oppgaven det samarbeides om trenger å være enkel. Samarbeidsformen er fleksibel, ettersom samarbeidskommunene kan velge å bare ha et representantskap mellom seg og administrasjonen/driften, eller om de ønsker å legge inn et styre, som ved et IKS. Samtidig kan samarbeidsformen brukes til større produksjonsoppgaver, som i dag gjøres i §27 samarbeid og IKS.

Kommunale oppgavefelleskap kan ikke gis myndighet fatte enkeltvedtak, noe som begrenser omfanget av aktuelle tjenester noe. Samtidig kan behovet for enkeltvedtak knyttet til eksempelvis brannforebygging løses ved at slike vedtak fattes av en kommune som deltar i samarbeidet.

Eksempler på oppgaver som typisk blir løst i kommunale oppgavefelleskap i dag er friluftsråd, kommuneadvokatkontor, IKT-samarbeid, HR-tjenester, friluftsråd, kompetanseutvikling, kontrollutvalg-

sekretariat, næringsutvikling/næringssamarbeid, regnskap, omsorg for psykisk utviklingshemmede (PU-omsorg), planarbeid, PPT og tjenester innen brann- og redning (Jacobsen, 2022) (KS, 2019) (Brønnøysundregisterne, 2022) (Jones, et al., 2021).

5.3 Utbredelse

Samarbeidsformen har i likhet med interkommunalt politisk råd sin opprinnelse i §27 i den gamle kommuneloven. Det er grunn til å forvente at mange §27-samarbeidene vil omdannes til kommunale oppgavefelleskap. Samarbeidsformen er samtidig relativt ny og fristen for å omdanne tidligere interkommunale samarbeid er først høsten 2023. Vi vet derfor foreløpig lite om hvor utbredt denne samarbeidsformen er og vil bli (i skrivende stund, november 2022).

5.4 Case: SuSu - kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid

5.4.1 Bakgrunn

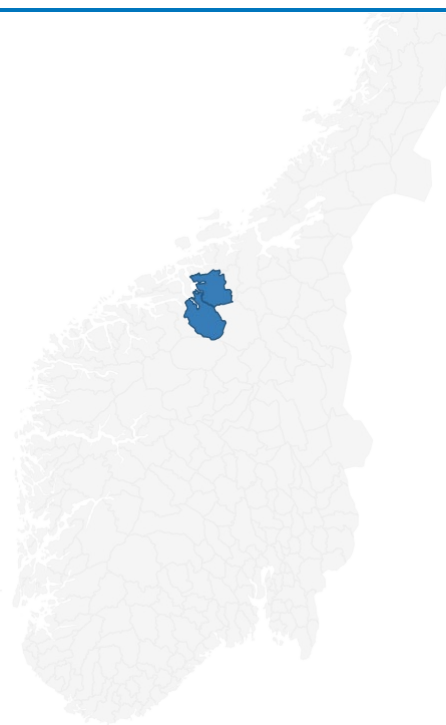
SuSu - kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid - ble etablert i 2014 som et fireårig samarbeidsprogram for Sunndal og Surnadal. Bakgrunnen var at folketallet i kommunene var på vei ned og de var få nyetableringer av bedrifter. Kommunene inngikk en avtale om et næringsutviklingsprosjekt, som ble finansiert av de to kommunene, samt fylkeskommunen. Programmet ble videreført med en ny fireårsperiode fra 2018 til 2021. De viktigste aktivitetene i programmet har vært en tilskuddsordning for næringslivet, rekrutteringsarbeid, arrangement av møteplasser og gjennomføring av et bolystprogram (Oxford Research, 2018).

Samarbeidet var tidligere organisert som et §27-samarbeid etter den gamle kommuneloven, men ble 2020 omgjort til et kommunalt oppgavefelleskap etter den nye kommuneloven. Programmet var ved veis ende i 2021 etter 8 år, men aktiviteten ble opprettholdt i 2022 gjennom gjenværende midler. I 2022 arbeides det også med veien videre for samarbeidet, og det vurderes å utvide oppgavefelleskapet gjennom å inkludere Tingvoll kommune (Ellevset, 2022).

5.4.2 Deltakere

SuSu – kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid er et samarbeid mellom Surnadal og Sunndal (Figur 5-2).

Figur 5-2: Deltakerkommuner - SuSu – kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid

5.4.3 Organisering

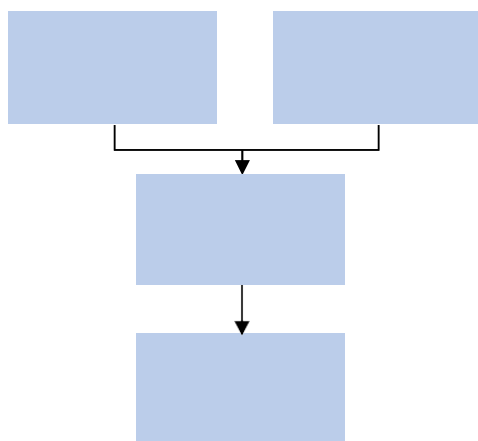
Som nevnt ble SuSu i 2020 omdannet til et kommunalt oppgavefelleskap. SuSu er ikke et eget rettssubjekt, og Surnadal er kontorkommune. Programmet drives av Surnadal kommunes avdeling for næring og utvikling og av Sunndal kommunes utviklingsselskap Sunndal Næringsselskap AS. De to kommunene stiller med den nødvendige administrative kapasiteten til å stå for det administrative og operative ledelsen av samarbeidet.

Representantskapet består av to politiske representanter fra hver kommune, samt to varamedlemmer. I tillegg er det to folkevalgte representanter for næringslivet fra hver kommune. (SuSu - kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid, 2020). Representantskapet leder arbeidet innen rammene av samarbeidsavtalen, godkjenner planer og budsjett, samt utarbeider årlige handlingsplaner og rapporter som skal fremlegges for deltakerkommunene.

Kommunedirektøren i hver av deltakerkommunene, samt en fra Møre- og Romsdal fylkeskommune er observatører.

Oppgavefelleskapet skal rapportere minst én gang årlig om økonomisk ressursbruk, samt status på samarbeidsområder og tiltak. De to deltakerkommunene plikter å gjennomføre minst ett felles formannskapsmøte per år mer næringsutvikling og samarbeidsavtalen som tema.

Figur 5-3: Organisering - Susu – kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid

Ved omgjøringen i 2020 og inngåelsen av den tilhørende nye samarbeidsavtalen, ble følgende fordeling av det økonomiske ansvaret lagt til grunn for avtaleperioden frem til 2021:

- Sunndal kommune - 1,5 millioner kroner
- Surnadal kommune - 1,5 millioner kroner
- Møre og Romsdal Fylkeskommune – 1,0 millioner kroner
- Lokalt næringsliv – 2,0 millioner kroner

5.4.4 Utfordringer

Det har vært lite uenighet og utfordringer i samarbeidet ifølge informantene. Det som trekkes frem er at næringslivet til tider synes at det går litt tregt da samarbeidet naturlig nok må forholde seg til det omfattende regelverket rundt offentlig forvaltning.

5.4.5 Suksessfaktorer

Gjennom intervjuene trekkes det frem at samarbeidet har fungert svært godt. Samarbeidet har også blitt evaluert eksternt og kan vise til betydelige resultater. Informantene peker på flere faktorer som har bidratt til et så vellykket samarbeid:

- Forankring i kommunene. De folkevalgte har vært gode ambassadører for samarbeidet.
- Samarbeidet har evnet å tiltrekke seg og å behold medarbeidere med riktig kompetanse.
- Medarbeiderne fra deltakerkommunene har fokus på mål for regionen som helhet, og ikke vært forkjempere for kun egen kommune.
- God involvering av næringslivet har gitt tett kontakt og kompetanseutveksling med bedriftene i regionen.

Tett oppfølging, rapportering og evalueringer av arbeidet trekkes også frem som en viktig suksessfaktor. Det å kunne vise til konkrete resultater, både store og små, bidrar til at folkevalgte og

administrasjonen, næringslivet og innbyggerne i kommunene ser verdien av samarbeidet. Dette gjør igjen at det vies ressurser og innsats for det videre arbeidet og nye satsningsområdet. Synlighet og kommunikasjon har derfor også vært viktige faktorer.

I den forbindelse trekkes det også frem at det er viktig at de folkevalgte har god rutine på å informere om og hva som skjer i de samarbeidene de sitter tett på. Dette gjør at kommunestyrene enklere får oversikt og man unngår større overraskelser.

5.5 Case: Midt-Agder friluftsråd kommunalt oppgavefelleskap

5.5.1 Bakgrunn

Midt-Agder friluftsråd har som oppgave å tilrettelegge for friluftsliv for alle hele året. Rådets historie strekker seg tilbake til 1939 da Kristiansand og Omegn Friluftsråd ble stiftet. Betegnelsen Midt-Agder Friluftsråd ble brukt fra reorganiseringen i 1962 (Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap, u.d.).

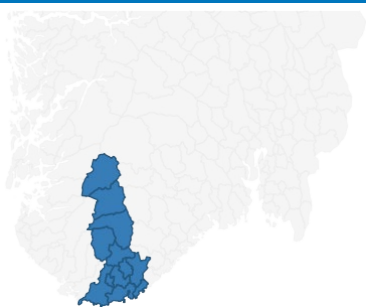
Midt-Agder friluftsråds hovedoppgaver er å:

- Arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur- og kulturverdier.
- Arbeide for sikring og tilrettelegging av regionalt viktige friluftsområder.
- Arbeide for hensiktsmessig forvaltning og drift av regionale friluftsområder, herunder regionale turløyper og skiløyper.
- Informere om og koordinere friluftsmuligheter i regionen.
- Arbeide for opplæring og aktivitet med basis i regionens friluftsmuligheter.
- Gi uttalelser i viktige saker som berører friluftslivet, herunder plansaker.
- Arbeide med friluftssaker av regional karakter.
- Verne om allemannsretten.

5.5.2 Deltakere

Midt-Agder Friluftsråd oppgavefelleskap er et samarbeid mellom 11 kommuner; Kristiansand, Lindesnes, Åseral, Vennesla, Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes, Lillesand, Bygland, Valle og Bykle.

Figur 5-4: Deltakerkommuner - Midt-Agder friluftsråd kommunalt oppgavefelleskap

I representantskapet sitter en representant og en vararepresentant fra hver deltakerkommune. Disse velges blant politikere i kommunestyrene. Representantskapet velger en leder og en nestleder. Representantskapet skal blant annet behandle budsjett, regnskap, og inntømne saker. I tillegg velger de styremedlemmer, styrets leder og nestleder, valgkomite og revisor (Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap, 2022).

Fagutvalget er et rådgivende organ som behandler fagsaker og er et forum for samordning og erfaringsutveksling. Utvalget består av ett medlem fra hver kommune, men Kristiansand kan velge to. Fagutvalget ledes av daglig leder.

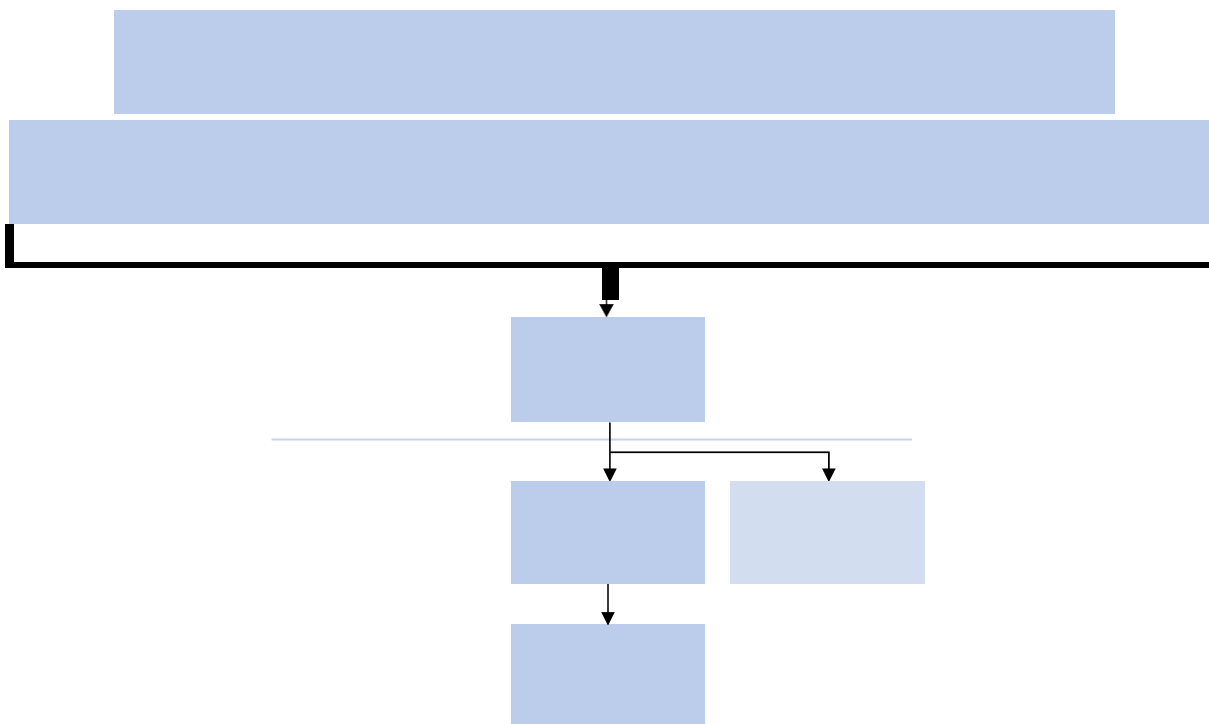
5.5.3 Organisering

Midt-Agder friluftsråd var tidligere organisert som et §27-samarbeid etter den gamle kommuneloven. I løpet av 2022 har det omorganisert samarbeidet til et kommunalt oppgavefelleskap. Den enkelte kommune har like eierandeler i oppgavefelleskapet og like ansvarsandeler for fellesskapet forpliktelser.

Midt-Agder friluftsråd har valgt en noe større organisering enn det som kreves for kommunale oppgavefelleskap. I tillegg til representantskapet har de valgt å ha et styre, daglig leder og fagutvalg.

Styret består av 11 representanter med vararepresentanter, en fra hver deltakerkommune. I styret skal begge kjønn være representert, videre bør det ha en sammensetning og samlet kompetanse som bidrar til å fremme et allsidig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter. Styret fastsetter arbeidsavtale og stillingsbeskrivelse for daglig leder. Daglig leder har det overordnede administrative ansvaret for den daglige driften av Friluftsrådet og personalansvar for de ansatte.

Figur 5-5: Organisering – Midt-Agder Friluftsråd kommunalt oppgavefelleskap

Friluftsrådet er et eget rettssubjekt og fører eget regnskap. Deltakerkommunene betaler et årlig innskudd til Friluftsrådet, som fastsettes på representantskapsmøtet som en sum per innbygger i medlemskommunene. Denne indeksreguleres årlig med kommunal deflator. Det er en minstekontingent for de kommunene hvor tilskudd per innbygger ellers ville gitt et meget lavt tilskuddsbeløp.

5.5.4 Utfordringer

Det kommer frem gjennom intervjuene at det ikke har vært noen store utfordringer knyttet til samarbeidet. Det eneste som pekes på er at styringen av samarbeidet er noe omfattende, med både representantskap, valgkomite, styre og fagutvalg, for en samarbeidsform som egentlig bare krever ett representantskap. For eksempel kan det vurderes hvor hensiktsmessig det er å ha 11 representanter i styret

når det allerede er 11 representanter i representantskapet.

5.5.5 Suksessfaktorer

Det trekkes frem at samarbeidet i seg selv er lystbetont og positivt, og at det fungerer godt. En mulig årsak som trekkes frem er at friluftsliv er et tema som er lett å få politisk interesse og støtte for. Selv om området og tematikken i seg selv ser ut til å bidra til at samarbeidet fungerer godt, pekes det på at kompetanse er en viktig suksessfaktor.

Spisskompetanse hos daglig leder og de ansatte er viktig for å kunne få mest mulig ut av samarbeidet og midlene. En annen suksessfaktor som trekkes frem er at samarbeidet har en relativt liten og lettbeint administrasjon/organisasjon, som styret har tillit til. Dette bidrar til effektiv oppgaveløsning.

6. Interkommunalt selskap

Interkommunalt selskap er en samarbeidsform som reguleres gjennom lov 29.januar 1999 nr.6 om interkommunale selskaper (IKS-loven). IKS-loven ble vedtatt i 1999 og har blitt endret flere ganger, senest i 2021.

6.1 Organisering

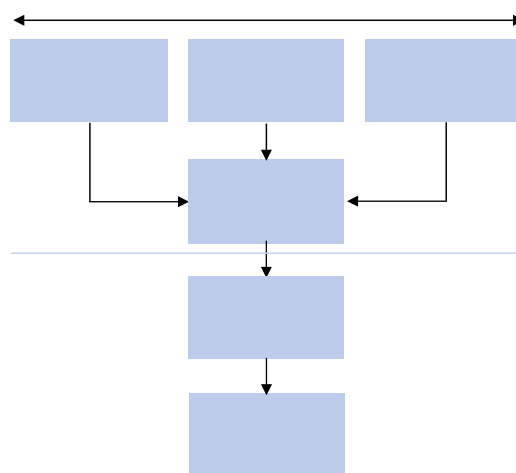
Et interkommunalt selskap (IKS) består av to eller flere deltakere, der deltakere er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskap. Selskapsavtalen skal etter IKS-loven i det minste angi følgende:

- Selskapets foretaksnavn
- Angivelse av deltakerne
- Selskapets formål
- Den kommune der selskapet har sitt hovedkontor
- Antall styremedlemmer
- Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet
- Den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen
- Antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner
- Annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.

Kommunestyret i deltakerkommunene skal velge et representantskap. Representantskapet for det interkommunale selskapet skal være representert med minst én representant fra hver samarbeidsdeltaker. Hvis ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder. Deltakerne i et interkommunalt selskap utøver sin myndighet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet, og behandler selskapets regnskap, budsjett, økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.

Representantskapet velger styret til selskapet. Styret ansetter og følger opp daglig leder og daglig drift av selskapet.

Figur 6-1: Interkommunalt selskap

Hver deltaker har et delvis ansvar for selskapets forpliktelser, og til sammen skal delene utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Den enkelte deltakers ansvar for selskapets forpliktelser tilsvarer deltakerens eierandel i selskapet med mindre annet fremgår i selskapsavtalen.

6.2 Formål

Loven om interkommunale selskaper var ment å erstatte mange av de interkommunale forretningsvirksomhetene som var organisert etter kommunelovens § 27. Den er utformet med sikte på å være et tilbud om en organisasjonsmodell for virksomhet med et visst forretningsmessig preg (Kommunesektorens Organisasjon, 2013). Eksempler på oppgaver som IKSer er tiltenkt er:

- Renovasjon
- Revisjon
- Arkiv
- Havn
- Brann og redning

Ifølge forarbeidene til lov om interkommunale selskaper representerer loven et tilbud til kommunene om en organisasjonsform for kommunal virksomhet hvor det er behov for noe større grad av politisk styring og kontroll enn det aksjeselskapsformen tillater. Samarbeidsformen kan sies å være nokså rigid og fast i formen, sammenlignet med både kommunale oppgavefelleskap og aksjeselskap. Blant annet kan det nevnes at endringer i selskapsavtalen, herunder beslutninger om utvidelse, utelukkelse og oppløsning av et IKS må besluttet av hvert enkelt

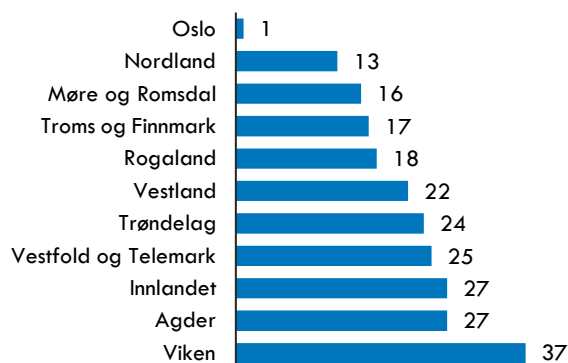
kommunestyre (tilsvarende kan avgjøres av generalforsamlingen i et aksjeselskap, som tilsvarer representantskapet i et IKS). Videre vedtas budsjettet av representantskapet og ikke av styret, som i et aksjeselskap.

6.3 Utbredelse

Deltakelse i interkommunale selskap er utbredt i Norge. En undersøkelse av Samfunnsbedriftene viser at samtlige norske kommuner har eierskap i minst ett interkommunalt selskap (Samfunnsbedriftene, 2022). Det er registrert 227 interkommunale selskap i Norge (Brønnøysundregistrene, 2022b).

Figur 6-2 viser hvor mange registrerte interkommunale samarbeid det er i ulike fylker i Norge. Det er registrert 37 IKS i Viken, 27 i Agder og Innlandet, og henholdsvis 25 og 18 i henholdsvis Trøndelag og Rogaland. Viken er det fylket med flest kommuner, med 51 kommuner.

Figur 6-2: Antall registrerte interkommunale selskap fordelt på fylker

Kilde: Brønnøysundregisteret. Statistikken viser hvor de interkommunale selskapene har hovedkontor.

6.4 Case – Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal

6.4.1 Bakgrunn

Kommuner er underlagt arkivloven, som omfattes av Lov om arkiv (1992). Formålet med arkivloven er å trygge arkiv som har kulturelt eller forskningsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at disse kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelig for ettertiden.

Det er vanlig å løse arkivoppbevaring i et interkommunalt samarbeid, og ikke i den enkelte kjernekommunen. Det kan være flere grunner til dette.

³ Alle kommuner, med unntak av Rindal kommune, ligger i Møre og Romsdal fylke. Rindal kommune ligger i Trøndelag fylke.

Det kreves kompetanse for å håndtere etter arkivloven, og denne kompetansen eksisterer ikke i alle kommuner. Det er også en oppgave som kan dra nytte av stordriftsfordeler, slik at det er mer hensiktsmessig å samarbeide om å løse oppgaven.

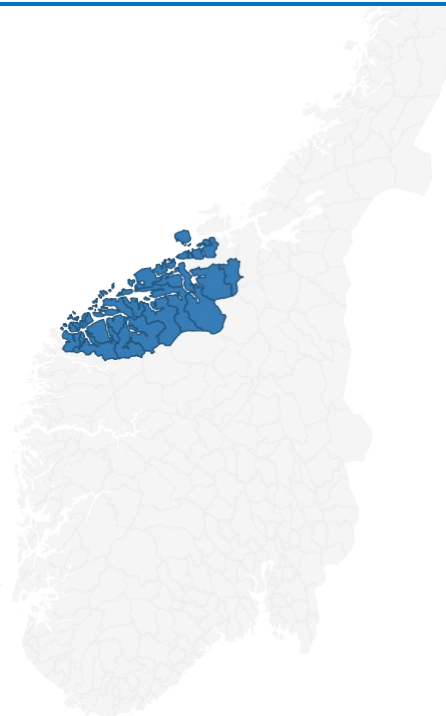
Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (IKA) er et interkommunalt samarbeid som ble opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskap. Selskapet skal arbeide for at arkivmaterieell fra eierne blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål, i samsvar med arkivloven.

Formålet med samarbeidet er todelt. For det første er formålet å følge lov og forskrifter. For det andre er formålet å bedre kostnadseffektiviteten.

6.4.2 Deltakere

Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal er et interkommunalt samarbeid mellom 27 kommuner, samt Møre og Romsdal fylkeskommune.³

Figur 6-3: Deltakerkommuner – Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal

6.4.3 Organisering

Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal er organisert med representantskap, styre, daglig leder og ansatte. I representantskapet er det én representant fra hver eier. Styret består av fire

personlige medlemmer, en styreleder og en ansatt representant. Styret er valgt basert på kompetanse og erfaring. Organiseringen er illustrert i Figur 6-4.

Figur 6-4: Organisering - Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal

Eierandelene følger innbyggertall, og det er derfor noen få relativt store eiere, og mange relativt små eiere. Ålesund kommune har størst eierandel i Møre og Romsdal IKA, med omtrent 18 prosent eierandel. Møre og Romsdal fylkeskommune har en eierandel på omtrent 17 prosent, og Molde kommune har en eierandel på omtrent 9 prosent. Kristiansund, Hustadvika og Ørsta kommune har en eierandel på henholdsvis omtrent 6, 4 og 3 prosent. De øvrige 22 kommunene med eierandel har totalt en eierandel på omtrent 42 prosent.

6.4.4 Utfordringer

Møre og Romsdal IKA forteller at de evner å gjennomføre sitt oppdrag, men de forteller også om utfordringer knyttet til det store antallet deltakere i samarbeidet. Alle endringer som skjer i et IKS skal godkjennes av alle kommuner, og det kan være en lang prosess. Noen prosesser har tatt 7-8 måneder å gjennomføre, fordi enkelte eierkommuner har vært avventende.

Et eksempel på en utfordring de har møtt, er at de nå har vokst seg ut av eksisterende bygg, og skal gjennomføre en byggeprosess. Siden alle kommuner må godkjenne byggeprosessen, skaper det forsinkelser. En annen utfordring knyttet til størrelsen på samarbeidet knytter seg til å samle representanter for tilstrekkelig mange eierkommuner til møter.

6.4.5 Suksessfaktorer

Generelt uttrykker partene vi har snakket med at samarbeidet fungerer etter sin hensikt. En fordel som blir trukket frem er at flere kommuner opplever å få lavere kostnader til arkivtjenester enn det de ville fått om de stod utenfor samarbeidet. Enkelte kommuner som har vurdert å trekke seg ut av samarbeidet har siden besluttet å bli, ettersom de har innsett at det ville være dyrere å løse oppgaven innad i kjernekommunen.

I et interkommunalt selskap er den politiske styringen relativt liten, og samarbeidsformen gir en viss økonomisk frihet for selskapet. I intervjuene blir det trukket frem at dette er positivt for selskapet i seg selv, som dermed får mulighet til å ta beslutninger på grunnlag av virksomhetsmessig effektivitet. En risiko knyttet til avstanden til kommunene er at det kan gå på bekostning av relasjonen til, og tilliten fra, eierkommunene. Foreløpig virker den politiske interessen for det interkommunale samarbeidet om arkiv å ha vært forholdsvis lav, og det synes ikke å ha vært store problemer knyttet til informasjon og tillitt.

I lyset av utfordringene med lite interesse for samarbeidet og de noe lange prosessene trekkes det frem av flere informanter at mer fokus på aktiv eierstyring kan være en mulig suksessfaktor.

7. Aksjeselskap

Organisasjonsformen aksjeselskap er regulert gjennom Lov om aksjeselskaper. I forbindelse med interkommunalt samarbeid snakker vi om aksjeselskaper hvor to eller flere kommuner og/eller fylkeskommuner er blant eierne.

7.1 Organisering

Aksjeselskap er en organisasjonsform som ikke er laget for kommunesektoren, men som kan brukes til utførelsen av visse oppgaver som hører til kommunenes mulige virkeområde. For å stifte et aksjeselskap må det opprettes et stiftelsesdokument. Dette dokumentet skal inneholde informasjon om hvor mange aksjer hver stifter skal ha og hva som skal betales for hver aksje. Stiftelsesdokumentet skal også inneholde selskapets vedtekter, herunder aksjekapitalens størrelse. Aksjeloven gir videre føringer om organisering, egenkapitalen, forsvarlig drift og overdragelse/salg av aksjer (Aksjeloven, 1997).

I et aksjeselskap er det øverste eierorganet en generalforsamling (Figur 7-1). Selskapet ledes av styret og en daglig leder. Eierne kan utøve myndighet gjennom generalforsamlingen, hvor de kan fastsette rammene for styret og daglig leder gjennom vedtekter, instruksjoner og andre regler. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål, vedtekter og innenfor rammene av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt (KS, 2020).

I et aksjeselskap er eierne ikke personlig ansvarlig for selskapets forpliktelser og gjeld, noe som innebærer at selskapets kreditorer ikke kan kreve at aksjeeierne personlig dekker gjelden til selskapet (Aksjeloven, 1997). På så måte har eierne begrenset økonomisk ansvar og risiko. Dette markerer et viktig skille fra IKS, der eierkommunene har et mindre begrenset ansvar.

I tillegg til aksjeloven, regulerer §23-6 i kommuneloven enkelte forhold i interkommunale aksjeselskaper, blant annet knyttet til innsyn, kontroll og revisjon.

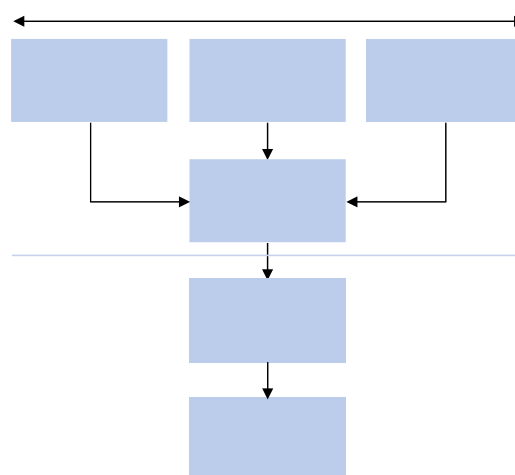
Aksjeselskap ligner på mange måter på IKS, ettersom kommunestyret må drive eierstyring gjennom valg av representanter til generalforsamlingen. Ifølge forarbeidene til lov om interkommunale selskaper representerer loven et tilbud til kommunene om en organisasjonsform for kommunal virksomhet hvor det er behov for noe større grad av politisk styring og

kontroll enn det aksjeselskapsformen tillater. Ifølge Høivik (2005) er det fire hovedgrep i IKS-loven som sikrer større eierinnflytelse i IKS enn i AS:

- Representasjonsreglene har et klart kommunalrettslig preg ved at representantskapsmedlemmene må oppnevnes av kommunestyret. Loven forutsetter videre at hver deltakerkommune er representert ved flere representanter og at kommunestyret har full instruksjonsrett overfor sine representanter. Hver representant har én stemme, med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen.
- Enkelte saker som i aksjeselskaper hører under styrets alminnelige forvaltningsansvar, i et interkommunalt selskap må behandles i representantskapet, eksempelvis budsjett.
- Enkelte funksjoner som i et aksjeselskap ligger til generalforsamlingen, i et interkommunalt selskap lagt til kommunestyret i deltakerkommunene. Dette gjelder først og fremst endringer i selskapsavtalen, og beslutninger om utvidelse, utelukkelse og oppløsning.
- Loven om interkommunale selskaper inneholder enkelte spesielle regler for økonomistyring som ligger tettere opp til kommunelovens økonomibestemmelser, f.eks. krav om økonomiplan.

Høivik påpeker samtidig at aksjeloven er fleksibel, og at kommuner som danner interkommunale samarbeid i form av AS kan vedta tilsvarende bestemmelser som sikrer innflytelse fra enkeltkommuner, som det som ligger i IKS-loven.

Figur 7-1: Aksjeselskap

7.2 Formål

Aksjeloven er som nevnt ikke utformet med tanke på interkommunalt samarbeid, men for

forretningsvirksomhet som genererer inntekt og overskudd. I henhold til kommuneloven §5-4 kan kommunestyret delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre rettssubjekter så langt lovgivningen åpner for det, for saker som gjelder lovpålagte oppgaver. For andre saker kan kommunestyret delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre rettssubjekter. Med andre ord, hvorvidt et kommunalt eid aksjeselskap kan ivareta lovpålagte oppgaver vil være avhengig av en tolkning av den enkelte lov (Leknes, et al., 2013). I praksis brukes formen ofte der det er åpent for privat oppgaveløsning. Organisering i form av aksjeselskap åpner også opp for at private aktører kan delta i samarbeidet. I tillegg gir det mulighet til å skille mellom skjermet og kommersiell virksomhet i selskapet ved for eksempel å danne et konsern med datterselskap. Flexibiliteten i aksjeloven kan også legge til rette for å vedta samarbeid som i større grad styres av flertallsbeslutninger, enn det som kan være vanlig i KS.

7.3 Utbredelse

Det eksisterer begrenset med informasjon og kilder om omfanget av interkommunalt samarbeid organisert som aksjeselskap. Alle aksjeselskap skal registreres i enhetsregisteret i Brønnøysund, som tilsier at det skal være relativt enkelt å kartlegge antallet. Samtidig innebærer dette at man må definere i hvilken grad det anses å være et samarbeid ut ifra eierandeler. To eller flere kommuner kan ha eierandeler i et aksjeselskap, men bare eie noen få prosent, mens private aktører har aksjemajoriteten.

Ifølge SSB var det i 2011 2 528 kommunalt eide foretak hvorav 2 189 var aksjeselskap (SSB, 2011).⁴ Derimot er det usikkert hvor mange av disse som eies av to eller flere kommuner/fylkeskommuner. I Leknes med flere (2013) sin kartlegging av interkommunalt samarbeid finner de 199 interkommunale samarbeid organisert som et aksjeselskap, basert på at kommunene samlet eier mer enn 2/3 av aksjene. Det er usikkert hvor mange flere det er dersom man senker kriteriet om eierandeler til for eksempel mer enn 1/2 av aksjene, men det hadde antageligvis blitt en del høyere. Tidligere kartlegginger viser den vanligste anvendelsen av interkommunale aksjeselskap for virksomheter knyttet til arbeidstrening, energi, samferdsel, næringsutvikling og media/kommunikasjon (Jacobsen, 2022) (Jones, et al., 2021).

7.4 Case: Veas AS

7.4.1 Bakgrunn

For å redusere forurensingen av Oslofjorden fra avløpsutslipp inngikk Oslo, Bærum og Asker et

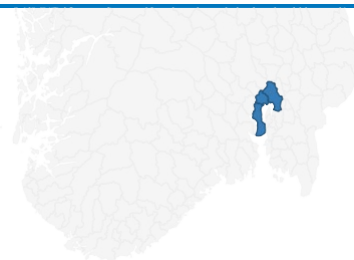
forpliktende samarbeid om å bygge et felles kloakkrenseanlegg, og i 1976 ble Vestfjorden Avløpsselskap (Veas) etablert. Samarbeidet ble først organisert som et §27-samarbeid. I slutten av september 2021 besluttet eierkommunene at Veas skulle endre organisasjonsform til aksjeselskap (fra og med 2022).

Veas driver Norges største renseanlegg. Selskapet forvalter avløpsressursene fra de tre eierkommunene, og driver forskning, utvikling og testing. Selskapet har som ambisjon å skape størst mulig økonomiske verdier av ressursene i avløpsvannet og ta en tydelig rolle i den sirkulære økonomien.

7.4.2 Deltakere/eiere

Veas AS eies av kommunen Oslo, Bærum og Asker (Figur 7-2). Oslo eier 70,5 prosent av aksjene, Bærum eier 21,5 prosent og Asker eier 8,0 prosent.

Figur 7-2: Deltakerkommuner/eiere - Veas AS

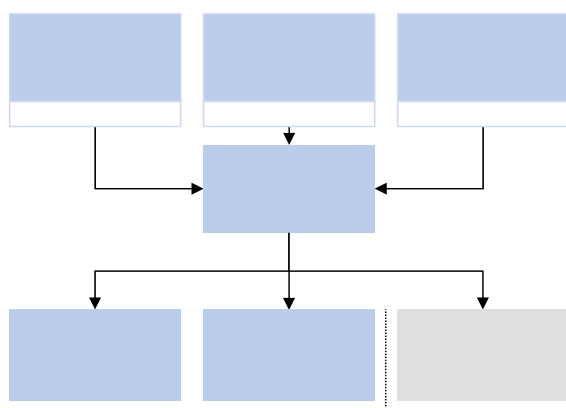

7.4.3 Organisering

Veas er organisert som et konsern med Veas AS som morselskap, og med tre datterselskap (Figur 7-3). Datterselskapene Veas Selvkost AS driver lovpålagt selvkostvirksomhet, mens Veas Marked AS driver konkurranseutsatt virksomhet. Veas Næringspark AS er et selvkostselskap som forvalter arealer for Veas-konsernet.

⁴ Statistikken opphørte etter 2011

Figur 7-3: Konsernstruktur Veas AS

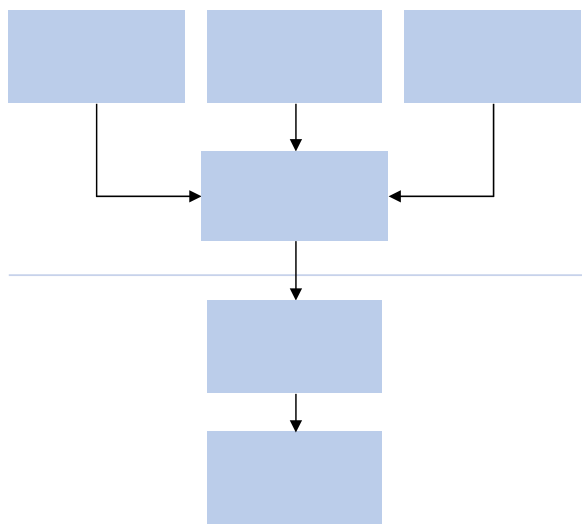

Generalforsamlingen i Veas AS er konsernets øverste organ, og det er gjennom generalforsamlingen og valg av styre eierne kan utøve sin myndighet og styring (Figur 7-4). Beslutninger i generalforsamlingen avgjøres ved enstemmighet.

Generalforsamlingen velger en valgkomité bestående av ett medlem foreslått av hver av partene. Valgkomiteen skal i samråd med partene søke å oppnå et konsernstyre med riktig kompetanse og erfaring, samt kjønnsbalanse. Konsernstyret består av 7 aksjonærvalgte medlemmer, i tillegg til 2 medlemmer som velges av de ansatte.

Konsernsjefen i selskapet står for den daglige ledelsen i henhold til de instruks, retningslinjer og pålegg generalforsamlingen og konsernstyret har gitt, samt innenfor aksjelovens regler.

Figur 7-4: Organisering - Veas AS

7.4.4 Utfordringer

En utfordring som nevnes i samarbeidet er at prosesser som forutsetter beslutninger fra eierne tar lang tid. En årsak til tidsbruken kan være ulik styringsform i eierkommunene. Mens Bærum og Asker har en formannskapsmodell, har Oslo en parlamentarisk modell. Denne ulikheten trekkes frem som utfordrende av enkelte informanter.

7.4.5 Suksessfaktorer

Ifølge informantene er Veas et godt samarbeid. Overgangen til aksjeselskap har skjedd ganske nylig, og de har derfor ikke omfattende erfaring med selskapsformen. Det påpekes likevel at det ser ut til å fungere godt og etter sin hensikt.

Det er begrenset mulighet for politisk styring i et aksjeselskap. God eierstyring og forståelse av rollen trekkes derfor frem av informantene som viktig for å få til et godt samarbeid gjennom denne organisasjonsformen. Både Asker og Bærum har egne eierseksjoner i kommunen som utarbeider eierstrategier og eierskapsmeldinger for selskapene kommunene har eierskap i. I Oslo er det Byråd for miljø og samferdsel som etter fullmakt utøver eierskapet av Veas.

Eierkommunene utformer i samarbeid en felles overordnet eierstrategi som blant annet fastsetter eiernes prinsipper for god eierstyring av selskapet og hvordan de vil utøve sitt eierskap. Denne strategien gjennomgås og vedtas i byrådet og kommunestyrene hvert fjerde år.

Riktig kompetanse i styret og hos konsernsjef trekkes frem som en svært sentral suksessfaktor.

Eierkommunene har nedfelt i aksjonæravtalen at de skal ha en valgkomité som skal forelå kandidater til styret. Valgkomiteens arbeid skal følge retningslinjene fra generalforsamlingen, herunder at de skal søke å oppnå et styre med komplementære faglig, forvaltningsmessig og forretningsmessig erfaring og kompetanse. I tillegg skal styret ha kompetanse om de politiske prosessene i eierkommunene.

8. Interkommunalt politisk råd

Interkommunalt politisk råd er en av de nye samarbeidsformene i kommuneloven.

Samarbeidsformen er laget for politiske samarbeid på tvers av kommunegrenser, og skal erstatte de tidligere regionrådene.

8.1 Organisering

Interkommunalt politisk råd er regulert i kommuneloven kapittel 18 (Kommuneloven, 2018). To eller flere kommuner (eller fylkeskommuner) kan gå sammen og opprette et interkommunalt politisk råd. Ved opprettelse av et slikt råd har loven følgende to krav; en skriftlig samarbeidsavtale og et representantskap. Den skriftlige samarbeidsavtalen skal fastsette:

- Rådets navn, som må inneholde ordene «interkommunalt politisk råd»
- Om rådet er et eget rettssubjekt
- Hvor mange medlemmer den enkelte deltaker skal ha i representantskapet
- Hvilke saker rådet skal kunne behandle
- Hvilken myndighet som er lagt til rådet
- Den enkelte deltakers eierandel i rådet og ansvarsandel for rådets forpliktelser hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen
- Hvordan deltakerne kan tre ut av rådet
- Hvordan rådet skal oppløses, herunder hvem som har ansvaret for oppbevaring av rådets arkiver etter rådet er oppløst

Representantskapet er det øverste organet i et interkommunalt politisk råd, og er et folkevalgt organ (Figur 8-1). Alle deltakere i rådet skal være representert i representantskapet med minst ett medlem. Medlemmene velges av kommunestyret eller fylkestinget, og det skal være minst like mange varamedlemmer. Hvis ikke annet er fastsatt i samarbeidsavtalen velges medlemmene og varamedlemmene for fire år, videre velger representantskapet selv sin leder og nestleder.

Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av rådet, for eksempel et styre, arbeidsutvalg og administrasjon. Dette er ikke lovpålagt. Rådet har ubegrenset økonomisk ansvar, men begrenset til deltakerens andel av rådet forpliktelser.

Et interkommunalt politisk råd kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Likevel kan det gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Figur 8-1: Interkommunalt politisk råd

8.2 Formål

Samarbeidsmodellen er ment for organisering av politisk samarbeid, altså ikke tjenesteproduksjon. Overordnet ser det ut til at den viktigste rollen for et interkommunalt politisk råd er å fremme politiske saker med felles interesse for alle deltakerne i samarbeidet. Oppgaver som typisk tillegges interkommunale politiske råd er å:

- Drive utviklingsarbeid innenfor samfunns- og næringspolitikk.
- Utarbeide rådgivende strategier for regionen.
- Være pådriver og kontaktpunkt for utvikling i regionen, herunder synliggjøre regionen som attraktivt boområde, arbeidsmarked og turistformål.
- Drive interessepolitisk aktivitet, herunder å avgi høringsuttalelser.

I tillegg har samarbeidsformen hjemmel til å håndtere tilskuddsordninger.

8.3 Utbredelse

Som nevnt er interkommunalt politisk råd en av de nye samarbeidsformene i kommuneloven. Samarbeidsformen er ment å ta over for de tidligere «regionrådene».

NIVI Analyse gjorde i 2018 en kartlegging av fungerende regionråd, og fant 66 operative regionråd (Vinsand, 2018). Det forventes at tilnærmet lik alle disse vil omdannes til interkommunale politiske råd. I tillegg er det enkelte interkommunale samarbeid som ikke ble definert som regionråd i kartleggingen til NIVI analyse, men som vi i dag vet er organisert som interkommunale politiske råd, blant annet Osloregionen interkommunale politiske råd. På

bakgrunn av dette anslår vi at det snart vil være rundt 65-70 interkommunale politiske råd i Norge.⁵

Figur 8-2: Deltakerkommuner - Vest-Finnmark Interkommunale politiske råd

8.4 Case: Vest-Finnmark Interkommunale politiske råd

8.4.1 Bakgrunn

Vest-Finnmark Interkommunale politiske råd ble opprettet på slutten av 90-tallet. Tidligere var samarbeidet organisert som et regionråd, men ble omdannet til et interkommunalt politisk råd etter den nye kommuneloven i 2020.

Formålet med rådet er samarbeid om samfunns- og næringsutvikling, tjenestetilbud og politisk påvirkning. Dette gjøres gjennom utvikling og arbeid med store og små prosjekter som involverer medlemskommunene, samt aktører utenfor regionen (Vest-Finnmark interkommunale politiske råd, 2020). Rådet skal bidra til at aktuelle viktige politiske temaer settes på dagsorden i regionen gjennom jevnlig møter- og arrangement. Saksområdene er dynamiske og vil endres over tid. Da deltakerkommunene utgjør en stor kyst- og fiskeregion står ofte saker knyttet til denne næringen sentralt. I tillegg har det vært fokus på saker knyttet til transport og samferdsel, og styrking av grunnlaget for arbeidsplasser.

8.4.2 Deltakere

Deltakerne i Vest-Finnmark Interkommunale politiske er Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger (Figur 8-2). Rådet dekker omtrent halve kystlinjen og en tredjedel av arealet i Finnmark.

8.4.3 Organisering

Vest-Finnmark-rådet er et eget rettssubjekt.

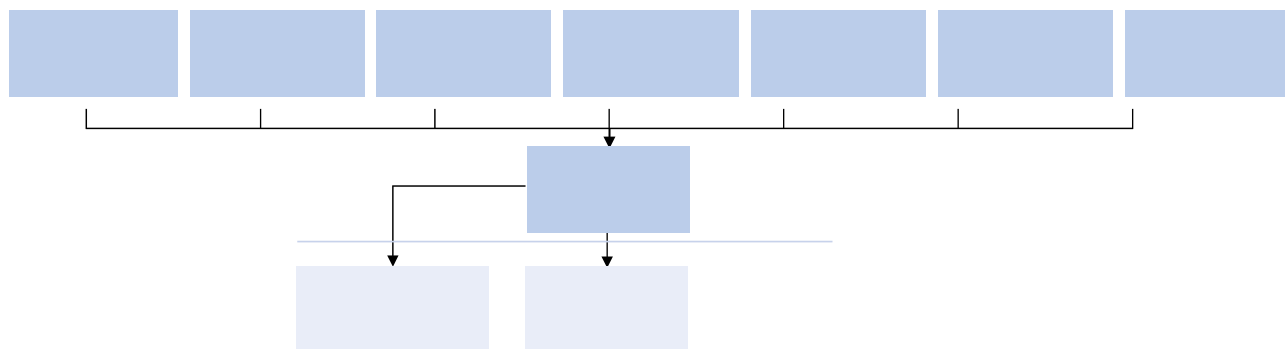
Representantskapet består i dag av ordfører i deltakerkommunene, samt en folkevalgt representant fra kommunene Alta og Hammerfest.

Representantskapet velger en leder og nestleder hvert andre år. Rådet har også et sekretariat ledet av daglig leder, samt et arbeidsutvalg bestående av leder og nestleder i rådet (Figur 8-3).

Ordførerne har møte-, tale-, forslags- og stemmerett, mens øvrige folkevalgte og daglig leder har møte-, tale- og forslagsrett. Vedtak og avgjørelser fattes på bakgrunn av flertallsprinsippet.

Det økonomiske ansvaret fordeles som følgende mellom medlemskommunene: Hver kommune legger inn 50 000 kroner i grunnkapital, deretter toppfinansieres budsjettet ved at 50% fordeles likt mellom kommunen og resterende 50% fordeles på grunnlag av folketall.

Figur 8-3: Organisering - Vest-Finnmark Interkommunale politiske råd

⁵ Alle regionrådene som var organisert etter gamle §27 må omgjøres til et interkommunalt politisk råd etter overgangsreglene i kommunelovens (2018) §31-2. I tillegg legger KDD til grunn at regionråd som ikke er organisert

etter gamle §27 er forpliktet til å omdanne seg til et

interkommunalt politisk råd (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2019). Kommunene har fire år på seg fra lovens ikrafttredelse til å omdanne samarbeidene sine, altså innen høsten 2023.

8.4.4 Utfordringer

Rådet jobber som nevnt med saker som omfatter regionen som helhet, herunder utarbeides det blant annet en rekke høringsuttalelser. Samtidig vil det være saker hvor de lokale behovene og hensynene i den enkelte kommune er svært ulike, slik at det å få innspill direkte fra den enkelte kommune i stedet for rådet vil være viktig. En utfordring som trekkes frem i den sammenheng er når statlige aktører bruker rådet som en «snarvei» for å få innspill og uttalelser om saker der det ville vært mer riktig å be om uttalelser fra de enkelte berørte kommunene. Dette kan være spesielt uheldig dersom det i tillegg settes korte tidsfrister slik at representantene i rådet ikke rekker å ta det opp med kommunestyret.

8.4.5 Suksessfaktorer

Vest-Finnmark interkommunale politiske råd er ifølge våre informanter et velfungerende interkommunalt politisk råd. En viktig suksessfaktor som trekkes frem er at de som sitter i rådet prioriterer å aktivt delta og setter av tid til dette. Videre understrekes det at det er veldig viktig at administrasjonen i rådet er kompetent, og at det er en daglig leder som tar initiativ og driver prosessene fremover.

Tillit understrekes også som en viktig faktor for å at samarbeidet fungerer godt. I Vest-Finnmark interkommunale politiske råd er det store forskjeller på innbyggertall, ressurser og areal mellom deltakerkommunene. Å sørge for at alle blir sett og hørt er derfor viktig.

8.5 Case: Region Kristiansand Interkommunale politiske råd

8.5.1 Bakgrunn

Region Kristiansand har historie helt tilbake til 1990. Det opprinnelige samarbeidet ble formalisert i 1996 etter §27 i den daværende kommuneloven. Samarbeidet var da mellom Birkenes, Lillesand, Vennesla, Kristiansand, Søgne og Songdalen, og het Knutepunkt Sørlandet. Etter prosessen rundt kommunereformen ble det bestemt at samarbeidet skulle endre strategisk fokus og skifte navn til Region Kristiansand fra 2018 (Region Kristiansand interkommunale politiske råd, 2022). Fokus i Region Kristiansand skulle fra da være felles politiske saker og politikkutvikling. Samarbeidet har som mål å knytte regionen sterkere sammen, fremme politiske saker med felles interesse for kommunene i regionen, og samordne administrativt interkommunalt samarbeid mellom deltakerkommunen. Vedtektene ble tilpasset den nye kommuneloven og samarbeidet ble etablert som interkommunalt politisk råd fra 2022.

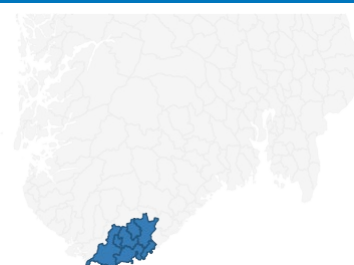
Region Kristiansand har en handlingsplan som utarbeides hvert andre år og inneholder ulike satsningsområder. Satsningsområdene er i dag som følger:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø
- Infrastruktur

8.5.2 Deltakere

Region Kristiansand Interkommunale politiske råd er et samarbeid mellom Kristiansand, Birkenes, Iveland, Lillesand, Lindesnes og Vennesla (Figur 8-4).

Figur 8-4: Deltakerkommuner - Region Kristiansand Interkommunale politiske råd

8.5.3 Organisering

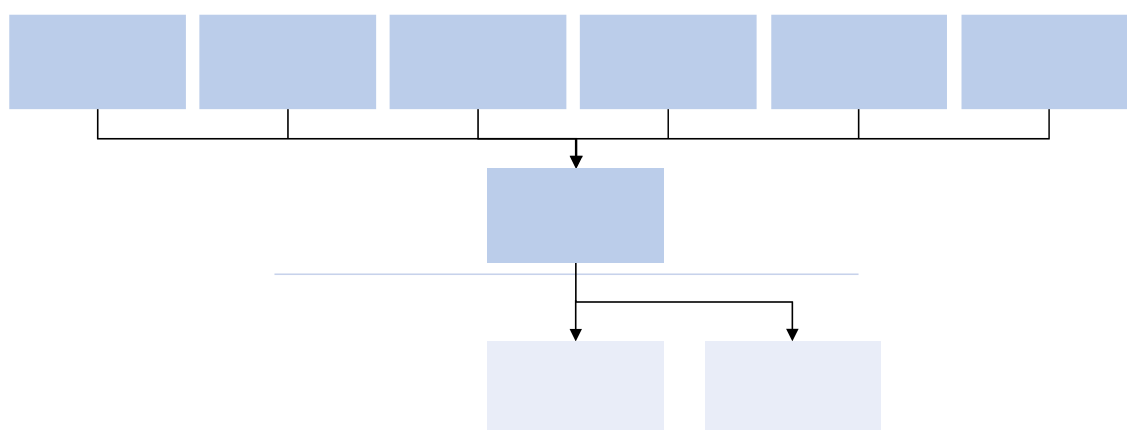
Region Kristiansand interkommunale politiske råd er eget rettssubjekt. Rådet ledes av representantskapet. Per oktober 2022 består representantskapet av de fungerende ordførerne i hver deltakerkommune. De respektive varaordførere er vararepresentanter. Representantskapet velger en leder og en nestleder, som velges for 4 år (Region Kristiansand interkommunale politiske råd, 2022).

Rådet skal ha en daglig leder som ansettes av representantskapet. Daglig leder har ansvaret for å ivareta den daglige ledelsen av rådet, og for at oppgaver utføres i overensstemmelse med vedtak fattet av representantskapet og kommunaldirektørutvalget.

Medlemmene i representantskapet har møte-, tale-, forslags- og stemmerett. Vedtak gjøres med vanlig flertall av de stemmer som er avgitt, og står stemmetallet likt avgjør leders stemme. Daglig leder har tale- og forslagsrett i kommunedirektørutvalgets møter.

Fylkesordføreren, fylkeskommunedirektør og Statsforvalter i Agder inviteres til rådsmøtene.

Figur 8-5 Organisering - Region Kristiansand Interkommunale politiske råd

Alle deltakerkommunene bidrar med en årlig medlemskontingent, hvor 30 prosent av kontingenten er lik for alle kommuner og 70 prosent av kontingenten fastsettes på grunnlag av folketall. Beløpet fastsettes for minimum 1 år av gangen og må godkjennes av kommunestyrene. I tillegg kommer direkte finansiering av prosjekter som hver enkelt kommune selv prioriterer å være med på.

8.5.4 Utfordringer

Det har ikke vært noen store utfordringer eller uenigheter i Region Kristiansand interkommunale politiske råd. Det var en reell diskusjon i rådet når det skulle bestemmes om de skulle satse mest regionalt eller nasjonalt. Altså om rådet skulle fokusere på politikkutforming og påvirkning regionalt blant annet opp mot fylkeskommunen, eller om de skulle jobbe mer mot det nasjonale og prøve å påvirke sentrale politikere. De ble enige om å jobbe både regionalt og nasjonalt, men hovedsakelig nasjonalt.

En utfordring som nevnes er møteoffentligheten i interkommunale politiske råd. I enkelte saker har media rukket å blåse opp og tatt ting ut av sammenheng før man har rukket å diskutere seg gjennom saken. Dette gjør at enkelte ikke ønsker å bruke rådet til å diskutere sensitive temaer.

8.5.5 Suksessfaktorer

Ifølge våre kilder er Region Kristiansand interkommunale politiske råd et godt samarbeid, og det pekes på flere ulike grunner til dette.

Deltakerne i samarbeidet har brukt tid på å bli kjent, bygge relasjoner og et godt team. I tillegg trekkes opplæring frem som svært viktig, da folkevalgte og administrativt ansatte ofte har svært ulik bakgrunn og forutsetning for å forstå hva rådet jobber med og hvordan det gjøres. Siden rådet stort sett jobber med langsiktige satsninger og prosjekter, har rådet satset

på overføring av kompetanse og tidlig involvering av nye folkevalgte.

Et annet element som trekkes frem som en suksessfaktor for at samarbeidet går så godt er en daglig leder med kompetanse og drivkraft. Det pekes også på at det jobbes ut fra en gjennomarbeidet strategi og handlingsplan, slik at alle er enige om hva rådet jobber mot.

Sammenlignet med samarbeid om tjenesteproduksjon, hvor resultatet enklere kan synliggjøres, er det ikke opplagt hvordan man skal fremheve nytten av arbeidet som gjøres interkommunale politiske råd. Region Kristiansand er opptatt av å synliggjøre hva regionrådet driver med og hvorfor et slikt samarbeid er viktig. Resultatrapporteringen i samarbeidet ivaretas blant annet ved at arbeidsutvalget følger opp handlingsplanen og evaluerer måloppnåelsen og kommuniserer denne til deltakerne i samarbeidet. Videre legger samarbeidet vekt på at representantene i rådet deler resultatene med sine kommunestyre, samt at rådet i seg selv gjør seg synlig.

En annen suksessfaktor som pekes på er at kommunerepresentantene har vært opptatt av å løfte regionen som helhet og av å støtte områdene som trenger det.

9. Råd for velfungerende interkommunale samarbeid

På grunnlag av funnene i vår kartlegging og funn fra tidligere studier har vi formulert følgende råd: 1) Vurdere om det er mest hensiktsmessig å løse oppgaven i kjerne-kommunen eller i et samarbeid, 2) Se samarbeid i sammenheng og velg rett samarbeidspartnere, 3) Velg en samarbeidsform som egner seg for oppgaven og samarbeidspartnerne, 4) Folkevalgte, kommune- og samarbeids-administrasjon bør engasjere seg positivt for samarbeidet

9.1 Råd 1: Vurdere om det er mest hensiktsmessig å løse oppgaven i kjernekommunen eller i et samarbeid

For å kunne vurdere oppgaveløsning, samarbeidsmuligheter og jobbe for å få til velfungerende samarbeid, er det viktig å ha en god forståelse for hva som kan sies å være «velfungerende». På grunnlag av formålsparagrafen i kommuneloven⁶ og funn fra tidligere utredninger om interkommunale samarbeid, bør samarbeid etter vårt syn helst ivareta følgende hensyn for å kunne sies å være velfungerende:

1. Lokalpolitisk styring og kontroll
2. Effektivitet, herunder tilfredsstillende lovmessige krav, sikre kvalitet og kostnadseffektivitet
3. Konsekvenser for kommunen som helhet/restkommunen

Mål om lokalpolitisk styring og kontroll

Ivaretagelse av hensyn til lokalpolitisk styring og kontroll innebærer at befolkningen og folkevalgte skal ha tilstrekkelig informasjon om, og innflytelse over, interkommunale samarbeid.

Mål om effektivitet, herunder tilfredsstillende lovmessige krav, sikre kvalitet og kostnadseffektivitet

Videre bør samarbeidets vellykkethet vurderes utfra i hvilken grad de fører til bedre måloppnåelse (tilfredsstillende av lovmessige krav og forventninger til kvalitet) og lavere kostnader for en gitt måloppnåelse

⁶ Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det

(kostnadseffektivitet). Hensynet til effektivitet, i form av bedre utnyttelse av fagkompetanse og bedre rekrutteringsmuligheter, er ifølge IRIS (2013) kommunenes viktigste motiv for å inngå i interkommunale samarbeid. Først i annen rekke vektlegges rimeligere og mer varierte tjenester. I mange tilfeller tas innsparingsmulighetene ut i økt tjenestekvalitet og bredere tjenestetilbud.

Hensyn til kommunen som helhet/restkommunen

Et interkommunalt samarbeid og dets effekt kan ikke bare sees isolert sett, da det vil påvirkes av og påvirke annen aktivitet i kommunene. Kommunene må prioritere ulike formål, og i interkommunale samarbeid i større grad låse midler over lengre tid, sammenlignet med aktiviteter innad i kjernekommunen. Et interkommunalt samarbeid må derfor også vurderes utfra påvirkningen på restkommunen, både negativ og positiv. Eksempler på negativ påvirkning kan være at samarbeid reduserer administrasjonens og kommunestyrets innsikt i oppgaven, noe som kan redusere deres evne til å prioritere mellom oppgaven det samarbeides om og andre oppgaver. Eksempler på positiv påvirkning kan være at samarbeidet avlastar både administrasjonen og kommunestyret i en kommune og gjør dem i stand til å løse andre oppgaver på en bedre måte.

Vurdering av samarbeid opp mot oppgaveløsning i kjernekommunen/egenregi

Sett opp mot de tre målene for velfungerende oppgaveløsning, vil det å løse oppgaven i kjernekommunen normalt være det som gir best forutsetninger for å nå to av målene, nemlig lokalpolitisk styring og kontroll, samt konsekvenser for kommunen som helhet/restkommunen. Ved oppgaveløsning i kjernekommunen er det en klar delegering av makt fra velgerne til kommunestyret og videre til administrasjonen. Ved misnøye knyttet til kvalitet, kostnader eller andre forhold vil det være enkelt for velgerne å stille politikerne til ansvar for det de ikke er fornøyde med, noe som kan være viktig både for demokratisk styring og for effektivitetskontroll i det som ofte er offentlige monopol. Videre gir oppgaveløsning i kjernekommunen gode forutsetninger for å ta hensyn til konsekvenser av en oppgaveløsning for kommunen som helhet/restkommunen, ettersom kommunedirektøren og medlemmer av kommunestyret kan vurdere kommunenes organisering under ett og foreslå nødvendige endringer i finansiering og organisering

nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard (Kommuneloven, 2018).

mv. av hensyn til helheten. Disse forholdene kan være viktige årsaker til at oppgaveløsning i kjernekommunen forblir standarden i norske kommuner. Dette kan også sees i sammenheng med det såkalte nærhetsprinsippet, som innebærer at saker skal avgjøres på lavest mulig beslutningsnivå.

Når interkommunale samarbeid brukes i omfattende grad for flere typer oppgaver er grunnen i hovedsak at det kan gi bedre oppnåelse av målet om effektivitet (kvalitet og kostnader). Flere kommuner velger å inngå i interkommunale samarbeid fordi:

- De ikke evner å løse oppgaven på en kvalitativ god måte alene, for eksempel fordi
 - De sliter med å skaffe kvalifisert personell
 - Små forhold gjør objektiv saksbehandling vanskelig
 - Geografiske forhold gjør at kommunen mangler ressurser innenfor egne kommunegrenser (eksempelvis drikkevann)
- Kommunens størrelse i folketall er for liten til å sørge for kostnadseffektiv oppgaveløsning, på grunn av stordriftsfordeler. Stordriftsfordeler kan blant oppnås gjennom deling av utstyr, ledelse og vaktordninger. Stordriftsfordeler oppnås også ved at større innbyggergrunnlag reduserer den prosentmessige svingningen i etterspørsel etter en del tjenester, for eksempel krisesenter og barnevern.

Kommuner som ser et forbedringspotensial ved å løse oppgaver i fellesskap vil ofte være interessert i interkommunale samarbeid, ettersom kvalitative eller økonomiske gevinster kan oppveie for eventuelle ulemper samarbeidet medfører for rest-kommunen eller for demokratisk styring og kontroll. På grunnlag av dette vil vi forvente at små kommuner oftere enn store kommuner vurderer at de kvalitative og økonomiske fordelene av samarbeid overveier eventuelle ulemper i form av redusert demokratisk styring og kontroll, samt konsekvenser for rest-kommunen. Grunnen er at store kommuner oftere vil kunne løse oppgaven godt og på en økonomisk effektiv måte med eget innbyggergrunnlag og/eller flateinnhold.^{7,8}

⁷ I en del tilfeller vil større kommuner likevel inngå i et stort antall samarbeid med flere mindre, tilgrensende kommuner, for å hjelpe sistnevnte med å løse oppgaven på kvalitativ god og/eller økonomisk effektiv måte, selv om det ikke gir bedre kvalitet eller økonomi for den større, sentrale kommunen

9.2 Råd 2: Se samarbeid i sammenheng og velg rett samarbeidspartnere

Når en kommune har vurdert at samarbeid er hensiktsmessig for en oppgave, er neste steg å vurdere hvilke kommuner det kan være aktuelt å samarbeide med om oppgaven. Aktuelle samarbeidspartnere vil nesten alltid være andre kommuner. Fylkeskommuner har ikke samme oppgaveansvar som kommunene og vil derfor normalt ikke være naturlige samarbeidspartnere, med unntak av for samarbeid om administrative oppgaver som arkiv og innkjøp, samt enkelte tekniske oppgaver som kan være felles på tvers av forvaltningsnivå, som IKT.

Når en kommune skal vurdere hvilke kommuner den bør samarbeide med om en konkret oppgave, kan den se hen til anbefalingene som Dag Ingvar Jacobsen har gitt i boken *Interkommunalt samarbeid i Norge 2. utgave* (Jacobsen, 2022). På grunnlag av en systematisk gjennomgang av forskningen på feltet, oppsummerer Jacobsen blant annet følgende suksessfaktorer for interkommunale samarbeid:

- Kommuner som har en historie som inneholder samarbeid over lengre tid og på flere områder, er også kjennetegnet av bedre samarbeid.
- Jo likere kommunene er, desto bedre samarbeid. Samarbeid som kjennetegnes av betydelig asymmetri i befolkningsmengden vil oftere oppleves som dårligere.
- Jo færre samarbeidspartnere, desto større sannsynlighet for et godt samarbeid.

I tillegg til nevnte forhold har vi gjennom denne undersøkelsen funnet eksempler på at valget av kontorkommune/senteret for samarbeidet er av betydning for hvor vellykket samarbeidet blir. Dette gjelder både for samarbeid i form av vertskommunesamarbeid, kommunalt oppgavefellesskap og IKS, samt andre samarbeidsformer. Det er viktig at kommunen som blir valgt som vertskommune eller senter for oppgavefellesskapet/IKSet har mulighet til å rekruttere arbeidskraft med den nødvendige kompetansen for å løse oppgaven på en god måte.

⁸ En annen måte å sørge for kvalitativ og økonomisk god oppgaveløsning der dagens kommune størrelse vurderes å være uegnet, og samtidig ta hensyn til demokratisk styring og kontroll, samt restkommunen, kan være kommune-sammenslåing. Denne løsningen er ikke blitt vurdert som en del av denne utredningen om interkommunale samarbeid.

9.3 Råd 3: Velg en samarbeidsform som egner seg for oppgaven og samarbeidspartnerne

9.3.1 Relevante forhold for valg av samarbeidsform

Når en kommune har vurdert at samarbeid kan være egnet for en viss oppgave, og funnet relevante samarbeidspartnere, bør samarbeidspartnerne sammen vurdere hva slags samarbeidsform som egner seg for dem og oppgaven de ønsker å løse i fellesskap. I valget av samarbeidsform bør samarbeidspartnerne først vurdere hvilke samarbeidsformer som er tillatt for oppgaven, etter kommuneloven og annen lovgiving. Deretter bør de vurdere hvilken samarbeidsform som best bidrar til å nå målene om:

- Lokalpolitisk styring og kontroll
- Effektivitet, herunder tilfredsstillende lovmessige krav, sikre kvalitet og kostnadseffektivitet
- Konsekvenser for kommunen som helhet/restkommunen.

9.3.2 Vurdering av hvilken samarbeidsform som best bidrar til å sikre lokalpolitisk styring og kontroll

Behovet for å sikre lokalpolitisk styring og kontroll vil variere avhengig av oppgaven og av samarbeidspartnerne. Dersom det klart utfra lover eller naturgitte forhold hvordan en oppgave må løses, kan det være mindre behov for samarbeidsformer som sikrer politisk styring fra samtlige kommuner. Det samme kan sies om samarbeid der politiske, administrative og økonomiske forhold gjør at samtlige kommuner har samme prioriteringer og mål. I tilfeller der en kommune forventer at en annen kommune alltid vil velge likt som det den selv ville gjort, vil det være enklere å overlate oppgaven til et vertskommunesamarbeid i den andre kommunen. Gode nettverk mellom samarbeidskommunene, som kan sikre uformell kontroll og innflytelse fra samarbeidskommuner i vertskommunesamarbeid, kan også redusere behovet for formelle fora for representasjon. I samarbeid der oppgaven kan utføres ulikt avhengig av lokalpolitiske ønsker, der kommunene har ulik politisk ledelse og økonomi, og der kommunene ikke kan regne med styring gjennom uformelle kanaler, kan det være økt behov for formalisering som sikrer lokalpolitisk styring og kontroll fra alle samarbeidspartnerne.

9.3.3 Vurdering av hvilken samarbeidsform som best bidrar til å effektiv tjenesteytelse, herunder tilfredsstillende lovmessige krav, sikre kvalitet og kostnadseffektivitet

Hensynet til effektivitet i samarbeidet selv har også betydning for valg av samarbeidsform. I denne vurderingen bør kommunene blant annet vurdere hvilken samarbeidsform som gir:

- Mulighet for å tilfredsstillende lovmessige krav og sikre kvalitet
- Lavest administrasjons/transaksjonskostnader
- Best forutsetninger for økonomisk optimal organisering

Administrasjons/transaksjonskostnader inkluderer alle kostnader til informasjonsutveksling, møter, styring, kontroll og rapportering med videre. De formaliserte samarbeidsformene varierer betydelig i hvor omfattende de er med tanke på disse forholdene. Administrativt vertskommunesamarbeid/vertskommunesamarbeid uten felles politisk nemnd kan kanskje sies å være den enkleste/minst byråkratiske samarbeidsformen, sammen med kommunalt oppgavefellesskap. Kommunalt oppgavefellesskap kan også være en enkel samarbeidsform, i tilfellene der det kun er et representantskap mellom kommunestyrene og administrasjonen. IKS krever mer organisering og administrasjonskostnader, men denne samarbeidsformen kan til gjengjeld legge til rette for økonomisk optimal organisering av oppgaven selv, ved å holde virksomheten på armlengdes avstand fra kommunestyre og kommunedirektør. For samarbeid om mindre oppgaver vil det normalt være viktigere å fokusere på å begrense administrasjonskostnader enn for større samarbeid, der gevinstene av økonomisk optimal tilpasning kan være større. For eksempel brukes både vertskommunesamarbeid og IKS brukes til organisering av interkommunale brann- og redningsvesen.⁹ Vertskommunesamarbeid brukes gjennomgående oftere for mindre samarbeid om brann og redning, med færre samarbeidspartnere. IKS brukes for større samarbeid med flere samarbeidspartnere.

9.3.4 Vurdering av hvilken samarbeidsform som er best for kommunen som helhet/restkommunen

Til slutt bør samarbeidspartnerne vurdere hvilken samarbeidsform som gir best mulighet for omprioritering av midler mellom samarbeidet og andre oppgaver i rest-kommunen over tid. En typisk utfordring som pekes på ved interkommunale samarbeid er at administrasjonen og politisk ledelse mister informasjon og dermed kontroll over oppgaven og samarbeidet. Følgelig begrenses dermed evnen til å vurdere budsjettmessige endringer for oppgaven

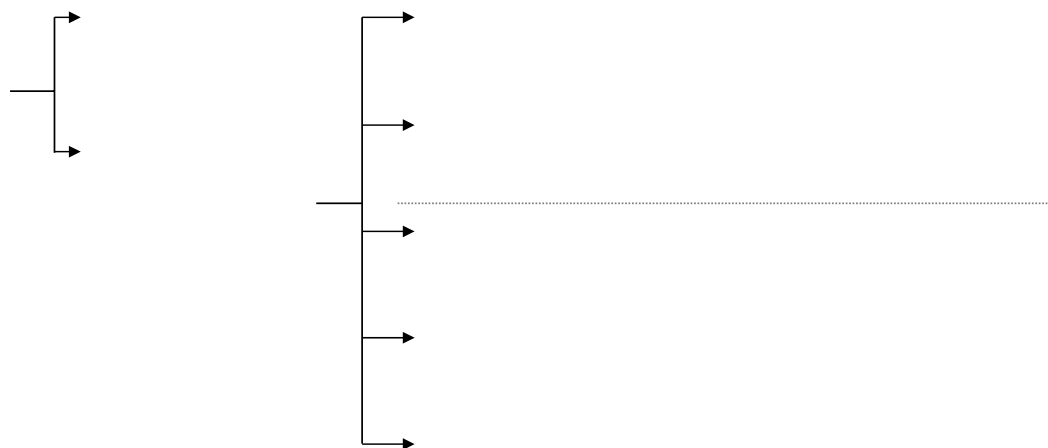
⁹ Kommunalt oppgavefellesskap er også en aktuell samarbeidsform for brann- og redningsvesen.

som utføres i samarbeidet, opp mot budsjettmessige endringer i andre deler av kommunen. Her kan det hevdes at særlig vertskommunesamarbeid, men også kommunale oppgavefellesskap, normalt legger bedre til rette for tilpasninger av samarbeidet til rest-kommunens behov enn det interkommunale selskap gjør, hvert fall for kommunen som er vertskommune, ettersom avstanden til kommunestyret er kortere.

9.3.5 Sammenligning av samarbeidsformer

I Figur 9-1, på neste side, oppsummerer vi hvilke samarbeidsformer som er mest aktuelle å vurdere, avhengig av oppgaven som skal løses og deltakerne i samarbeidet.

Figur 9-1: Valg av samarbeidsform avhengig av oppgaven, deltakerne og deltakernes ønsker

Kilde: Oslo Economics. I tillegg til disse samarbeidsformene er samvirke og avtalefestede, ikke formaliserte samarbeid aktuelle

Enkelte av samarbeidsformene er mer nærliggende å sammenligne og vurdere når man skal inngå et interkommunalt samarbeid enn andre. Interkommunalt politisk råd skiller seg ganske tydelig fra de andre samarbeidsformene med tanke på tiltenkt bruk og formål og er ikke relevant å vurdere opp mot andre former. Derimot kan det være mindre klart hva man skal velge blant de andre samarbeidsformene, i tilfellene der loven ikke setter grenser. I de neste avsnittene vil vi gi noen betraktninger på valget mellom følgende aktuelle samarbeidsformer:

- Vertskommunesamarbeid uten felles nemnd eller vertskommunesamarbeid med felles nemnd?
- Vertskommunesamarbeid eller kommunalt oppgavefellesskap?
- Vertskommunesamarbeid eller interkommunalt selskap?
- Kommunalt oppgavefellesskap eller interkommunalt selskap?
- Interkommunalt selskap eller aksjeselskap?
- Suksessfaktorer ved bruk av interkommunal politisk råd

Vertskommune uten folkevalgt nemnd eller med folkevalgt nemnd?

Kommuneloven skiller mellom to modeller for vertskommunesamarbeid: med og uten felles folkevalgt nemnd.

Ved vertskommunesamarbeid uten felles folkevalgt nemnd (administrativt vertskommunesamarbeid) overgis kontrollen i stor grad til den kommunen som er vertskommune. Dette skjer gjennom at samarbeidskommunen delegerer til vertskommunens administrasjon å utføre oppgaver og treffe avgjørelser innenfor det som inngår i samarbeidsavtalen. Det kan ikke delegeres myndighet til å behandle saker av prinsipiell betydning.

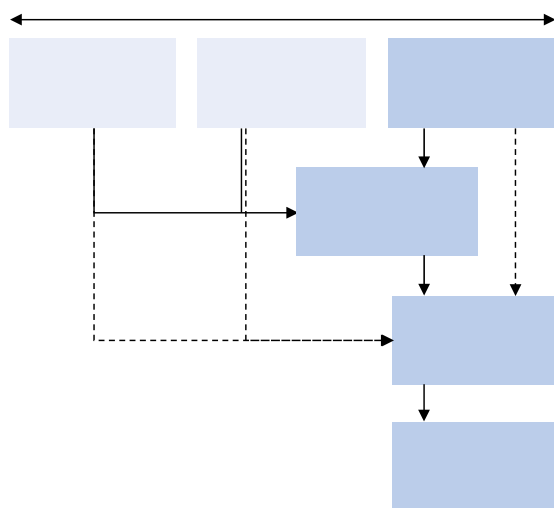
Dersom det er et ønske om sterkere politisk innflytelse i samarbeidet og/eller å delegerer beslutningsmyndighet i saker av prinsipiell betydning kan vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd velges. En forutsetning er at nemnda skal utøve lik myndighet for alle deltakerkommunene, og hver kommune skal være representert med minst to representanter. Disse trenger ikke nødvendigvis å være medlemmer av kommunestyret. En fordel med å ha en felles folkevalgt nemnd er at nemnda i teorien kan kompensere for demokratisk underskudd i samarbeidskommunene(e).

Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd er lite brukt. En mulig utfordring ved samarbeidsformen er at nemnda danner et ekstra forum uten å erstatte behovet for direkte oppfølging fra kommunestyrene. Dette kan igjen skyldes at det er kommunestyrene som er ansvarlig overfor brukerne av

tjenesten og at nemnda kun følger opp samarbeidet når nemnda er samlet. Dersom kommunestyrene skulle begrenset seg til å følge opp samarbeidet gjennom nemnda ville det kunne ta lang tid fra anmodning fra kommunestyre til nemnda, via forespørsel fra nemnda til kommunedirektør og tilbake igjen.

Vi har undersøkt eksempler vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd. I tilfellene var det i praksis kommunikasjon og styring fra kommunestyrene, noe som medførte at samarbeidsformen i praksis ble som illustrert i figuren under, med mange ulike styringskanaler/kanaler for oppfølging av kommunedirektør i vertskommunen.

Figur 9-2: Faktisk styring og kommunikasjon i eksempler på vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt ned

De to samarbeidene med folkevalgt nemnd som vi har undersøkt er i prosessen med å evaluere samarbeidsformen og hvor hensiktsmessig det er å beholde en felles folkevalgt nemnd. På grunnlag av eksemplene vi kjenner til, anbefaler vi at kommuner som velger vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd klart definerer hvordan vertskommunesamarbeidet skal følges opp gjennom nemnda, hvilket ansvar nemnda har og hvordan kommunestyrene skal forholde seg til nemnda og kommunedirektøren i saker som berører samarbeidene.

Administrativt vertskommunesamarbeid er langt mer brukt enn vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd. Populariteten til administrativt vertskommunesamarbeid kan muligens skyldes at det brukes for oppgaver der det er begrenset behov for lokalpolitisk styring av oppgaveløsningen, at deltakerne i samarbeidet har like prioriteringer og lik økonomi, og/eller at uformelle kanaler for oppfølging fra deltakerkommunene fungerer tilfredsstillende.

Vertskommunesamarbeid eller kommunalt oppgavefelleskap?

Både vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap er forholdsvis enkle samarbeidsformer, og kan begge brukes på en rekke av de samme samarbeidsområdene. Likevel er det en tydelig forskjell i det at et oppgavefelleskap ikke kan gis myndighet til å fatte enkeltvedtak slik som et vertskommunesamarbeid har mulighet til. Dette gjør i utgangspunktet at oppgavefelleskap er mest relevant å vurdere for oppgaver som ikke krever myndighetsutøvelse. Samtidig er det en mulighet at man ved bruk av oppgavefelleskap kan dekke behovet for enkeltvedtak ved at dette fattes av den enkelte kommune i samarbeidet. En annen viktig forskjell er at kommunale oppgavefelleskap ikke er underlagt kommunedirektøren i én av kommunene. Dette kan gi likere innflytelse fra samtlige kommuner, men samtidig begrense kommunedirektørens evne til å koordinere aktiviteten i samarbeidet og kommunen for øvrig. Samarbeidsformen er derfor muligens aller mest aktuell for kommunale oppgaver som ikke er altfor tett integrert med rest-kommunen. Motsatt kan vertskommunesamarbeid sies å være vel tilpasset oppgaver som må integreres tett med kommunen for øvrig, ettersom alle vil være underlagt kommunedirektøren. Vertskommunesamarbeid er videre særlig egnet for oppgaver som er lite lokalpolitisk styrt, der kommunene har like prioriteringer/politiske ønsker og/eller der uformelle kanaler for kontroll og påvirkning fra samarbeidskommunene fungerer godt, ettersom den manglende formelle kontrollen fra deltakerkommunene da vil være lite viktig.

Der et vertskommunesamarbeid i stor grad innebærer å overgi kontrollen til vertskommunen, åpner et kommunalt oppgavefelleskap opp for mer lik fordeling av kontroll og styring. Dette blant annet gjennom representantskapet hvor alle deltakerkommuner skal være representert. Samtidig kan dette føre til større usikkerhet rundt ansvar, rettigheter og plikter i et kommunalt oppgavefelleskap, sammenlignet med et vertskommunesamarbeid.

For tjenesteområdene hvor både vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap kan brukes og egner seg, kan det være særlig interessant å vurdere kommunalt oppgavefelleskap dersom det er ønske om like styringsmuligheter for alle deltakerkommunene. Imidlertid vil det da være viktig med en enighet om mål og forventninger, hvordan oppgaven(e) skal løses og klar ansvarsfordeling mellom deltakerkommunene, for å få til et effektivt samarbeid og oppgaveløsning.

Vertskommunesamarbeid eller interkommunalt selskap?

Både vertskommunesamarbeid og interkommunale selskap er godt egnet til større oppgaver som krever spesialisert kompetanse, og hvor det kan gi relativt store gevinster, både kvalitetsmessig og økonomisk, å samarbeide. Vertskommunesamarbeid er den anbefalte og i en del tilfeller den eneste tillatte samarbeidsform for lovpålagte oppgaver med innslag av myndighetsutøvelse. Imidlertid kan kommunestyret, jf. kommuneloven §5-4, for saker som gjelder lovpålagte oppgaver delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre rettssubjekter så langt lovgivningen åpner for det. For interkommunale selskaper åpnes det opp for dette innen blant annet PPT og brann- og redningstjenester.

Vertskommunesamarbeid er, som tidligere nevnt, en forholdsvis enkel samarbeidsform, med kort avstand fra vertskommunens kommunestyre til lederen for oppgaven. Oppgaven kan brukes til de aller fleste kommunale oppgaver, men kan ha enkelte begrensninger som oppgaver av forretningsmessig art som utføres i konkurranse med private (der det kan være behov for separat regnskap). Ved et vertskommunesamarbeid overgis i stor grad all styring og kontroll til vertskommunen. Dette innebærer at vertskommunen sitter svært tett på oppgaveløsingen.

Et interkommunalt selskap har derimot lenger avstand til fra kommunestyrene til lederen for oppgaven. Styringen skjer ved at kommunestyret velger representanter i representantskapet som igjen velger et styre som igjen velger en daglig leder. Dette gjør at det er fare for at eierkommunene kan bli lite deltakende i samarbeidet, som igjen kan føre til manglende informasjon og mulighet til å vurdere samarbeidet. Dette kan føre til mindre effektive samarbeid og manglende evne til å omprioritere midler mellom oppgaven som skal løses av samarbeidet og andre oppgaver. Flere deltakerkommuner foretrekker muligens å overlate en oppgave til en kommunedirektør som følges opp av et kommunestyre som har noenlunde samme prioriteringer som dem selv, fremfor å lage en samarbeidsstruktur i form av IKS eller AS som kan bli fjern fra samtlige eierkommuner. Administrativt vertskommunesamarbeid er en enkel samarbeidsform, der kommunestyre og administrasjon i vertskommunen kan følge opp aktiviteten i samarbeidet på lignende måte som aktiviteten i kjernekommunen. Dette kan igjen legge godt til rette for både lokalpolitisk styring og kontroll, effektivitetskontroll og grunnlag for omprioritering mellom samarbeidsaktiviteten og andre aktiviteter.

Det er gjennomført flere studier som har hatt som formål å belyse hvordan kommunene vurderer

interkommunale selskap som samarbeidsform. Leknes m.fl. (2013) gjennomførte intervju med kommuner, og kartla hva IKS-modellen egner seg for, samt fordeler og ulemper med modellen. Blant annet erfarte informantene at IKS-modellen egner seg forretningsmessig og kommersiell virksomhet, og den passer godt dersom det er mange deltakerkommuner. Andre fordeler som informantene i case-studiene erfarte var at formen har et selvstendig styre, og er uavhengig av kommunene. En overordnet ulempe med IKS-formen som informantene i samme kartlegging trakk frem var at styring og kontroll er utfordrende. Det er vanskelig å koordinere mellom ulike eierkommuner, og kommuner må godta de investeringene og kostnadene som kommer.

Ringkjøb m.fl. (2008) gjennomførte et prosjekt med målsetning om å få økt kunnskap om kommunenes forhold til selskapene de eier eller er medeiere i. De beskriver at IKS-modellen har innebygget spesielle styringsmessige utfordringer ved at kommunene i større grad blir bundet av andre kommuner. Prosessene i IKS er ofte omfattende prosesser, fordi enkeltkommuner i praksis kan få vetorett overfor selskapet. Omfattende prosesser trekkes også frem som en utfordring av informanten i vår kartlegging, i form av at det å få tatt en beslutning kan ta veldig lang tid dersom saken ikke blir prioritert hos alle eierkommunene og/eller dersom en enkelt kommune ikke ønsker endring i selskapsavtalen el. Dette kan igjen hindre at gode løsninger blir gjennomført eller at de blir gjennomført senere enn de burde.

En viktig suksessfaktor ved IKS-samarbeidsformen er at eierkommunene forstår sin rolle som eier. Dette betyr at de på den ene siden må akseptere at de har begrenset direkte kontroll og styring, og at de i hovedsak må nøye seg med å utnevne gode representanter til representantskapet, samt med å sette finansielle rammer for selskapet. Samtidig kan de heller ikke være passive deltakere. Med andre ord er aktiv eierstyring helt sentralt, noe som krever god kunnskap om eierrollen og hvordan den skal utøves.

Når disse forutsetningene er på plass, trenger ikke avstanden mellom kommunestyrene og den daglige driften å være negativt. Dersom eierskapet har klare mål og forventninger til selskapet, innsetter et styre og daglig leder med den riktige sammensetningen av kompetanse for virksomhetsområdet, kan det gi stort rom for at den daglige ledelsen kan optimalisere løsningen av oppgaven.

Kommunalt oppgavefelleskap eller interkommunalt selskap

Kommunalt oppgavefelleskap og interkommunalt selskap kan brukes på mange av de samme oppgavene. Kommunalt oppgavefelleskap er som nevnt tilpasset samarbeid om felles oppgaver som HR

og IKT-tjenester. Slike oppgaver kan imidlertid også utføres i et interkommunalt selskap.

I et kommunalt oppgavefelleskap er det eneste lovpålagte organet representantskapet, det vil si å ha et styre og daglig leder er frivillig. Dette er derimot lovpålagt i et interkommunalt selskap. Det vil si at dersom et kommunalt oppgavefelleskap kun har et representantskap skal dette organet både ivareta kommuneinteressen og selskapsinteressen (Gimnæs, 2020).

Det er ikke adgang til å delegerer myndighet til å treffe enkeltvedtak til et kommunalt oppgavefelleskap. Enkelte særlover tillater imidlertid at et interkommunalt selskap kan få myndighet til å treffe enkeltvedtak og utøve offentlig myndighet.¹⁰ Et interkommunalt selskap vil alltid være et eget rettssubjekt, mens deltakerkommunene må avgjøre hvorvidt et kommunalt oppgavefelleskap skal være det eller ikke.

Kommunale oppgavefellesskap er en ny samarbeidsform, som er tenkt å kunne brukes til mange av oppgavene som i dag gjøres gjennom §27-samarbeid og IKS. De eksemplene vi kjenner til av kommunale oppgavefellesskap oppgir at formen har fungert godt, men vi kjenner kun få eksempler, og kjenner ikke til evalueringer av eksempler på kommunale oppgavefelleskap som håndterer større oppgaver som i dag typisk gjøres i IKS, som renovasjon, vann- og avløpsrensning og brann- og redning. Vi mangler derfor foreløpig grunnlag for å si hvilke forhold som taler for valg av IKS eller kommunalt oppgavefelleskap. Vi kan imidlertid påpeke at den enkle og fleksible styringsformen til kommunale oppgavefellesskap potensielt gjør det egnet for både små og store oppgaver, mens den mer omfattende styringsformen av IKS, med krav til representantskap, styre og daglig leder, gjør at IKS er mest relevant å vurdere ved oppgaver av en viss størrelse. Kommunale oppgavefelleskap kan særlig være et effektivt alternativ til IKSer i tilfeller med få deltakerkommuner, ettersom kommunene i slike tilfeller kan følge opp virksomheten gjennom representantskapet alene. I samarbeid med svært mange deltakerkommuner, der representantskapet uansett vil overlate oppfølging av daglig drift til et styre, vil kommunale oppgavefelleskap ligne mer på IKS.

Interkommunalt selskap eller aksjeselskap

Både ved bruk av IKS-formen og ved bruk av aksjeselskapsformen er utgangspunktet at virksomheten frikobles fra anvendelsesområdet for alminnelige forvaltningsrettslige regler og tilkobles de

selskapsrettslige regler som gjelder for vedkommende organisasjonsform. Kommunens organisasjons- og instruksjonsmyndighet over virksomheten reguleres av reglene om eierstyring i henholdsvis aksjelovgivningen og lov om interkommunale selskaper (Høivik, 2005).

På mange måter er samarbeidsmodellene interkommunalt selskap og aksjeselskap like. De er begge egnet for virksomhet av mer forretningsmessig karakter. Organisatorisk er de også sammenlignbare (Figur 6-1 og Figur 7-1), og det er begrensede muligheter for politisk styring og kontroll i begge modellene. Styringen skjer gjennom at kommunestyret instruerer representanten eller representantene i det øverste organet i selskapet, som er generalforsamlingen eller representantskapet. Videre skal disse velge et styre for selskapet.

Men det er også en rekke ting som skille modellene fra hverandre. Overordnet er IKS-loven mindre fleksibel og legger flere begrensninger sammenlignet med aksjeloven. Det er kun kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskap som kan være deltakere i et interkommunalt selskap. I motsetning åpnes det opp for å samarbeide med private aktører og staten i et aksjeselskap.

I IKS-loven er det en rekke mekanismer som bidrar til å ivareta kommuners styring over selskapet, herunder at enkelte endringer i selskapsavtalen må vedtas i kommunestyret til hver deltakerkommune. Samarbeidsformen IKS kan sies å være nokså rigid og fast i formen, sammenlignet med både kommunale oppgavefellesskap og aksjeselskap. Blant annet kan det nevnes at endringer i selskapsavtalen, herunder beslutninger om utvidelse, utelukkelse og oppløsning av et IKS må besluttet av hvert enkelt kommunestyre (tilsvarende kan avgjøres av generalforsamlingen i et aksjeselskap, som tilsvarende representantskapet i et IKS). Videre vedtas budsjettet av representantskapet og ikke av styret, som i et aksjeselskap. Den rigide styringsformen kan gi forutsigbarhet for samarbeidet, som kan være positivt, men innebærer samtidig at styringen fra kommunestyrene må skje på en indirekte måte og at det er risiko for at én enkelt deltakerkommune kan hindre videreutvikling av samarbeidet. Aksjeloven har mindre reguleringer, men det er samtidig ikke til hinder for at deltakerkommunene avtaler lignende bestemmelser som i IKS-loven seg imellom.

I motsetning til et aksjeselskap må det økonomiske ansvaret eierne imellom i et interkommunalt selskap defineres i selskapsavtalen. Videre er eierne i et interkommunalt selskap ubegrenset ansvarlig ovenfor selskapets forpliktelser. I et aksjeselskap er eierne kun

¹⁰ Samtidig kan behovet for enkeltvedtak knyttet til eksempelvis brannforebygging som gjøres gjennom

oppgavefellesskap løses ved at slike vedtak fattes av den enkelte deltakerkommune.

ansvarlig for sin aksjeandel. Et interkommunalt selskap kan heller ikke gå konkurs, slik et aksjeselskap kan. Dette gjør at det kan være enklere å vise at kommunalt eide aksjeselskap konkurrerer på forretningsmessige vilkår mot private virksomheter enn tilfellet er med IKS.

Lovverket begrenser hvilke samarbeidsområder og tjenester som kan legges både i et interkommunalt selskap og et aksjeselskap, dette er knyttet til den begrensede muligheten for direkte styring og kontroll. Dette gjør at begge selskapsformene egner seg best til tjenester og produksjon. Arbeidsmarkedstiltak etter tiltaksforskriften (2015) §13-6 organiseres som et aksjeselskap med kommunal aksjemajoritet, og det er mulig å organisere PPT som et interkommunalt selskap.

Ifølge forarbeidene til lov om interkommunale selskaper representerer loven et tilbud til kommunene om en organisasjonsform for kommunal virksomhet hvor det er behov for noe større grad av politisk styring og kontroll enn det aksjeselskapsformen tillater (se kapittel 7). Knut Høivik, ved UiB, har stilt seg tvilende til om denne forutsetningen stemmer og begrunner dette blant annet med at aksjeselskapsrettens eierstyringsregler gir betydelig fleksibilitet til å balansere hensynet til ledelsens handlingsfrihet mot behovet for eierstyring. Denne fleksibiliteten betyr samtidig at man ved aksjeselskap kan ha vedtaksbestemmelser som i større grad legger til rette for større grad av flertallsbestemmelse enn det IKS-formen legger opp til.

Høivik (2005) peker på at aksjeselskapsformen kanskje er mer allment kjent sammenlignet med IKS-formen, herunder det tilhørende regelverket, fordi det er en såpass utbredt organisasjonsform generelt. Derimot kan det ved IKS være større usikkerhet knyttet til regelverket for organisering og styring. På så måte kan det ifølge Høivik være mer ryddig å heller velge aksjeselskapsformen og sikre særlige behov for kommunal eierstyring gjennom vedtektsregulering.

Leknes med flere (2013) finner i sin kartlegging at AS-modellen har et noe snevrere anvendelsesområde sammenlignet med de andre samarbeidsmodellene (gamle §27-samarbeid, vertskommune, IKS). Samtidig er det en relativt klar oppfatning om at AS-modellen i stor grad er egnet til de oppgavene den benyttes til. Kartleggingen viser at styrings- og kontrollutfordringer kan være betydelige i AS-modellen. Imidlertid er det stor variasjon mellom kommunene når det gjelder hvordan disse utfordringene håndteres. Mange kommuner har utarbeidet utfyllende eierskapsmeldinger og har en klar eierstrategi, mens andre mangler dette.

Bjørnsen med flere (2015) har undersøkt hvordan norske kommuner ivaretar hensynet til god folkevalgt

styring over den delen av kommunens virksomhet som er organisert som egne selskap. De finner at ordføreren vanligvis representerer kommunen på generalforsamlingen, og at rådmannen og formannskapet er de viktigste kontaktpunktene i for- og etterkant av møtene. Kommunestyret har en overordnet og strategisk rolle og er sjelden involvert i selskapsspesifikke eierstrategier eller resultatkrav. Styrene i selskapene er i høy grad politisert, noe som er veldig omstridt da mange mener dette er viktig for å sikre folkevalgt kontroll, mens andre mener at det kan føre til mangel på den riktige kompetansen inn i styret. I tillegg viser utredningen at rådmannen og kommuneadministrasjonen kan utføre en svært viktig støttefunksjon for de folkevalgte, men at ikke alle kommuner benytter seg av dette.

Mange av de samme faktorene trekkes frem i intervjuene. Blant annet understrekes viktigheten av en aktiv eierstyring, forståelse av rollen som eier og klare forventninger og mål for å få til et godt samarbeid. Dette gjelder både for interkommunale selskap og aksjeselskap. Videre påpekes det at like former for eierstyring hos deltakerkommunene bidrar til at samarbeidet går enklere. Det trekkes også frem i intervjuene at fokuset på riktig styresammensetning har økt de siste årene, og at det er en suksessfaktor å velge et styre som innehar den nødvendige kompetansen for selskapets virksomhetsområde.

Suksessfaktorer ved bruk av interkommunalt politisk råd

Som nevnt innledningsvis skiller samarbeidsformen interkommunalt politisk råd seg klart fra de andre samarbeidsformene med tanke på formål og tiltenkt bruk. Selv om den av den grunn ikke er egnet å sammenligne med de andre samarbeidsformene, kan det drøftes fordeler og ulemper med denne samarbeidsformen, samt mulige suksessfaktorer for at denne typen samarbeid skal fungere godt.

Fordi samarbeidsformen interkommunalt politisk råd er relativt ny, og fristen for å omdanne tidligere interkommunale samarbeid er først høsten 2023, eksisterer det svært begrenset informasjon om hvordan samarbeidsformen fungerer i praksis. Det kan trekkes noen paralleller til de tidligere regionrådene, men det er samtidig faktorer som gjør at det ikke er veldig aktuelt å anta at tidligere funn om regionråd vil gjelde for interkommunale politiske råd.

NIVI Analyse har gjennomført en kartlegging av regionråd i Norge både i 2007 og 2018. Kartleggingen fra 2007 har utover forekomst og strukturelle faktorer i tillegg en drøfting av sterke og svake sider ved samarbeidet gjennom regionråd. Her ble manglende samarbeidsvilje og eller ulike samarbeidsbehov, fordelingskonflikter, og manglende beslutningseffektivitet trukket frem som de viktigste

svakhetene ved samarbeidene. Blant de viktigste gevinstene var økt påvirkningskraft på regionale og nasjonale aktører, bedre relasjoner mellom kommunene/samarbeidsklima, og samarbeidsordninger som gir bedre løsninger (Vinsand & Nilsen, 2007).

Økt påvirkningskraft trekkes også frem i intervjuene som den fremste fordelen med å samarbeide gjennom interkommunalt politisk råd. Flere informanter uttrykker at de opplever en klart sterkere påvirkningskraft når de står sammen, sammenlignet med når den enkelte kommune står alene. Herunder nevnes det at det er enklere å få prioritering og gjennomslag for saker på både fylkesnivå og nasjonalt nivå gjennom et interkommunalt politisk råd. I tillegg påpeker flere av informantene at de gjennom det interkommunale politiske rådet har fått et kollegium på tvers av kommunegrensene. Dette gjelder både folkevalgte og administrasjonen.

I kartleggingen til NIVI analyse fra 2018 ble det hovedsakelig lagt vekt på forekomst og strukturelle kjennetegn. Det ble ikke gjennomført noen systematisk gjennomgang av vedtekter og dagsorden for regionrådene, men det overordnede inntrykket var at rådene kunne knyttes sterkest til den regionale utviklingsrollen (Vinsand, 2018). Denne tendensen var merkbart både i byområder og i distriktene, hvor moderne regionråd fremsto som nært koblet til areal- og transportplanlegging, strategisk næringsplan, interkommunalt næringsapparat, samordning av planprosesser og avtalebasert opptreden i forhold til fylkeskommunen og/eller statlige aktører.

Over tid har altså de tidligere regionrådene i større grad rettet fokuset mot utviklingsrollen og mindre tjenesteproduksjon. Gjennom den nye kommuneloven spisses samarbeidsformen ytterligere ved at interkommunalt politisk råd kun skal være et politisk samarbeid som utelukker all tjenesteproduksjon. Gjennom intervjuene trekkes dette frem som en fordel, da det har gjort at de folkevalgte får en tydeligere interesse for samarbeidet.

Det er generelt få ulemper som trekkes frem knyttet til samarbeidsformen interkommunalt politisk råd. Informantene opplever at regelverket er klart og enkelt å forholde seg til, og at det gir godt handlingsrom til å oppnå det de ønsker med samarbeidet. En mulig ulempe med samarbeidsformen som blir nevnt, er at det kan bidra til å svekke lokal-demokratiet, dersom det interkommunale politiske rådet blir brukt som talerør for deltakerkommunene i saker der det ikke har grunnlag for å være et slikt talerør.

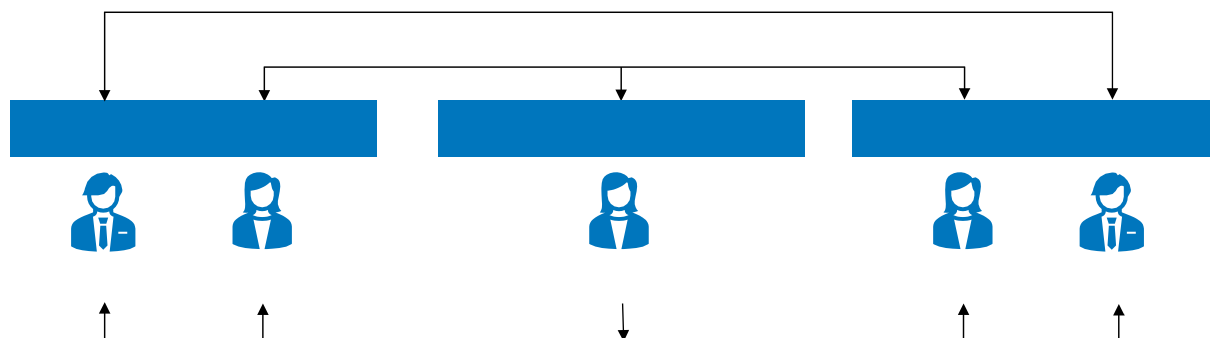
I interkommunale politiske råd sitter det folkevalgte i representantskapet, og ofte er det ordførere. Disse har som regel ulik bakgrunn og kjennskap til interkommunale politiske råd. Flere informanter påpeker at i den sammenheng at tidlig involvering og opplæring av nye representanter kan bidra til at samarbeide ikke stopper opp i perioder eller mister driven når noen slutter.

9.4 Råd 4: Folkevalgte, kommune- og samarbeidsadministrasjon bør engasjere seg positivt for samarbeidet

Når det interkommunale samarbeidet først er etablert er det viktig at de folkevalgte, administrasjonen i samarbeidskommunene og ledelsen i samarbeidet engasjerer seg for at samarbeidet skal fungere best mulig. På bakgrunn av tidligere studier og denne kartleggingen har vi formulert følgende suksessfaktorer for velfungerende interkommunale samarbeid, uavhengig av hvilken samarbeidsform som velges:

- Forankring av mål og forventninger hos politikere og administrasjon i samarbeidskommunene
- Formalisering av samarbeidet og profesjonell eierstyring
- Resultatrapportering, kommunikasjon og pleiing av relasjoner og tillitt

Figur 9-3: Hvordan folkevalgte, kommune- og samarbeidsadministrasjon kan arbeide for velfungerende samarbeid

Illustrasjon av Oslo Economics

9.4.1 Forankring av mål og forventninger hos politikere og administrasjon i samarbeidskommunene

Blant suksessfaktorene for velfungerende interkommunale samarbeid, som nevnes av Jacobsen (2022), er felles mål for og forventninger til samarbeidet. Fra våre caseundersøkelser får vi bekreftet betydningen av forankring av klare mål for samarbeidet og definerte rammer rundt hvordan arbeidet skal fungere og drives.

For at samarbeidet skal kunne gi resultater i form av økt kvalitet eller effektivitet i offentlig tjenesteytelse- og myndighetsutøvelse, uten at det går på bekostning av demokratisk styring og rest-kommunen i for stor grad, er det viktig at politikere og administrasjon i samarbeidskommunene blir enige om hvilke gevinster samarbeidet skal bidra til å oppnå med hvilke midler.

For å forankre mål og forventninger på en god måte bør tilstrekkelig mange medlemmer av kommunestyrene forstå hvorfor samarbeidet finnes, og hvilke mål det skal nå innenfor hvilke rammer. Det at et samarbeid styres politisk av et utvalg som en nemnd eller et representantskap erstatter ikke nødvendigvis behovet for forankring hos øvrige politikere. Grunnen er at samtlige politikere som et minimum må forholde seg til samarbeidet i forbindelse med budsjettering.

I tillegg til politisk forankring, er det nødvendig med administrativ forankring av samarbeidets mål og rammer, både i kommuneadministrasjonen og i administrasjonen til selve samarbeidet. Blant annet bør det være felles forventninger til ressursdeling mellom samarbeidet og rest-kommunen og samarbeidsformer.

9.4.2 Formalisering av samarbeidet og profesjonell eierstyring

Formelle strukturer kan sees på som en konfliktløsningsmekanisme, da de som regel inneholder felles vedtatte normer og regler for hvem som kan fatte beslutninger, hvordan det kan gjøres, samt hvordan man skal håndtere eventuelle uenigheter. Tidligere studier har vist at interkommunale samarbeid fungerer bedre jo mer institusjonaliserte de er, altså jo mer samarbeidene er formalisert og gitt et klart rammeverk (Jacobsen, 2022).

Kommuner kan for det første sørge for formalisering av samarbeid ved å velge en av de formaliserte samarbeidsformene som er omtalt i denne utredningen. Lovgivningen setter minimumskrav til formaliseringen av slike former for interkommunale samarbeid. I tillegg til dette kan samarbeidskommunene velge å ytterligere formalisere og innføre mekanismer for å redusere sannsynligheten for uenigheter og uklarheter i fremtiden.¹¹ Av overnevnte grunner kan det etter vårt syn være fornuftig å formalisere/nedfelle mål for og forventninger til samarbeidet. Et annet forhold som kan være nyttig å formalisere, er fordeling av kostnader i samarbeidet og på hvilket grunnlag beslutninger om kostnadsøkninger og -reduksjon kan gjøres

Det er viktig at kommunene i samarbeid følger den formelle samarbeidsformen som er vedtatt. Dette forutsetter at de involverte i samarbeidskommunene i stor grad er komfortabel med og aksepterer rolle- og ansvarsfordelingen det innebærer. For eksempel må kommunestyrerepresentanter, medlemmer av representantskapet og styremedlemmer i et IKS begrense seg til å fylle sine egne roller, og akseptere

¹¹ Det er enkelte begrensninger for hva som er lov å nedfelle i samarbeidsavtaler.

at ansvar er blitt delegert videre, dersom IKSet skal bli velfungerende.

9.4.3 Resultatrapportering, kommunikasjon og pleiing av relasjoner og tillitt

Når samarbeidskommunene har satt seg konkrete mål og forventninger til hva de skal få ut av samarbeidet, er en viktig måle og følge det opp. På enkelte samarbeidsområder vil det være enklere å måle resultatene av samarbeidet. Dette kan for eksempel være fordi målene er mer kvantifiserbare. Andre samarbeidsområder kan være mer utfordrende og ressurskrevende å måle effektene av, men ikke umulig.

Som tidligere nevnt er oppgaveløsning i kjernekommunen standarden i norsk kommunesektor. Et interkommunalt samarbeid vil måtte rettferdiggjøre sin organisering i større grad enn en seksjon i kjernekommunen. En viss form for resultatrapportering kan derfor være en suksessfaktor for interkommunale samarbeid. Effektiv resultatrapportering og kommunikasjon er avhengig av tillit og dermed pleiing av relasjoner. I tilfeller der kommunestyret har blitt holdt orientert om samarbeidet og måloppnåelsen, samt kjenner samarbeidets leder og har tillitt til samarbeidet, kan resultatrapporteringen gjøres enklere og mer uformell og dermed mindre kostnads-krevende. Det kan være mer effektivt at en leder for

et interkommunalt samarbeid prioriterer å orientere om drift og resultatoppnåelse jevnlig, overfor både kommunestyret og kommuneadministrasjoner, enn at partene i samarbeidet ser behov for å bestille uavhengige revisjonsrapporter for å vurdere samarbeidets effektivitet.

Tillitt og relasjon kan bygges gjennom formelle og uformelle informasjonskanaler. De formelle informasjonskanalene kan for eksempel være fastsatte møter mellom daglig leder i et samarbeid og administrasjon og folkevalgte i deltakerkommunene. De uformelle informasjonskanalene handler om at det skal være enkelt for interessenter å ta kontakt med hverandre dersom noe oppstår underveis, eller dersom daglig leder, administrasjonen/folkevalgte i en av deltakerkommunene ønsker å diskutere et forhold.

Behovet for tillit og relasjoner for å få til velfungerende samarbeid understreker fordelene ved at kommuner inngår i flere samarbeid over tid. En rekke tidligere studier viser at tidligere samarbeid, både på det aktuelle feltet og på kommunalt nivå, ser ut til å medvirke til at nåværende samarbeid fungerer godt (Jacobsen, 2022). Tillit og gode relasjoner mellom deltakerkommunene er en grunnleggende suksessfaktor som trekkes fra av samtlige informanter i denne undersøkelsen.

10. Referanser

- Aksjeloven, 1997. *Lov om aksjeselskaper (LOV-1997-06-13-44)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44>.
- Bjørnsen, H., Klausen, J. & Winsvold, M., 2015. *Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap*, Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.
- Blåka, S., Tjerbo, T. & Zeiner, H., 2012. *Kommunal organisering 2012*, Oslo: NIBR.
- Brandtzæg, B. et al., 2019. *Utredning om små kommuner*, s.l.: Telemarksforskning.
- Brønnøysundregisterne, 2022. *Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret - "Kommunalt oppgavefelleskap"*. [Internett]
Available at:
<https://w2.brreg.no/enhet/sok/treffliste.jsp?navn=kommunalt%20oppgavefelleskap&orgform=0&fylke=0&kommune=0>
[Funnet 2022].
- Brønnøysundregistrene, 2022b. *Virksomhetsopplysninger*, s.l.: Brønnøysundregistrene.
- Ellevset, I., 2022. *Nå er det ikke bare SuSu lenger - det nye navnet gir tydelig signal om vegen videre for samarbeidet*. [Internett]
Available at: <https://www.auraavis.no/na-er-det-ikke-bare-susu-lenger-det-nye-navnet-gir-tydelig-signal-om-vegen-videre-for-samarbeidet/s/5-5-401315>
[Funnet 2022].
- Gimnæs, E., 2020. *Kommunalt oppgavefelleskap vs. IKS - §27-samarbeid må omdannes innen 2023*. [Internett]
Available at:
<https://www.samfunnsbedriftene.no/advokattjenester/selskapsrett/%C3%B8vrige-selskapsformer/hva-er-forskjellen-pa-iks-og-kommunalt-oppgavefelleskap/>
[Funnet 2022].
- Høivik, K., 2005. *Interkommunalt selskap eller aksjeselskap? Lov og Rett*, 15 nov, pp. 531-549.
- IKS-loven, 1999. *Lov om interkommunale selskaper (LOV-1999-01-29-6)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-01-29-6>.
- IRIS, 2013. *Interkommunalt samarbeid. Konsekvenser, muligheter og utfordringer*, Stavanger: IRIS.
- Jacobsen, D. I., 2022. *Interkommunalt samarbeid i Norge - former, funksjoner og effekter*. 2 red. Bergen: Vigmostad & Bjørke.
- Jones, H., Ryssevik, J., Kristoffersen, E. & Misje, I., 2021. *KMDs organisasjonsdatabase - sluttrapport 2021*, Bergen: Ideas2evidence.
- Kommunal- og distriktsdepartementet, 2019. *Veileder om ikrafttredelses- og overgnagsbestemmelser til ny kommunelov*, Oslo: Kommunal- og distriktsdepartementet.
- Kommunal- og distriktsdepartementet, 2018. *Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*, s.l.: Regjeringen.
- Kommuneloven, 2018. *Lov om kommuner og fylkeskommuner (LOV-2018-06-22-83)*. Lovdata:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>.
- Kommunesektorens Organisasjon, 2013. *Introduksjonshefte: Formelt interkommunalt samarbeid*, Oslo: KS.
- Krisenterlova, 2009. *LOV-2009-06-19-44*. s.l.: Lovdata.
- KS, 2019. *Kurs om ny kommunelov - Interkommunalt samarbeid*. [Internett]
Available at:
<https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/kommuneloven/informasjon-om-ny-kommunelov/>
[Funnet 2022].
- KS, 2020. *Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll*, Oslo: KS.
- Kunnskapsdepartementet, 2021. *Kulturskole*, s.l.: Regjeringen.
- Leknes, E. et al., 2013. *Interkommunalt samarbeid - konsekvenser, muligheter og utfordringer*, Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet.
- Lovdata, 1992. *Lov om arkiv [arkivlova]*, s.l.: Lovdata.
- Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap, 2022. *Samarbeidsavtale for Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap*. s.l.:s.n.
- Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap, u.d. *Midt-Agder Friluftsråd*. [Internett]
Available at: <https://www.midt-agderfriluft.no/om-maf>
[Funnet 2022].

Monkerud, L. C., Stokstad, S. & Indset, M., 2019. *Bruk av vertskommunemodellen blant norske kommuner 2008-2016*, Oslo: By- og Regionforskningsinstituttet NIBR.

Oxford Research, 2018. *Evaluering av SuSu-programmet*, Kristiansand: Oxford Research.

Prop. 46 L (2017-2018), 2018. *Lov om kommuner og fylkeskommuner*, Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Region Kristiansand interkommunale politiske råd, 2022. *Vedtekter for Region Kristiansand IPR*. [Internett] Available at: <https://www.rkrs.no/vedtekter-1> [Funnet 2022].

Region Kristiansand interkommunale politiske råd, 2022. *Vår historie*. [Internett] Available at: <https://www.rkrs.no/vr-historie-1> [Funnet 2022].

Ringkjøb, H.-E., Aars, J. & Vabo, S. I., 2008. *Lokalt folkestyre AS*, s.l.: Rokkansenteret.

Samfunnsbedriftene, 2022. *Alle kommuner samarbeider*. [Internett] Available at: <https://www.samfunnsbedriftene.no/aktuelt/felles/all-e-kommuner-samarbeider/>

SSB, 2011. *Offentlige foretak, strukturstatistikk (opphørt)*, Tabell 5 Kommunalt eide foretak, etter organisasjonsform. Antall og prosent. 2006-2011 (ssb.no) : SSB.

SuSu - kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid, 2020. *Samarbeidsavtale (vedtekter) for "SuSu - kommunalt oppgavefelleskap for næringsarbeid"*. Surnadal/Sunddal: s.n.

Telemarksforskning, 2000. *Regionråd i Norge - hvem, hva og hvor? en undersøkelse av flerkommunale politiske organ*. s.l.:KRD.

Tiltaksforskriften, 2015. *Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (FOR-2015-12-11-1598)*. Lovdata: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-12-11-1598/KAPITTEL_3#KAPITTEL_3.

Utdanningsdirektoratet, 2022. *PP-tjenesten (PPT)*, s.l.: Utdanningsdirektoratet.

Vest-Finnmark interkommunale politiske råd, 2020. *Samarbeidsavtale - gjeldende fra 1. januar 2020*. [Internett] Available at: https://vfr.no/wp-admin/admin-ajax.php?juwpfisadmin=false&action=wpfd&task=file.download&wpfd_category_id=39&wpfd_file_id=795&token=&preview=1

Vinnsand, G., 2020. *Strategisk kommunesamarbeid i Midt-Finnmark*, s.l.: NIVI Analyse.

Vinsand, G., 2018. *NIVI Rapport 2018:3 - Regionsråd i Norge*, s.l.: NIVI Analyse.

Vinsand, G. & Nilsen, J., 2007. *NIVI Rapport 2007:2 - Landsomfattende kartlegging av regionråd - status, utfordringer og endringsplaner*, Oslo: NIVI Analyse.

osloeconomics

www.osloeconomics.no

E-post og telefon:
post@osloeconomics.no
+47 21 99 28 00

Besøksadresse:
Klingenberggata 7
0161 Oslo

Postadresse:
Postboks 1562 Vika
0118 Oslo

Hvordan kommuner jobber for å få til velfungerende interkommunale samarbeid

Uavhengig, men lyttende

Publisert 01.03.2023

Riksrevisor Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Foto: Riksrevisjonen

KRONIKK | Offentlig revisjon har gjennomgående høy tillit i Norge. Andre ser verdien av arbeidet vi gjør. Det gjelder både oss i Riksrevisjonen og dere som reviderer landets kommuner.

«Riksrevisjonen må på banen», hører vi ofte. Politikere, interesseorganisasjoner, media og andre ønsker at vi skal undersøke saker som de er opptatt av. Det er et tegn på tillit, og tillit bygger vi ved å levere høy faglig kvalitet, være åpne om det vi finner og ha god dialog med samfunnet rundt oss.

Uavhengigheten er urokkelig

Revisors uavhengighet er en grunnverdi. Derfor er det forankret i loven vi jobber etter at Riksrevisjonen selv bestemmer hva vi skal undersøke og hvordan.

Derfor er det forankret i loven vi jobber etter at Riksrevisjonen selv bestemmer hva vi skal undersøke og hvordan.

For oss er det ett unntak, nemlig at Stortinget som er vår oppdragsgiver, kan pålegge oss særskilte undersøkelser. Det skjer sjelden, kun to ganger de siste fem årene. Men selv når de øverste folkevalgte gir oss et oppdrag, er det vi som bestemmer hvordan oppdraget skal løses. Vi jobber uavhengig av både Stortinget, regjeringen, statsforvaltningen og andre samfunnsaktører. Slik er og må det være.

Forankret i internasjonale standarder

Riksrevisjonen skal sette dagsorden, men uten å være politisk. Et av hovedmålene våre er nettopp å være aktuelle og relevante, men det blir vi først i møte med andre. Derfor mener jeg at vi bør åpne opp og lytte mer. Lytte til samfunnsaktører. Til de som berøres av velferdstjenestene det offentlige leverer. Til frivillig sektor, men også til lokale, regionale og statlige myndigheter. De internasjonale standardene for revisjon understreker dette.

Et av hovedmålene våre er nettopp å være aktuelle og relevante, men det blir vi først i møte med andre.

Derfor har jeg det siste året invitert flere viktige samfunnsaktører til dialogmøter. Jeg ønsker å høre hva de er opptatt av, om våre revisjoner er nyttige og samtidig vise at Riksrevisjonen er til stede i og for hele landet. Jeg har blant annet snakket med ordførere, statsforvaltere, regionale representanter for NHO, LO og KS, rektorer ved universiteter og høyskoler, fagkomiteer på Stortinget og statsråder. Det er svært nyttig og gir oss verdifull innsikt og kunnskap som vi kan bruke til å levere enda bedre revisjoner.

En veiledende medspiller

God dialog med de vi reviderer er også avgjørende. Vi bør oppfattes mer som en medspiller og mindre som en motspiller. En som bidrar til at forvaltningen klarer å gjennomføre forbedringer til nytte for innbyggerne.

Et utvalg går nå gjennom loven Riksrevisjonen jobber etter. I den forbindelse har vi blitt evaluert, blant annet av forvaltningen. De trekker frem veiledning fra revisor som særlig positivt. Det er jeg glad for og vil at vi skal gjøre enda mer av.

De trekker frem veiledning fra revisor som særlig positivt.

Målet med offentlig revisjon er jo ikke å finne feil, men å unngå dem. Derfor må vi lytte til hva virksomhetene selv ser som utfordringer. Hva er viktig for dem? På hvilke områder kan revisjon gjøre en forskjell? Vi må også formidle kunnskapen og erfaringene vi har opparbeidet oss gjennom å revidere mange ulike virksomheter over tid.

God dialog går alltid begge veier. Vi må også ha dialog om resultatene av våre revisjoner og mulighetene de viser. Og vi må lytte til hvordan vi kan utforme våre anbefalinger slik at de kan bidra til reell endring.

... det er ingen motsetning mellom uavhengighet og dialog så lenge vi er bevisst vår egen rolle.

Så må vi selvsagt, i all vår dialog og i all vår veiledning, passe på revisors integritet. Men det er ingen motsetning mellom uavhengighet og dialog så lenge vi er bevisst vår egen rolle.

Øvrige
kronikører:

Bidragstere fra KS
Kommunesektorens
organisasjon

Ragnhild Sved, debattredaktør
i Kommunal Rapport

Av Tor Døvik, spesialrådgiver i
Transparency International Norge og medlem
av Kommunesektorens etikkutvalg

Lenke til **kontroll og revisjon** nr. 2/2023:

<https://www.nkrf.no/kontroll-og-revisjon/2023/2>

Del artikkelen:

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

04.05.2023

Saknr

17/23

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/210 - 4

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

04.05.2023

Saknr

18/23

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/210 - 2

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget godkjennes